

Godište XVI. • broj 3 • ožujak 2021.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

Tema broja: **KORIZMA**

Preko duhovne
karantene do Uskrsa

Tišina korizme – pustinja

Duhovni razlozi posta

Iskoristimo vrijeme
milosti za obnovu
našeg srca

Smrt

SEDAM STVARI
KOJE BI SVAKI KATOLIK
TREBAO ZNATI O KORIZMI

SVJEDOCI VJERE I NADE

MEĐUGORJE, SUSRET S MIROM

SVETAC NEMOGUĆEG!

KRŠĆANSKA SVIJEST

REIMS: KRALJEV POČETAK -
POČETAK IVANINA KRAJA

Korizma | Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
20. obljetnica smrti fra Slavka | Barbarića Teološki podlistak | Iz života Crkve
| Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Bog mi je dopustio da i danas budem s vama, da vas pozovem na molitvu i post. Živite ovo vrijeme milosti i budite svjedoci nade, jer ponavljam vam, dječice, da se molitvom i postom i ratovi mogu suzbiti. Dječice, vjerujte i živite u vjeri i s vjerom ovo vrijeme milosti, a moje Bezgrješno srce ne ostavlja nikoga od vas u nemiru ako se meni utječe. Zagovaram vas pred Svevišnjim i molim za mir u vašim srcima i nadu za budućnost. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Korizma

Preko duhovne karantene do Uskrsa, FRA T. PERVAN

Tišina korizme – pustinja, FRA S. MABIĆ

Duhovni razlozi posta, FRA M. ŠAKOTA

Iskoristimo vrijeme milosti za obnovu našeg srca, K. MILETIĆ

Smrt, I. ŠARAC

Sedam stvari koje bi svaki katolik trebao znati o korizmi, M. VOJVODIĆ

Svjedoci vjere i nade, P. TOMIĆ

Gospina škola

Međugorje, susret s mirom, S. ČOVIĆ RADOJIČIĆ

Događanja

12. hodočašće obitelji Kraljici Mira u Međugorje

Predčasnici i naš primjer

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Svetac nemogućeg!, M. MILETIĆ

20. obljetnica smrti fra Slavka Barbarića

Kršćanska svijest, FRA M. ŠAKOTA

Pedagogija srca - ljubavi i dobrote, DON M. BARBARIĆ

Marijini broci pozivaju u pomoć Etiopiji

Teološki podlistak

Reims: Kraljev početak - početak Ivanina kraja, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Hrvatska kulturna baština u vezi s Kristovom mukom, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

KORIZMA - SKINUTI PAUČINU S NAŠE VJERE!

Naša stvarnost danas je takva da bi, ako želimo u ovom svijetu biti kršćanski duhovni antibiotik, naši životi trebali biti živa žrtva u svako doba, u dobrim i lošim danima. Posebno u ovom korizmenom vremenu valjalo bi skinuti paučinu koja se skupila oko naše vjere i oko naše duše, a posebno umanjiti lijenost i izbrisati relativizam u pitanjima vjere i morala. Vrijeme je da svladamo svoju sebičnost i poštujemo Spasitelja zbog njegova dovršenog puta križa, upravo zbog nas.

Valja to meditirati i osjetiti svu težinu Uskrsa i grijeha koji je Isus uzeo na križ u naše ime. Korizma nas također polako vodi prema onoj najsvetijoj i najstrašnijoj postaji među svim događajima, a to je Kristova smrt na križu. Teško je zamisliti kršćanina tako tvrda srca koji barem u Velikom tjednu ne će propitati svoje ludosti, grijeha i sebičnosti.

Shvatimo stoga da je prvi korak u duhovnom životu ponizno i iskreno priznanje svih ozbiljnih grijeha, nadahnuto iskrenim žaljenjem i popraćeno čvrstom odlukom da ih se više ne će ponavljati. Nužno je tu i nadoknađivanje uvrjede Bogu i štete nanese drugima nepravdom ili zlom riječju, jer nema kraja mnogim načinima na koje netko može počinuti grijeha. Grijesi su poput virusa koje ne mogu izbrojati, a oni se kao i virusi lako množe. Virusi ako se množe i mutiraju, udružuju u lošem djelovanju ubijaju tijelo, kao što grijesi oslabljuju dušu i njezin otpor smrtnom grijehu. Poput virusa i grijesima ne želimo priznati egzistenciju pa činimo premalo da ih izbjegnemo i saniramo.

Zato se kršćanin ne smije držati daleko od ispovijedi, jer to znači lišiti se Božje milosti, ostati u stalnoj opasnosti vječnog prokletstva. Oni koji previše zanemaruju ovu divnu ponudu oprostjenja - sakrament pokore, mogu mjesecima pa i godinama živjeti u stanju smrtnog grijeha i voditi neplodan život. Crkva, stoga, preporučuje katolicima da su se dužni češće ispovijedati. Poslušajmo ovaj poziv da svoju dušu pročistimo iskrenom i temeljitom ispovijedi.

Upravo u Međugorju do punog smisla i sjaja dolazi značaj sakramenta pomirenja, jer ispovijed stvara mir među nama i u našim obiteljima, pomaže nam graditi krjepost poniznosti, opraštanja i milosrđa. Budući da je oholost korijen svih grijeha, čin poniznosti, kao što je ispovijedanje svećeniku, pomaže nam osloboditi se oholosti. Zahvaljujući sakramentu ispovijedi, u stanju smo objektivnije sagledati svoje grijeha. Svećenik nam ujedno može dati i konkretan „plan djelovanja“, uz pomoć kojega ćemo ubuduće lakše izbjegavati grijeh. Ako sve relativiziramo i svedemo na vlastiti egoizam možemo sami sebe dovesti u zabludu, tako što ćemo biti preblagi ili, naprotiv, prestrogi. Crkva je nalik na tijelo i kada trpi jedan ud, trpi čitavo tijelo. Da bismo se izmirili, trebamo se pokajati pred Bogom, skinuti paučinu sa svoje duše, pomiriti s Crkvom i svojim bližnjim.

PREKO DUHOVNE KARANTENE DO USKRSA

Najčešća riječ koja se mogla čuti tijekom minule godine otkako svijetom hara fatalni virus COVID19 nesporno jest „izolacija“, odn. „karantena“. Izvorno se riječ povezuje s 40 dana koje netko mora provesti u osami kao preventiva širenju zaraze. U karanteni su nekoć, ali i danas, morali biti brodovi u lukama prije nego se dopusti posadi da pristane uz obalu zbog straha od zaraznih bolesti koje bi mornari donosili iz dalekih krajeva. Vidjeli smo to na primjerima cruisera prošle godine, koji su mjesecima stajali usidreni pred lukama.

FRA TOMISLAV
PERVAN

MJERE KARANTENE PROVODILE SU SE ZA EPIDEMIJA KOJE SU HARALE SVIJETOM. Naziv četrdeset dana dade se povezati s 40 dana korizme ('karantena' je izvedenica iz latinskog 'quadraginta', odnosno „quadagesima“, tal. 'quaresima', od čega naša „korizma“), tako da vrijeme korizme ima simboličko značenje, vrijeme povučenosti, „karantene“, vrijeme u pustinji, izolaciji, onoga na što Isus misli govoreći o postu i molitvi: Povuci se u nutrinu („en too kriptoo“) duše i srca, i tu moliti i postiti pred Ocem nebeskim. Korizma kroz koju hodimo može biti dobra „karantena“ za dušu i srce kao priprema za Uskrs te poveznica s ovim svjetskim „lockdownom“, nametnutim u mnogim zemljama.

ČOVJEK SPOZNAJE GRANICE NEMOĆI Naviknuli smo slušati o raznim nepogodama i katastrofama, u dalekim krajevima i državama, ali u slučaju ove pandemije-velepošasti riječ je o krizi koja je zahvatila cijeli svijet, doslovce sve ('pan') pučanstvo ('demos'). Pogađa sve i svakoga

pojedinačno. Covid-virus uzrokovao je nasilni prekid ugodanoga životnog stila, navika, svagdana. Zahvaća pojedince i narode, javni život koji je u jednom trenutku zaustavljen. Milijunske metropole najednom su opustjele, kao da je javni život najednom stao, zatvorene zračne luke kroz koje su dnevno prolazili deseci milijuni putnika, stadioni opustjeli, nogometne utakmice sablasne bez publike, mnoge tvrtke i zračne kompanije pred stečajem. Preko noći društveni život zamro, a nitko zapravo ne zna dokle će sve to trajati.

To što se zbiva u privatnom i javnom životu, pogađa ne samo izvana nego u srce cijelo društvo. Temeljna ljudska prava su ograničena, sloboda kretanja, druženja, osobni kontakti, okupljanja svedena na minimum, pa i vjerski obredi, svadbe, ukopi. Čak i za najvećih blagdana, primjerice Velikoga tjedna, Uskrsa, Duhova, Božića, Rim bijaše sablasno pust što se nije dogodilo u dvije tisuće godina kršćanstva, ni u vrijeme progona kršćana u starom Rimu. Rim bez javnoga bogoštovlja.

Foto: Arhiv ICM

Blagoslov Svetoga Oca *urbi et orbi* podijeljen je križem koji su u Rimu nosili u procesijama za kuge što je harala 1522. Tomu će doskora godina dana i ne vidi se kraj zlu što hara. Što smo do jučer gledali i doživjeli u totalitarnim sustavima, odvija se danas u slobodnim zemljama. Čovjek žrtvuje prava i slobode zbog zdravlja, osobnoga i kolektivnoga, u strahu za sebe i svoje. Zdravlje postaje nadomjestak za religiju. Sve se stavlja u službu zdravlja, tijela, a ne duše.

Uzročnik prisilne „korizme“, karantene, odricanja je virus. Vidljiv tek s pomoću krajnje preciznih sitnozora, pripada svijetu nevidljivih čestica, virus i jest i nije živ, on je bitak-i-nebitak, što nas navodi na misao da postoji stvoreni nevidljivi svijet, ali također i druga, nevidljiva, božanska za-zbilja. Milijuni su preminuli od posljedica zaraze; visokorazvijena

medicina još uvijek nije pronašla lijek niti stopostotno učinkovito cjepivo a nekmoli lijek. Čovjek, čini se, napokon spoznaje granice svoje (ne) moći u odnosu na sile prirode. Virus stavlja pod veliki upitnik vjeru u napredak. Poručuje da smo nesavršena, kontingentna bića, da nismo „bogovi“, da ne možemo sve.

OSTAT ĆE TRAUMATIČNO ISKUSTVO

Pa i kad se otkrije lijek protiv virusa, ne znamo kako će se svijet ponašati. Svi ćemo biti bogatiji za bolno i traumatično iskustvo, ali i „tanji“ na bankovnom računu, jer već danas ljudi oskudnije žive, manje kupuju, manja primanja, mnogi nezaposleni, tvornice prestale raditi, mnogi odoše u stečaj. Ovdje u Međugorju dnevna frekvencija vozila kretala se u tisućama, da ne spominjemo izostanak hodočasnika iz inozemstva. Međugor-

Postidealističko i postmoderno doba stvorilo je dodatni problem uklanjanjem Boga iz misaonih procesa te iz društva. Najednom se čovjek našao sam, izgubljen u svijetu i svemiru koji mu nije prijateljski naklon.

je je do jučer hranilo tisuće obitelji, punilo i državni proračun. Toga nema. Kao da je život stao. Rijetko se sretno koji strani autobus.

Posljedice korona-krize moći će se na duhovnoj razini usporediti s

posljedicama potresa koji je uništio Lisabon 1755. Ni danas, nakon više od 250 godina, ne zna se točan uzrok potresa koji je srušio tu divnu metropolu sa zemljom. Znamo jedno, potres je uzdrmao i u korijenu promijenio onodobnu kulturu, umjetnost, filozofiju, epohu prosvjetiteljstva. Najavio kraj vremena optimizma (Leibniz) te vjeru u prosvjetiteljstvo. Potres je naznačio kraj cijele jedne epohe europske kulture te misaonih tijekova. Promijenio je način mišljenja.

Nakon potresa u Lisabonu temeljno teološko pitanje bijaše, kako je dobar i svemoguć Bog mogao dopustiti takvo što stolnomu gradu i tisućama koje su našle smrt za potresa? Razorni potres bijaše uporište za mnoge ateiste koji su se rugali Bogu, poput Voltaira, Büchnera, Nietzschea. Ovaj potonji pisao je *Requiem aeternam* mr-

tvomu Bogu u njegovim katedralama. Njemu je „radosna poruka“ smrt Boga, kako bi zaživio „nadčovjek“.

Slično su pisali pojedinci nakon *holokausta* u Drugom svjetskom ratu te sustavne „industrije smrti“. Govorilo se kako je nemoguće pisati poeziju nakon Auschwitzta. Pitali su se, gdje je bio Bog. Da, Bog je u Isusu Kristu visio na križu zajedno s onima koji su nestajali u dimnjacima krematorija koncentracijskih logora.

U korizmenom smo hodu prema Uskrsu. Trebamo imati na umu, učenici su prepoznali Uskrsloga po ranama na rukama, nogama, boku. Bez te Isusove „iskaznice“ bio bi Uskrsli utvara, sablast. To je identifikacijski i razlikovni kriterij za kršćane. Život s križem, život u hodu za Isusom Kristom, Crkva koja se vraća svojoj zadaći, služiti čovjeku.

I korona-križa što hara svijetom ostavit će duboke posljedice i potrese na socijalnom, civilizacijskom, teološkom, kulturološkom polju; posljedice koje danas nitko nije kadar sagledati. Možda će medicina pobijediti virus, ali će nas na duhovnom, kulturološkom i teološkom polju još dugo traumatizirati i držati pod kontrolom, ljudi će se morati hrvati s njime i njegovim negativnim učincima. Napose danas u vremenu kad postmoderno mišljenje proklamira kraj svih filozofskih meta-narativa, idealizma kao i marksizma.

SUOČENI SMO S NEOPOGANSTVOM

Postidealističko i postmoderno doba stvorilo je dodatni problem uklanjanjem Boga iz misaonih procesa te iz društva. Najednom se čovjek našao sam, izgubljen u svijetu i svemiru koji mu nije prijateljski naklon. *Krik* Edwarda Muncha, slike s početka 20. stoljeća, postaje zaštitnim znakom epohe. Strah je dominantni problem u svijetu, o čemu je prije skoro dva stoljeća pisao S. Kierkegaard. Strah je temeljna protežnica suvremenoga čovjeka, i kod vjernika. Treba biti u ispovjedaonici i svakodnevno se suočavati sa strahom, panikom, depresijom, opsesivno-kompulzivnim poremećajima u tolikim osobama. Kako izvući čovjeka iz straha, kako ga osloboditi od prisilnih misli?

Ako je Bog svoje „odradio“, ako je čovjek načinio otklon od Boga, ako ga čovjek više ne treba ili je prema njemu ravnodušan, onda je čovjek prisiljen sam se suočiti s problemom svoje ograničenosti, kontingentnosti, sam osobno mora uzeti režiju u svoje ruke te se „igrati“ Boga i providnosti. Filozof i agnostik Peter Sloterdijk izazovno se izrazio: „Živimo u prvom poganskom stoljeću nakon Isusa Krista“. Snaga i životnost kršćanske vjere u mnogim je zemljama na Zapadu ishlapljela, gotovo potrošena. Ravnodušnost, rezignacija, indiferentizam šire se poput pošasti. Suočeni smo s neopoganstvom, oživljavanjem

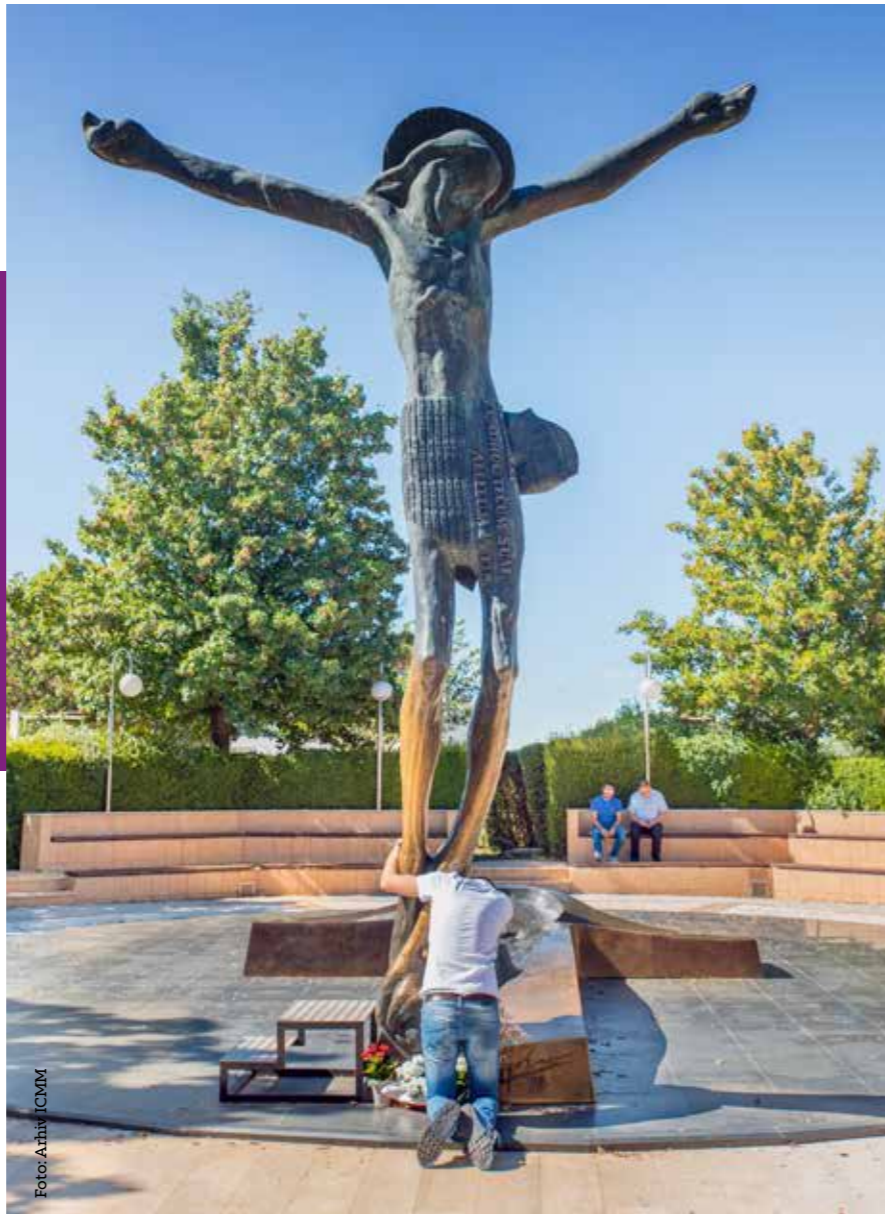

Foto: Arhiv ICMM

starih poganskih božanstava.

Suvremeno liberalno društvo kušalo je ovladati prirodom ili se barem osigurati. Kontemplativni, reflektivni um postao je instrumentalno-tehnički, usmjeren na činidbu, ne na promišljanje. Priroda je postala gradivom koje se koristi i odbacuje. Ekonomija je sredstvo, sadržaj, cilj i smisao egzistencije. Bilježi se i pamti uspjeh i učinak, osobe se i stvari vrjednuju prema korisnosti, pragmatičnosti, u konačnici prema novčanoj vrijednosti. Zato se toliko ulaže u organizaciju, administraciju, birokratski sustav koji sve regulira i „demokratski“ nadzire. *Veliki brat* uvelike na djelu! Politika se svodi na planirano djelovanje, konačni cilj je sigurnost, sigurne granice. Svjedoci smo kako u vodu padaju

međunarodni dogovori i sporazumi o otvorenim granicama. Kao što se vidi, briselska birokracija kroji nam živote i određuje stil života!

Nismo trebali korona-križu da bi nam postalo vidljivo kako se računati za konačne inventure ne podudaraju. Srljamo u kolektivni stečaj, materijalni i moralni. Gospodarske i financijske krize prije desetak godina jasno su očitovale krhkost sustava, ekološka kriza, zagrijavanje planeta pokazuju da čovjek uništava temelje života na planetu. Pandemija-veleposast stjerala je ekonomiju u *shutdown*, ograničila slobode, uzdrmala politički poredak. Stavila pod veliki upitnik sigurnost građana. Čovjek konačno spoznaje svoju stvorenost i ograničenost.

OBNOVA CRKVE POSLIJE KORONE

Čovjek nema u svojim rukama ni život ni smrt, ni umiranje. Njemu treba religija kao utjeha. U vjeri spoznajemo da svijet nije slučaj. Možemo se pouzdavati u Božju providnost, odnosno biti svjesni da nas u konačnici Bog drži. Vjera se još uvijek cijeni kao kulturološki čimbenik jer tehnika i ekonomija ne mogu zadovoljiti čovjekove duhovne, duševne, etičko-pedagoške i estetske potrebe. Vjera međutim nije zbog toga da bi bila servis ili potrošna roba za naše potrebe. Crkva nije servis. Davno je protiv toga digao svoj glas danski mislilac S. Kierkegaard. Kritički je promatrao luteransku zajednicu u Danskoj te zaključio kako je postojeće kršćanstvo dokinulo istinsko kršćanstvo otupljujući oštricu vjere, uklanjajući iskonski „skandalon“ kršćanstva i kršćanske poruke. Kršćanstvo se „pripitomilo“, „udomilo“, u društvu osiguralo, prepustilo građanskoj svijesti i ugodi. Ono je poput drveta bez lišća, nakon jesenske oluje, uklanjajući izazov kršćanstva u Kristu raspetom.

Prazne crkve, prazan Trg svetoga Petra u Rimu, možda su znak nutarnje praznine u dušama suvremenih vjernika? Nietzsche se rugao kako su „prazne crkve mauzoleji mrtvoga Boga“. Vrijeme u kome živimo nalik je tišini Velike subote kad i Bog šuti. Isus, međutim, nije ni na Veliku subotu neaktivan. „Silazi nad pakao“ da bi otkupio i izveo pravednike u Božje svjetlo. To je neuzdrmljiva hrid Radosne vijesti i Uskrsa. „Silazak nad Pakao“ u temeljima je istočnoga bogoslužja uskrsne noći. Isus silazi u „tamu i sjene smrti“ kao pobjednik nad silama, moćima i vrhovništvima svijeta. To je ujedno i poruka da se oslanjamo na ramena prethodnih naraštaja, da na njima gradimo svoje danas i sutra.

USKRS – POČETAK NOVOGA SVIJETA

Zacijelo nam dan Gospodnjega uskrsnuća ponajbolje oslikava stanje u kome se danas nalazimo. Uskrsno jutro, Marija je na grobu sva uplakana, poput mnogih danas koji oplakuju svoje mrtve kao posljedicu zaraze ovim virusom što hara svijetom. A učenici? Skupili se iza „zatvorenih vrata“ („lockdown“) u strahu od Židova. Strah da ih ne snađe ista sudbina kao i Učitelja. Onodobni „lockdown“. A potom sumnja, dvojba. Dvoje učenici, dvoji Toma Blizanac.

Marija sva uplakana. Na svoju silnu začuđenost susreće Isusa koji je oslovljava imenom i daje joj nalog. Treba javiti učenicima u „lockdownu“ da je Učitelj uskrsnuo, da je odsada on Gospodar svijeta i ljudi, života i smrti.

Svi mi imamo razlog plakati. Pavao poručuje, „radujte se s radosnima, plačite sa zaplakanima“ (Rim 12,15). Starozavjetni molitvenik – Psaltir – u gotovo trećini psalama oslikava stanje u kome se mi danas nalazimo. Žali se molitelj na frustracije, bolesti, tjeskobu, strah, žalost, gnjev, smrt, ostavljenost, ogorčen je zbog stanja u kome se nalazi. Vapije Bogu! To je i Isusov molitvenik, molio je psalme za Posljednje večere, ali i dok je visio na križu. Suze su opravdane, izraz su našega tugovanja. Tugovati i žalovati, plakati, izraz je ljubavi prema nekome, empatije koju osjećamo. I Isus je plakao nad Lazarom.

Uskrsnoga popodneva Isus ulazi za zatvorenih vrata u društvo svojih uplakanih i preplašenih. S njima blaguje, i onda im daje nalog, zaputiti se u misije u cijeli svijet. Snagom Duha opraštati grijeha, stvarati novi svijet. Ono što je Isus za svoga života bio za svoj narod Izrael, učenici trebaju snagom Duha biti za cijeli svijet. Ni manje ni više! Do dana današnjega.

Potom slijedi ovjerovljenje pred Tomom koji je dvojio glede autentičnosti kazivanja ostalih apostola. Isus se ponovno ukazuje, nosi na sebi rane, znakove svoje patnje i ljubavi. I čini se kao da suze, zatvorena vrata i dvojba idu zajedno. Isus ih šalje – ali ostaje negdje u podsvijesti dvojba, hoće li to imati učinka u svijetu. Hoće li biljka izrasti? Čemu se nadati?

IVANOVO EVANĐELJE – SVE ČINIM NOVO

Upravo u Ivanovu Evanđelju znakovi-čudesna koja Isus čini najava su novoga svijeta, novoga stvorenja, novoga života. Bog se u Isusu objavljuje. Pretvara vodu u vino, hrani kruhom života, liječi bolesti, donosi zdravlje u svijet, vraća vid slijepima, život preminulima. Novi je to početak, proljeće novoga života. Sve što je Isus činio za života, omogućuje i svojim, snagom Duha Svetoga. U gornjoj odaji Posljednje večere Isus daje svojim, uplakanima, prestrašenima, dvojiteljima, jasan nalog, činiti što je on činio.

I oni su s time započeli, na sami dan Duhova. Slušatelji nisu mogli vjerovati, ali Petar s ostalima daje

jasne znakove novoga početka u svijetu. Njegova ih je riječ „probola u srce“ (Dj 2,37). Upravo su u vremenima velikih epidemija kršćani bili najzauzetiji oko njege bolesnika i umirućih, imajući u zreniku Isusove riječi iz Mt 25. Čvrsta vjera u život nakon smrti davala im je snage zauzimati za sve, bez razlike.

Kao vjernici i kršćani moramo prvenstveno biti svjesni i znati tko smo, iz čega živimo, čemu se nadamo, kamo smjeramo. Uskrs je poruka kamen je s groba odvaljen, Bog uskrisuje mrtve. Svjedočanstvo Božje suverene slobode, Božje vjernosti u nestalnosti svijeta. Poruka je to odvratanja od lažnih bogova i idola ovoga svijeta te nalog misionirati svijet i donositi mu Isusa Krista.

Isusovim uskrsnućem počinje novo stvaranje, slikovito predočeno u prizorima koji se odvijaju u vrtu gdje bijaše Isusov grob. Podsjetnik i na prvo stvaranje, sedmi dan, subotnji početak. I Bog je odmarao sedmoga dana. Poruka i današnjem čovjeku da mora naći vremena za odmor, za Boga. Vrijeme je napokon imati vremena za Boga, u hektici i nemiru. Da bi čovjek preživio, treba mu i odmor. Kult i kultura, kult i muze kao znameniti dostignuća i naših potreba.

U korizmenom smo hodu prema Uskrsu. Trebamo imati na umu, učenici su prepoznali Uskrsloga po ranama na rukama, nogama, boku. Bez te Isusove „iskaznice“ bio bi Uskrsli utvara, sablast. To je identifikacijski i razlikovni kriterij za kršćane. Život s križem, život u hodu za Isusom Kristom, Crkva koja se vraća svojoj zadaći, služiti čovjeku.

Papa Franjo naglašeno ističe kako je Crkva nalik poljskoj bolnici, lazaretu, na bojišnici, fronti, ona vida rane, tješi, podiže. Poruke Uskrsa nema bez svjedoka uskrsnuća. Kriterij i za izbora Matije namjesto otpaloga Jude. Apostoli su odreda položili živote svjedočeći za Uskrsloga. Biti svjedokom Kristova uskrsnuća i danas u svijetu – zadaća je svih nas u Crkvi.

Služiti i nasljedovati Isusa Krista služeći bližnjemu, skrbeći za potrebite. Obnova Crkve nakon korone treba se nadahnuti na primjeru svetoga Martina koji sa sebe skida časniki ogrtač, rasijeca ga nadvoje i zaogrće siromaha, ili svetoga Franje, koji silazi s konja i ljubi gubavca. Samo tako ćemo biti pred svijetom autentični.

ČOVJEK NEMA U SVOJIM RUKAMA NI ŽIVOT NI SMRT, NI UMIRANJE. NJEMU TREBA RELIGIJA KAO UTJEHA. U VJERI SPOZNAJEMO DA SVIJET NIJE SLUČAJ. MOŽEMO SE POUZDAVATI U BOŽJU PROVIDNOST, ODNOSNO BITI SVJESNI DA NAS U KONAČNICI BOG DRŽI. VJERA SE JOŠ UVJEK CIJENI KAO KULTUROLOŠKI ČIMBENIK JER TEHNIKA I EKONOMIJA NE MOGU ZADOVOLJITI ČOVJEKOVE DUHOVNE, DUŠEVNE, ETIČKO-PEDAGOŠKE I ESTETSKE POTREBE.

Kad čujem riječ pustinja, onda prvo pomislim na tišinu. Potpunu tišinu. Pustinja je tiha, posebno noću kad sve utihne i ušuti, ali to ipak nije ona tišina za kojom čeznemo. Ta tišina ne nalazi se ni u nekom strogom samostanu gdje se skoro stalno izvana štiti. Ta tišina, za kojom čeznemo nalazi se u našem vlastitom srcu. Tu je naše zakopano blago koje trebamo pronaći. Boga susrećemo u tišini srca i zato je tišina srca naše blago. Mnogi redovnici, monasi odlaze u pustinju jer ih ona uvodi u tišinu srca, a tišina ih srca uvodi u najdublju bliskost s Bogom.

FRA STANKO
MABIĆ

KAD U KORIZMI GOVORIMO O PUSTINJI I TIŠINI, ONDA NE MISLIM POD TIM SAMO NA NEKA ZEMLJOPISNA MJESTA. Puno više mislim na stanje u našem umu i u našem srcu.

U osami, kad smo potpuno sami, priča nam Duh Sveti. On je najtiši od svega i od svih. Stoga trebamo tišinu osame da možemo čuti njegov glas. „Najbrži put do svetosti jest osluškivati poticaje Duha Svetoga“ (sv. Faustina). Čuti poticaje Duha Svetoga ne ide bez tišine. Ne samo izvanjske. Srce koje prebiva u tišini istodobno je srce ispunjeno ljubavlju jer Bog voli tišinu. „Sva nesreća za čovjeka dolazi stoga što on nije sposoban moći u miru sam sa sobom u svojoj sobi ostati.“ (Pascal)

Tišina korizme – pustinja

KAD JE BOG STVARAO SVIJET, BILA JE TIŠINA. DUH JE LEBDIO NAD VODAMA. I DOVOLJNA JE BILA SAMO JEDNA BOŽJA RIJEČ: NEKA BUDE! I STVARANJE JE POČELO. KAD ČITAMO KOD DRUGIH RELIGIJA OPISE STVARANJA, ONDA NAILAZIMO NA RAZNE BOGOVE KOJI SE BORE POPUT DIVOVA UZ STRAŠNU BUKU I GRMLJAVINU. U BIBLIJI NAILAZIMO NA TIŠINU U KOJOJ BOG STVARA SVOJA STVORENJA. U TIŠINI IZGOVARA RIJEČ. KAD JE STVARAO ČOVJeka, SAMO SE ČUO TIHI DAH I ČOVJEK JE NASTAO. SAVRŠENA RIJEČ IZGOVORENA U SAVRŠENOJ TIŠINI U SAMO JEDNOM BOŽJEM DAHU.

Poznata je slavna izreka sv. Antuna, oca monaha: „Onaj koji sjedne u pustinji da bi sačuval mir s Bogom oslobođen je triju ratova: rata slušanja, rata govora i rata gledanja. Ostaje mu samo jedan: rat srca.“ Nije dovoljna samo samoća, izvanjska šutnja, šutnja usana. Treba nam šutnja i tišina u srcu kako bismo dopustili riječima evanđelja da nas obasjaju tihim zrakama Božje prisutnosti. Zato nikada nismo sami ako smo s Bogom, bez obzira na pustinju oko nas. *Tko živi s Bogom nikada nije sam pa i onda kada je sam.*

Boga možemo upoznati po njegovim stvorenjima, hodajući po planinama, ploveći oceanima ili leteći po svemiru. Bog je prisutan u svojim stvorenjima. Međutim, ne postoji mjesto na svijetu u kojemu bi Bog bio više prisutan nego u ljudskom srcu. Otac nebeski mene, svoje dijete, iščekuje u mome vlastitom srcu i jedino ga tamo mogu istinski čuti i pronaći.

Kad je Bog stvarao svijet, bila je tišina. Duh je lebdio nad vodama. I dovoljna je bila samo jedna Božja riječ: *Neka bude!* i stvaranje je počelo. Kad čitamo kod drugih religija opise stvaranja, onda nailazimo na razne bogove koji se bore poput divova uz strašnu buku i grmljavinu. U Bibliji nailazimo na tišinu u kojoj Bog stvara svoja stvorenja. U tišini izgovara riječ. Kad je stvarao čovjeka, samo se čuo tihi dah i čovjek je nastao. Savršena riječ izgovorena u savršenoj tišini u samo jednom Božjem dahu.

Kad je poslao svoga Sina Isusa na zemlju, bila je tišina. Kraj Betlehema, u dubokoj noći i tišini špilje, Bog šalje svoga Sina da uzme naše ljudsko tijelo, da se utjelovi. Anđeli, pastiri, mudraci dolaze tek kasnije. I anđeoska pjesma nije sigurno bila bučna. Izrastala je i nastajala iz tišine.

Prekrasna je zgodna Samuela, kad čuje kako ga Jahve poziva po imenu. Bila je noć i tišina.

Spavao je u hramu u samoj Svetinji nad svetinjama, gdje je bio Kovčeg saveza. Potrebna je bila tišina da bi čuo Jahvin glas. Stari svećenik Elij mu pomaže kako odgovoriti na Jahvin poziv. Elij zna da je to Jahve, ali ga sam ne može čuti jer nema čistoću srca, tišinu u srcu poput malog dječaka Samuela. Savršen odgovor na Božji poziv jest slušanje. Tišina ispunjena slušanjem: *Govori Gospodine, sluga tvoj sluša ...*

Zanimljivo je da Ana, Elkanina žena, Samuelova majka, nije imala

djece iako ih je silno željela. Ana je bila bogobojazna, pobožna i dobra žena. Ali joj Bog nije davao potomstvo. Zašto? Jer nije znala u tišini slušati. Stalno je plakala nad sobom. Tek kad se naučila slušati i kad je poslušala, Bog joj daje ono što joj je odvijeka namijenio. Ona je željela imati dijete: ja želim imati svoje dijete, ja imam na to pravo i to je moje dijete, moje vlasništvo na koje imam pravo... Nije tražila Božju volju nego svoju volju i svoju želju. Tek kad je shvatila i u svom srcu čula i prihvatila da je dijete Božje vlasništvo i da pripada Bogu, od srca je rekla da ga Bogu daruje jer je njegovo vlasništvo. To je rekla tek nakon duge i srčane molitve u tišini hrama. U toj molitvi je izlivala svoje srce pred svojim Gospodinom, ali ga i u srcu naučila slušati. Kad je Ana stišala svoje riječi u svom srcu, tek je tada mogla u tišini srca čuti Božju volju i odazvala se toj volji: „Gospodine ako mi podariš dijete, tvoje je. Tebi ga predajem“. Tada se događa začće.

Događa se uslišanje naše molitve kad u svom srcu stišamo svoje riječi i u toj tišini srca čujemo Božju riječ i Njegovu volju i toj volji kažemo: „Neka bude“.

Kad je Bog Salomonu rekao da zašite od Njega što god želi, Salomon je tražio samo jedno: „Daruj mi, Gospode, srce koje sluša!“ Nije molio ni bogatstvo, ni smrt neprijatelja, ni vlast, nego srce koje štiti da bi čulo Boga. Kako je samo Bog velikodušno odgovorio na ovu Salomonovu molitvu.

Prorok Ilija je najveći dio svoga vremena proveo u samoći i tišini pustinje gdje je drugovao s Bogom. Kad bi onda progovorio nakon dugog boravka u tišini, riječ bi njegova plamtjela kao buktinja. Buktinja, vatra, plamen jesu biblijski simboli Božje prisutnosti. Od te plamteće riječi drhtao je kralj Ahab jer u Ilijinoj riječi, buktinji, bio plamen Duha Božjega koji susrećemo samo u tišini lahora. Nikada u buci.

Čitamo u trećem poglavlju Lukina evanđelja kako Luka nabraja sve moćnike tada poznatog svijeta. Prvo spominje velikog rimskog cara Tiberija, pa upravitelja Judeje Poncija Pilata, pa tetarha Galileje Heroda i njegova brata Filipa tetarha Itureje i još druge tetarhe. Na kraju spominje i velike svećenike Anu i Kajfu. Za vrijeme svih tih moćnika, kaže Luka, dođe riječ Božja na veliko iznenađenje

nekom Ivanu koji je boravio u pustinji. Pored najvećih imena svjetovnih i religijskih vođa, riječ Božja dolazi u pustinju Ivanu. Uvjerem sam da je Bog svoju riječ upućivao i ovim moćnicima, ali oni ga nisu mogli čuti jer je bilo previše buke oko njih i u njima. Nije bilo tišine u njihovom srcu koja je uvjet da bi se čula riječ Božja.

Ivan je mogao čuti tu riječ Božju jer je preko 15 godina boravio u pustinji i u tišini osluškivao Božji glas i drugovao s njim.

Nakon 15 godine tišine i osame u pustinji, kad je progovorio na rijeci Jordanu, njegov riječ je bila snažna i silna da se doimala kao vika, kao glas koji viče iz pustinje. Njegova riječ je imala moć jer je u toj riječi stanovao Duh Božji.

Kad se anđeo Gabrijel ukazao Mariji, nigdje ne piše da ga je Marija vidjela, nego samo da ga je čula. Da bi ga čula, morala je biti tišina oko nje i u njezinu srcu. U njezinu srcu nije bilo nikakvog grijeha ni istočnog ni osobnog. Samo ljubav, poniznost i služenje. A ljubav, poniznost, služenje se nalaze u tišini. Nikada u buci.

Zaharija je zaniemio 9 mjeseci. Anđeo Gabrijel ne kažnjava Zahariju zato što nije povjerovao, nego mu daruje milost šutnje kroz devet mjeseci da bi njegova vjera rasla jer vjera raste u tišini i slušanju. Zaharija je sigurno bio dobar čovjek i dobar svećenik. Vjerujem da je, kao i mi današnji svećenici, previše govorio, a premalo slušao. Prijeti nam opasnost da od svojih riječi, makar bile i jako pobožne, ne čujemo Božju riječ.

Pustinja, osama, tišina jesu nužni da bismo ušli u sebe same i susreli se s Onim koji je unutar nas. Bitna točka susreta s Bogom, nalazi se unutar nas, u nutarnjoj odaji našega duha i taj susret je molitva. U našem srcu ima više soba. Soba u kojoj se nalazi disko, soba u kojoj je šoping, soba u kojoj su tjeskobne brige, soba za razne aktivnosti... ali ima soba u kojoj je tišina i tu nas čeka Gospodin. Tu čovjek u samoći i tišini dolazi pred Boga jer Bog sluša srce, a ne usta. U najintimnije dubine Božjeg otajstva dolazimo ne riječima već šutnjom. Šutnjom koja je ispunjena slušanjem. Tada otvaramo svoj nutarnji prostor Božjoj ljubavi.

„U unutarnjoj molitvi koja se događa u tišini srca nije važno puno misliti nego puno ljubiti.“ (sv. Terezija Avilska)

DUHOVNI RAZLOZI POSTA

Nalazimo se usred korizme, milosnog vremena koje nas poziva na pripremu za Uskrs. U ovom broju nastavljamo s predstavljanjem pojma i shvaćanja posta u fra Slavka Barbarića. Ovaj put govor je o duhovnim razlozima posta.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

OTVARANJE OČIJU ZA BITNO

Zbog prevelike okrenutosti i zarobljenosti materijalnim stvarima, kojima ponekad daje više važnosti nego što im pripadaju, čovjek zaboravi da je samo putnik na ovom svijetu i da ovaj svijet nije trajno boravište. Iako posjeduju mnogo materijalnih stvari, mnogi ljudi su ipak nezadovoljni. „Razlog nezadovoljstvu leži u tome što više nemaju pogled za ono što je važno. Postali smo slijepi za važno. Zbog toga smo uvjereni da su nam potrebne tolike stvari.“

Post pomaže u razlučivanju bitnoga od nebitnoga. „Postom lakše dolazimo do toga da možemo razlikovati važne stvari u životu. Zbog toga je post tako važan: oslobađa nas iznutra, olakšava nam da se pokrenemo prema Bogu i čovjeku. Omogućuje nam susret i izmirenje.“

Iako je čovjekov život prolazan, to ne znači da materijalne stvari treba u potpunosti odbaciti. „Biti hodočasnik na taj način ne znači da moramo izgubiti sve što imamo; mnogo više to znači da time sve dobiva novi porok, da smo svaki dan hodočasnici i da se uvijek nalazimo na hodočašću.“

ZACIJELO U SEBI NIJE NIKAKAV PROBLEM ŠTO SE EUHARISTIJSKI POST SMANJIO, NEGO JE PROBLEM ŠTO NEMA PRIKLADNE PRIPRAVE NA SUSRET S KRISTOM U EUHARISTIJU. POSTOJI PRAVA OPASNOST DA SE IZGUBI DUBOKO POŠTOVANJE PRED KRISTOM NAZOČNIM U EUHARISTIJU, PA ONDA I PRAVO RAZLIKOVANJE OBIČNOG OD EUHARISTIJSKOG KRUHA.

POMOĆ MOLITVI

Mnogi se vjernici danas pravdaju da zbog prebrzog životnog ritma koji je nametnut nemaju vremena, a ponekad ni volje za molitvu. „Međutim, temeljni problem nije imamo li ili nemamo vremena za molitvu. Problem je mnogo više osjećamo li čežnju za Bogom i potrebu da ga susretnemo u molitvi. Što više posjedujemo i što više želimo posjedovati, to manje prostora imamo za Boga i to manje vremena pronalazimo za molitvu dok ne upadnemo u opasnost da na koncu nemamo ni prostora ni vremena. Na taj način postajemo praktično sve više i više ateisti.“

Post se danas nudi kao odgovor na praktični ateizam. „Čim počnemo misliti o sebi da smo vlasnici života i

svijeta, i u skladu s tim se ponašamo kao da nam Bog nije potreban, već se time pokazuju na nama predznaci ateizma. Post je najbolje sredstvo da razotkrijemo takve predispozicije u našem srcu. Post nam pomaže da se čvrsto držimo volje Božje, Njega – a time istovremeno i sebe – bolje razumijemo.“

Današnji čovjek lako zaboravi molitvu i počne misliti da mu ona uopće nije potrebna. Zašto je to tako i na koji način post tu može

Post čini čovjeka sposobnim čekati i ne umoriti se čekajući, a u isto vrijeme postaje izravno svjedočanstvo iščekivanja vječne gozbe u kraljevstvu Božjemu.

Foto: Arhiv CGM

pomoći? „Čovjek, uvjeren da je sam sebi dostatan i da mu ništa više i ništa višega ne treba, nije 'siromašan' pred Bogom, tj. živi u uvjerenju da Boga ne treba. I tu je problem molitve. Ali, posteći, pomalo se 'razbija' to uvjerenje i čovjek postaje otvoreniji za molitvu, odnosno za susret s Bogom.“

U postu čovjek iskusi da nije Bog već stvorenje, i to slabo, krhko, i da ovisi o Stvoritelju. „Tjelesnim postom se priznaje Bogu i pred ljudima da čovjek ne može sam i da mu treba pomoć. Svoju nemoć čovjek lakše doživi kad posti, zato je duša u tjelesnom postu otvorenija Bogu.“

Post se nudi kao poticaj na put povratka Bogu i molitvi. „Post ima posebnu moć da stvari postavi u pravu perspektivu. Rezultat posta je da stječemo sve više iskustva o nama samima. Stječemo iskustvo istine o svim stvarima na novi način. Polagano i sigurno postaje nam sve jasnije da mi zapravo nismo autonomni (samostojni) i da cijeli svijet nije u stanju da zadovolji najdublje potrebe ljudskog srca. Time je postavljen novi put za uvjerenje da je nama ljudima potreban Bog.“

Iskustvo mnogih potvrđuje da post pomaže molitvi i molitva postu. Post je „prijeko potreban kako bismo rasli u molitvi uopće, a posebno u molitvi srcem“. Molitva i post su nerastavljivi, nadopunjavaju se i obostrano potpomažu. „Želimo li bolje moliti, početi ćemo postiti. Postimo li, i pri tom molimo, to pomaže postu. A postom raste naša čežnja za Bogom.“ Ukratko, „lakše se posti ako se moli, i moli ako se posti.“

Naša molitva svedena je često samo na riječ, na razgovor, a u mnogih se uopće ne radi o razgovoru nego o monologu. Post je molitva tijelom. „Jedinstvo tijela i duše u molitvi pokazuje se upravo u molitvi i postu. Tjelesni post čini molitvu potpunijom.“

ULAZAK U PUSTINJU I NOVA ODLUKA

Prije početka svoga javnog djelovanja Isus odlazi u pustinju i posti. Gdje su završili oni koji su pali na kušnji, na ispitu, baš tamo Isus ulazi u kušnju i pobjeđuje Napasnika. Isus posti, jer Adam i Eva nisu postili. Adam i Eva pali su na kušnji, jer su htjeli imati sve, i ono što nisu smjeli imati, a nisu vidjeli ono što su imali. Pustinju, kao mjesto beživotnog odnosa,

Isus pretvara u mjesto života, u mjesto susreta s Bogom.

Post je svjesni ulazak u pustinju kako bismo postigli ono što je Isus započeo (obnovu kraljevstva Božjega u nama) i kako bismo nadvladali ono što je pobijedilo Adama i Evu. Post je vrijeme nove odluke. „Tko posti, taj ulazi u svoju pustinju i tamo se ponovno odlučuje za Boga, a odlukom za Boga počinje novi svijet, svijet kraljevstva Božjega.“

OTVARANJE SRCA BOŽJOJ RIJEČI

Iskustvo potvrđuje da su se mnogi koji žive u župi Međugorje ili su povezani s njegovom duhovnošću naviknuli na Gospine riječi, na poruke, i da ih one više ne dotiču. To isto može se dogoditi u našem odnosu prema Božjoj riječi. Post, međutim, donosi promjenu u pristupu božanskoj riječi. „Jer, u ušima zvuče tolike riječi iz svijeta, tolike zamamljive melodije te se postane gluhih za božansku riječ. Molitvom i postom, trajnim postupkom čišćenja, nadvladava se ta pogibelj.“

Posteći o kruhu i vodi Riječ Božja „lakše dobiva prostor u našem srcu“. Postom se ulazi u dubinu Isusove riječi i misli. „Postimo li, otvara se duh Gospodinu, jer vidimo da se ne živi samo o kruhu, kao što Isus kaže, nego o svakoj riječi koja ulazi u otvoreno srce.“

OTKRIVANJE EUHARISTIJE

Cilj i svrha marijanske duhovnosti u Međugorju je euharistija. „Naime, jedina svrha i zacijelo jedina želja Marijina odgoja može i mora biti: Dovedi nas k Isusu. Ona svakako želi da znademo slušati Riječ Božju te da znademo i budemo sposobni susresti Krista u kruhu.“

Otkrivanje pak Kruha života, euharistijskog kruha, događa se u postu, u životu s kruhom zemaljskim. „I kao što je Krist najprije sam umnažao kruh te govorio o kruhu, tako da bi pripremio svoje apostole i učenike na Euharistiju, tako i Marija poziva da otkrijemo kruh naš svagdanji. I to tako da najprije dva posna dana živimo s ovim kruhom pa ćemo onda biti sposobni otkriti i ljepotu i važnost Nebeskoga kruha.“

Nema bolje pripreme za euharistiju od posta o kruhu i vodi. Ta pak priprema, koja je posljednjih desetljeća svedena na minimum, odnosno negdje potpuno nestala, od iznimne je važnosti za pravo proživljavanje euharistije. „Zacijelo u sebi nije nikakav problem što se euharistijski post smanjio, nego je problem što nema prikladne pripreme na susret s Kristom u euharistiji. Postoji prava opasnost da se izgubi duboko poštovanje pred Kristom nazočnim u euharistiji, pa onda i pravo razlikovanje običnog od euharistijskog kruha.“

Nema prave pripreme za euharistiju, za susret s euharistijskim kruhom, bez posta o kruhu. „Pozivanjem na post u porukama u Međugorju sigurno se ne želi ništa drugo nego da bolje otkrijemo euharistiju, da otkrijemo i dublje doživljavamo misni susret s Isusom Kristom. Ako nam se molitva produbljuje postom, i euharistijski susret bit će plodonosniji.“

ESHATOLOŠKA DIMENZIJA

Život na Zemlji nije čovjekov konačni cilj. Ovaj život je hodočašće, a ljudi su hodočasnici prema vječnom životu. Te istine neki, međutim, nisu svjesni pa dopuste da ih ovozemaljske stvari zarobe i zaustave u duhovnom rastu. Post pomaže da čovjek progleda i da se oslobađa. „Kad se

...jedina svrha i zacijelo jedina želja Marijina odgoja može i mora biti: Dovedi nas k Isusu. Ona svakako želi da znademo slušati Riječ Božju te da znademo i budemo sposobni susresti Krista u kruhu.

kršćanin odlučuje na post i posti, on time svjedoči svoju vjeru u konačne stvarnosti koje beskonačno traju. Postiti znači osloboditi se od zemaljskoga i ne dopustiti zemaljskim stvarnostima da zamagle pogled na vječno.“

Nakon Isusova uzašašća post ostaje znak našeg iščekivanja Njegova konačnog dolaska. Posteći, mi izražavamo želju, glad za njim. Isto tako postom ostajemo budni i spremni za Njegov dolazak. „Post čini čovjeka sposobnim čekati i ne umoriti se čekajući, a u isto vrijeme postaje izravno svjedočanstvo iščekivanja vječne gozbe u kraljevstvu Božjemu.“

U čovjeku se postom bude ljubav i čežnja prema Bogu koje mu ne dopuštaju da se zaustavi na ovozemaljskom putu i da zaboravi vječnost. „To je u isto vrijeme ona dimenzija posta koja čovjeka vjernika upravlja prema nebeskoj gozbi, tako postu daje eshatološko značenje i čini ga sposobnim biti budan i čekati, tražiti i nalaziti, i opet ponovno počinjati i ne umoriti se. A to je zapravo ljubav. Bit ljubavi je u tome da je onaj koji ljubi uvijek i blizu i daleko od onoga koga ljubi. Uvijek je blizu, jer ljubi. Prostorna i fizička udaljenost u tome nisu nikakva smetnja. Onaj koji ljubi uvijek se osjeća daleko, stoga uvijek ponovno počinje traženje ljubljenoga.“

Eshatološka dimenzija posta na poseban način dolazi do izražaja u postu kao pripremi za euharistiju. „Pripremajući se dostojno na susret s euharistijskim Kristom na euharistijskoj gozbi, čovjek se priprema na vječnu gozbu u nebu. Euharistija je na svojevrsan način priprema i predokus vječne gozbe u kraljevstvu Božjemu.“

ISKORISTIMO VRIJEME MILOSTI ZA OBNOVU NAŠEG SRCA

KREŠIMIR
MILETIĆ

Ponekad se čini da nam niti sve ove okolnosti uzrokovane panednijom i brojnim epidemiološkim ograničenjima nisu pomogle da naučimo koji su prioriteti najvažniji i – što je još važnije – da ih ispravno postavimo u našim životima. Naša navezanost na ovezemaljske stvarnosti drži nas okovanima u duhovnim plićacima. Kad usporedimo svoj život, stavove, misli, planove sa sadržajem duhovnog života svetaca, lako primjećujemo da je naša stvarnost odviše često tek prosječna. Nedostaje žara. Onog žara kojim su obilovala srca svetaca. A ključ za razumjevanje tog žara su uvijek bile stožerne krjeposti: vjera, ufanje i ljubav. A najvažnija među njima – ljubav.

Korizma je vrijeme kada imamo priliku surađivati s Gospodinom na poseban način u oblikovanju našeg srca. Vrijeme je to posebnih milosti. I zaista, na raspolaganju su nam sva potrebna oruđa i oružja za postizanje bilo kojeg cilja. No, zašto je tomu tako da pored prepunih oružarnica

mi ponekad (ili prečesto) djelujemo kao razoružana vojska? Zato što jednostavno ne posežemo za oruđima i oružjima koje nam je ostavio Gospodin. To su prije svega sakramenti. A nakon njih molitva i post. Gospa je nebrojeno puta naglasila važnost molitve i posta. I u posljednjoj poruci nas podsjeća da se molitvom i postom mogu i ratovi suzbiti. Zapravo, ne postoji ništa što se ne bi moglo riješiti molitvom i postom.

Ovaj tekst sam odlučio napisati nakon više razgovora sa znanjcima, ali i promatrajući vlastite reakcije na stresne situacije. Primjetio sam da je nekako prvi refleks posezanje za vlastitim snagama. 'Uzdaj se u se i u svoje kljuse'. I naravno, takva orijentacija može ponekad ponešto riješiti, ali gotovo sigurno na duže staze hrani naša razočaranja. Jer je naše srce daleko od mira ako se ne predamo u potpunosti Gospodinu. A taj stav lako možemo, ako želimo, prepoznati u našim unutarnjim mehanizmima. To naše opiranje predanju i grčevito prianjanje uz vlastite snage. Ili

Kad usporedimo svoj život, stavove, misli, planove sa sadržajem duhovnog života svetaca, lako primjećujemo da je naša stvarnost odviše često tek prosječna. Nedostaje žara. Onog žara kojim su obilovala srca svetaca. A ključ za razumjevanje tog žara su uvijek bile stožerne krjeposti: vjera, ufanje i ljubav. A najvažnija među njima – ljubav

ljudske snage općenito. Nevažno. Prije ili kasnije iskusit ćemo razočaranje.

Korizma je prilika da dopustimo sebi ući u drugačije iskustvo. Namjerno kažem 'dopustimo', jer smo sami sebi najveći problem. Nije li tomu tako u našim životima, da kad nešto baš jako želimo, preokrenemo i brda i planine dok to ne dobijemo. Jako smo uporni i angažirani kad nam je stalo, kad smo motivirani. Kad osjećamo strast. A zašto često ne osjećamo strast prema duhovnim stvarnostima? Neznanje? Možda. U mnogočemu trebamo biti poučeni i mnogo toga još ne poznajemo i ne razumijemo. No, ono što sasvim sigurno i baš uvijek zasljepuje naše duhovne oči jest grijeh. Svaki grijeh. I tu negdje trebamo započeti naš ozbiljan rad na sebi. Možda preispitati svoju savjest, je li ispravno odgojena. Svakako je ispit savjesti odličan alat koji nam u tome može i treba pomoći.

Promatrajući svece primjetio sam jednu osobinu koja mi se učinila jako važnom. Jednostavnost. Kao kod svetog Franje. Jednostavno se odvratiti od svakog grijeha i u jednostavnosti prihvaćati savjete, upute i zapovjedi koje mi daje Isus po svojoj riječi ili kroz crkveno naučiteljstvo. Biti jednostavan. Čim nešto novo naučim ili spoznam, odmah to odlučiti primjeniti u praksi. Naravno, znam da ću padati, da je moja osobna slabost stalni suputnik na mojim duhovnim putovanjima, no jednako tako ću se jednostavno i bez oklijevanja ispovjediti i podići kad padnem.

Ovo je jako važno. Uvijek se iznova podići nakon pada. Sveci su bili sveci upravo po tome što su uvijek iznova uz Božju pomoć ustajali. Trčali su na ispovjed, da se pomire s Gospodinom svaki puta kad bi pali. Takav stav ima srce koje ljubi. Takvo srce oblikuje ljubav. Kada nekoga volim, jako volim, osjećam silnu želju da se odmah ispričam ako učinim nešto čime sam tu osobu povrijedio. Svakako ne čekam godinu dana da se ispričam o nekoj posebnoj prigodi. Ako nema ljubavi, tada nema niti tog poriva, te potrebe, tog pokreta srca. Zato prije svega želim moliti za obnovu one prave, iskrene ljubavi prema Isusu u mom srcu. One ljubavi koja ne pristaje na prosječnost, na duhovnu lijenost, na mrtvilo. Želim moliti za žar u mome srcu. Onaj žar u kojem mi ništa nije teško učiniti. Pa ako i iskusim odsustvo emocija, da u srcu čvrsto usidren ostane taj iskreni i odlučni DA. Da, za sve što od mene tražiš Gospodine!

U našim obiteljima mi kao roditelji trebamo biti takva sidra za našu djecu. Našim svjedočanstvom pokazati jasan smjerokaz prema Gospodinu. Ako naša djeca upoznaju Gospodina, zaista ga upoznaju i ostvare odnos s njime, tada smo napravili najvažniji posao kao roditelji. Od nas kreće hoće li ili neće biti obiteljske molitve. Djeca jasno vide moj osobni stav koji imam o molitvi. Oni slušaju očima. Koliko god mi nešto pričali, oni jako dobro vide naše ponašanje, našu odlučnost ili mlakost. Zato je važno donijeti odluke koje će i naša djeca prepoznati u našem ponašanju. Odlučiti se za svakodnevnu osobnu i obiteljsku molitvu. I ustrajati na tome.

Vratit ću se na početak ovog teksta. Imamo još jednu šansu posložiti svoje prioritete. Imamo priliku zasjati pred Gospodinom kao dobro opremljeni vojnici. Oko nas i u nama se vodi duhovni boj u kojem jednostavno ne možemo ne sudjelovati. Ili ćemo biti žrtve ili ćemo s Gospodinom pobijediti. Nema trećeg rezultata, ne postoji nerješeno. Zato iskoristimo ovu korizmu za preipitivanje našeg srca i ovog temeljnog stanja. Imam li ljubavi prema Tebi Gospodine? Vjerujem da svatko od nas ima još jako puno posla na ovome području. Radosna vijest je da, bez obzira u kakvom nam je stanju sada naše srce, sve može biti preokrenuto na dobro. Gospodinu ništa nije nemoguće! A na ovome putu imamo najbolju i najljepšu moguću pomoć, pomoć naše Majke! Neka nas sve blagoslovi i zagovara Blažena Djevica Marija!

Post je u najširem značenju odricanje od suvišnih stvari. Ne odnosi se na osnovne stvari i potrebe koje pripadaju čovjekovoj strukturi i pravilnom funkcioniranju duševnih i tjelesnih sposobnosti; njih se čovjek niti može niti smije odreći jer bi time ugrozio sebe i zgriješio protiv ljubavi prema sebi, što je njegova osnovna dužnost i istodobno kriterij ljubavi prema bližnjemu. Iz toga okvira čovjek ne smije nikad izaći. Post i potreba da se posti polazi od činjenice da je upravo višak nekih stvari ponekad veći problem negoli nedostatak potrebnih stvari. U tome je slučaju potreba i praksa posta pravi i nezamjenjiv lijek.

fra Ljudevit Rupčić

Ova knjiga puna je dokaza za opravdanost posta, ona je i molitva da se oživi praksa posta i u Crkvi i u cijelome svijetu. Inače će čovjek biti nesposoban održati sebe i svijet u potrebnome redu i skladu.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

SMRRT

Nema prikladnijeg vremena za govor o smrti nego što je ovo naše, jer naše vrijeme ne voli slušati o smrti – radije će je gledati. Najgledaniji su oni prizori „čiji sadržaji uznemiruju“ ili oni na kojima stoji upozorenje „gledati na vlastitu odgovornost.“

IVICA ŠARAC

Sve je oko nas, među nama i u nama zasijano plovovima „arhitekata kulture smrti“ (D. de Marco-B. Wiker), no smrt kao da više nema mjesta u refleksiji o našoj stvarnosti, kao da se događa nekomu drugomu, pa nam smrt dođe nešto kao „neprovjerena glasina“. U čemu se ogleda taj paradoks bijega od smrti suvremene civilizacije? Jedan od načina na koji se suvremeni čovjek nastoji obračunati s tom nepoželjnom temom jest forsiranje nade u znanstvene projekte koji rade na posvemašnjem uklanjanju boli, patnje i, u konačnici, smrti iz čovjekova života. Naša civilizacija smrtno ozbiljno promovira „znanstvenu utopiju zemaljske besmrtnosti“ (F. Hadjad) i za promociju toga projekta izdašno koristi industriju zabave. Kao tema, smrt je zapravo svakodnevno prisutna u našim životima, ali isključivo kroz ekrane i zaslone s namjerom da na spektakularan način privuče pozornost, da nas zabavi zaigranošću mašte i da stvori iluziju kako se približavamo vremenu koje nas pošteđuje boli, patnje i stvarne smrti. Francuski filozof Fabrice Hadjadj smatra da je zapravo prema vama bespoštedan onaj tko tvrdi da vas pošteđuje bolnoga života i da se tu zapravo radi o svojevrsnoj izvedbi savršenoga zločina: „Kako bi vas pošteđjela smrti, naša kultura zabave stvorila je društvo koje je specijaliziralo masovna ubojstva koja se odvijaju pod okriljem ljudskih prava. Na pravome smrtu da uspijemo u izvedbi savršena zločina. Humanizam u posljednje vrijeme financira laboratorije u kojima se stvara novi čovjek, čovjek koji ne će umrijeti, ne će

...smrt je neumoljiva stvarnost koja „gazi sve živo“, sve poravnava, briše sve razlike, ne poznaje društvene ljestvice i ne obazire se na ljudsko dostojanstvo – zaskoči čovjeka nespremna, gdjekad i u najneobičnijim i najneugodnijim situacijama. To su samo neke od dimenzija zbog kojih smrt izaziva strah i tjeskobu, no proces koji svemu prethodi zna biti još i gori, kadar je izazvati još više straha i panike - to je umiranje.

trunuti, što za sobom povlači uništenje nama poznatoga čovjeka koji je smrtno i ranjiv te njegovo svodenje na eksperimentalni materijal, na otpad koji je moguće reciklirati, a sve to iz sućuti prema ljudskoj rasi.“ Hadjadj, naprotiv, upozorava da „bijeg pred smrću stvara „kulturu smrti“, a da „prihvatanje smrti rađa kulturom života“ i provocira na razmišljanje jednim, samo naizgled, paradoksom da „ne možemo uspjeti u životu, ako ne uspijemo u vlastitoj smrti!“ Za Hadjadja je pitanje istinske životne radosti najuže povezano s prihvatanjem misterija vlastite smrti i pomirenošću s činjenicom umiranja: „Želimo li ispravnu i istinsku sreću, nužno je pogledati smrti u oči. Izbjeći taj pogled ili izmotavati mu se znači učiniti lažnima i otrovnima sva naša zadovoljstva...Kako se naša sreća naposljetku ne bi premetnula u konačnu nesreću, nužno je da se naša radost pomiri sa smrću, ili, još bolje: da se pronađe u umiranju.“ Prema ovom autoru „umrijeti može biti krajnja uzvišenost...život u umiranju pronalazi potpuno ispunjenje u žrtvi. Ne rastrga li leptir kukuljicu iz koje izlazi? Hadjadj nas, kao svoje

suvremenike, kritizira što smrt ne prihvaćamo kao misterij i poziva nas da vlastitu agoniju smrti prihvatimo kao takvu, da je doživimo kao svoju.

A to čovjeku i jest najveća i najteža ovozemaljska prepreka – prihvatiti vlastitu smrt. Da se ne zavaravamo: rijetki su pojedinci kod kojih ne postoji strah od smrti. Čak i oni koji tvrde da se ne boje, vjerojatno ne žele uroniti dublje od razine samoohrabrenja za smirenje protiv tanatofobije (strah od smrti). U neki oblik samoohrabrujućih formula spada i zazivanje Epikurove misli kako nas se smrt zapravo i ne tiče! Podsjetimo na rečenicu ovoga grčkog filozofa: „Najužasnije zlo, dakle, smrt, ne tiče nas se; jer sve dok mi postojimo, nema smrti, a kada smrt dođe, ne postojimo više mi. Smrt se dakle ne tiče ni živih ni mrtvih; jer jedni se ne tiče, a drugi više ne postoje.“ Oni koji danas žele ostaviti dojam da se - tobože epikurejski - smrti „cere u lice“, vjerojatno to čine dok su još zdravi, dok im bol sa svojom moćnom snagom nije skrenula pozornost na sebe. Smrt je patnja, jer je rastanak – rastanak od svega na što si se, živeti, bio navikao i

navikao; rastanak sa svime što si (ili nisi) volio i što ti se (ili nije) sviđalo, što si imao ili htio imati; rastanak od onoga čemu si još stremio ili čega si se plašio, čemu si se nadao i od čega si zazirao; rastanak od svojih i tuđih, bliskih i dragih (i manje dragih) osoba; rastanak od uspomena i trauma, od sjećanja i snova; rastanak od doživljaja samoga sebe, od naviknutosti na život. Posebnu bol zna prouzročiti smrt najbližih. Bojimo se te praznine nakon njihova odlaska, teško nam pada ostati bez njih na ovom svijetu. Uz to, smrt je neumoljiva stvarnost koja „gazi sve živo“, sve poravnava, briše sve razlike, ne poznaje društvene ljestvice i ne obazire se na ljudsko dostojanstvo – zaskoči čovjeka nespremna, gdjekad i u najneobičnijim i najneugodnijim situacijama. To su samo neke od dimenzija zbog kojih smrt izaziva strah i tjeskobu, no proces koji svemu prethodi zna biti još i gori, kadar je izazvati još više straha i panike – to je umiranje. Mnogi će reći da se ne boje toliko smrti koliko umiranja. Za neke od najglasovitijih filozofa, filozofirati je značilo učiti umirati. Neke je ta tema opsjedala do te mjere da im je paralizirala život. Drugi su u patnji i smrti vidjeli „ljekovito“ svojstvo koje čovjeku pomaže spoznati i prihvatiti vlastite granice. Tolstoj, koji je primjerice ustvrdio da bez patnje „čovjek ne bi znao svoje granice, ne bi poznao sebe“, pokazao je preko opisa smrti svojih fikcionalnih likova koliko je misaono uronio u proces umiranja, da bi sam umro na neobičnom mjestu: u željezničkoj postaji. Naraštaji i naraštaji ljudskoga roda muče se s jednim te istim pitanjem: kako naučiti umirati? Ali, može li se uopće (na)učiti umirati? Možda možemo promatrati i uspoređivati tuđe primjere umiranja, možemo suosjećati s patnjom umirućega ili se naslađivati kukavičlukom u samrtnom hropcu onih koji su za svoga života gospodarili tuđim životima ili se pak diviti spokojnom prihvaćanju smrti kod onih koji se ni po čemu, osim po skromnosti, nisu isticali. Možemo se možda iščuđavati lakomislenosti onih koji su čitavo svoje postojanje tako čvrsto vezali uz ovozemaljska dobra (poput, primjerice, onoga bogatog industrijalca koji je na samrtnoj postelji sa zaprepaštenjem uzviknuo: „Ali ja ne mogu umrijeti! Ja sam najbogatiji Europljanin!“). Možemo

Kao tema, smrt je zapravo svakodnevno prisutna u našim životima, ali isključivo kroz ekrane i zaslone s namjerom da na spektakularan način privuče pozornost, da nas zabavi zaigranošću mašte i da stvori iluziju kako se približavamo vremenu koje nas pošteđuje boli, patnje i stvarne smrti.

pomno bilježiti i, poput pisca „Predsmrtnog dnevnika“, lucidno komentirati detalje o tomu kako su se ponijeli na samrtničkoj postelji poznate i slavne osobe. Sve to možemo (čitati, uspoređivati, analizirati), ali jedno nikako ne možemo – ne možemo ništa reći o osobnom držanju u trenutku umiranja, o vlastitom suočenju sa smrću. To će biti jedno, jedinstveno i neponovljivo „iskustvo“. Trenutak potpune samoće. Morat ću ga „proći“ sam. Posve sam!? Ne bi li kršćanin, čija vjera „živi iz događaja smrti i uskrsnuća Kristova“, mogao (trebao, htio!?) doživljavati fenomen smrti „putem uronjenosti u povjerenje unatoč nemoći kojom je čovjek ograničen kako na početku, tako i na koncu svojega života“ (fra A. Vučković)? Ne pokazuje li primjer svetoga Maksimilijana Kolbea što znači duboka uronjenost u vjeru u Uskrsloga, što znači dragovoljno prihvatiti smrt i umrijeti umjesto drugoga, nepoznatoga drugoga? U ljeto 1941. jedan od logoraša u Auschwitzu uspijeva pobjeći i prema odluci zapovjednika logora deseterica su morala umrijeti za odmazdu, a kazna je bila smrt glađu. Jedan od odabranih za smaknuće, Franciszsek Gajowniszek, zavapio je za svojom obitelji, za ženom i djecom. Logoraš Maksimilijan istupa i dobrovoljno se javlja da zauzme Gajowniszekovo mjesto: „Ja sam poljski katolički svećenik. Želim umrijeti umjesto toga čovjeka jer je oženjen i ima djecu“. Time je, kako je primjetio njegov zemljak, sveti papa Ivan Pavao II., „Maksimilijan Kolbe u paklenski krug dijalektike mržnje prodro srcem koje je gorjelo od ljubavi te je taj krug u trenutku bio prekinut, jer se ljubav pokazala jačom od smrti!“ A što s načinom umiranja sv. Franje iz Asiza, koji iz gorljive ljubavi prema svemu stvorenomu zahvaljuje Stvoritelju i za „sestricu smrt“!?

Svi ovi lijepi primjeri dragovoljnog prihvaćanja smrti iz ljubavi prema Bogu i prema čovjeku proizlaze iz sjene Kristove smrti na križu. „Nijedna smrt nije dragovoljnija od Kristove“ (Hadjadj), jer je Krist prihvatio da „život svoj dade kao otkupninu za mnoge.“ (Mt 20, 28). Smrtnu agoniju nije želio izbjeći („nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom“, Fil 2, 6-11), ali je pokazao da smrt nije kraj i preko riječi upućenih Lazarovoj sestri Marti pozvao ljude na jedini moguću način prihvaćanja i svladavanja straha od smrti – na vjeru: „Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada. Vjeruješ li ovo?“ (Iv 11, 19-27)

SVJEDOCI VJERE I NADE

OŽUJAK JE MJESEC POSVEĆEN SV. JOSIPU. Ove godine slavimo ga na poseban način, jer je i cijela godina, po želji sv. Oca Franje, posvećena sv. Josipu. Papa Pio IX. proglasio je sv. Josipa, 1870. godine, zaštitnikom sveopće Crkve, te neslužbenim zaštitnikom od sumnje i oklijevanja, kao i zaštitnikom u borbi protiv komunizma te zagovornikom za sretnu smrt. Prema katoličkoj predaji, smatra se da je sv. Josip umro na rukama Isusa i Marije, te se zbog toga smatra uzorom pobožnog vjernika koji prima milost u trenutku smrti. Sv. Josip je zaštitnik obitelji, očeva, trudnica, bolesnih i umirućih, putnika, doseljenika, obrtnika, inženjera i općenito radnika. Nazivaju ga i šutljivim svecem, jer evanđelja ne prenose niti jednu jedinu riječ koju je on izgovorio. Ali zato je imao priliku živjeti i slušati Isusa – živu Božju riječ koja ga je nadahnjivala i davala mu snagu u njegovom poslanju roditelja i zaštitnika.

Korizma je vrijeme u kojem smo i mi pozvani produbiti svoj život uranjajući više u Božju Riječ. Potrebno nam je ponizno slušanje jer Isusove riječi su duh i život (Iv 6, 63). Što to znači? To znači da Duh Sveti u njima zauzima važno mjesto tako što nas podsjeća na Isusove riječi, ali ne na povijesni, arheološki način, nego na duhovni način. Duhovni način znači da im daje onaj žar milosti i ljubavi koji ih čini aktualnim, životnim u svakom trenutku našeg života, svakoj kulturi i vremenu. Stoga, Božja Riječ prihvaćena u ovoj svojoj originalnosti i čistoći donosi život našoj duši. Duša bez Božje Riječi postaje nijema i neplodna.

Danas, više nego ikada, život je potreban našim dušama. Potreban nam je žar milosti i ljubavi kako bi mogli biti ljudi nade onako kako to Gospa od nas traži u svojoj zadnjoj

PAULA TOMIĆ

DANAS, VIŠE NEGO IKADA, ŽIVOT JE POTREBAN NAŠIM DUŠAMA. POTREBAN NAM JE ŽAR MILOSTI I LJUBAVI KAKO BI MOGLI BITI LJUDI NADE ONAKO KAKO TO GOSPA OD NAS TRAŽI U SVOJOJ ZADNJOJ PORUCI: ŽIVITE OVO VRIJEME MILOSTI I BUDITE SVJEDOCI NADE, JER PONAVLJAM VAM, DJEČICE, DA SE MOLITVOM I POSTOM I RATOVIMA MOGU SUZBITI. (PORUKA 25.2.2021.)

Foto: Arhiv ICMM

poruci: *Živite ovo vrijeme milosti i budite svjedoci nade, jer ponavljam vam, dječice, da se molitvom i postom i ratovi mogu suzbiti.* (poruka 25.2.2021.)

Što danas nedostaje Crkvi? Nedostaju proroci i zagovornici pred Bogom, oni koji će moliti i prinostiti za narod Bogu. Oni koji ne će obmanjivati narod da će se spasiti bez obraćenja, bez promjene života, bez truda da se barem pokuša hodati Isusovim putem.

Lijep je samo onaj proročki glas koji je iskren, čvrst, pravičan. Jer onaj tko te voli, taj te ne obmanjuje, ne skriva ti duhovne bolesti koje imaš u duši, nego ti ih naprotiv otkriva kako bi te Gospodin mogao ozdraviti.

Grieh je uvijek vertikaln. Jer grijeh je prema sv. Tomi Akvinskome – obratiti se stvorenjima, a prezreti Stvoritelja. Grijeh je dakle uvrjeda učinjena Bogu. A obraćenje je povratak na ljubav prema Bogu. To je pravo ekološko obraćenje duša. Kad duše ponovno počnu voljeti Boga, onda će sigurno i naša planeta lakše disati, prestati će ratovi. Jer Zemlja više ne podnosi naše zloće, naše grijeha i zla, naša odmetništva. To joj smeta puno više od zagađenih plinova koji se ispuštaju u atmosferu. Trebamo se vratiti ekologiji duša – dovesti duše do iskrenog kajanja i obraćenja, inače je naša vjera samo neki marketinški slogan ispod kojeg

zapravo nema stvarne snage, vjere i nade.

Iskustvo pobjede nad samim sobom, nad teškoćom, nad bolešću... otvara nas za nadu! Baš kao i u ovom primjeru.

Zadnjeg petka u veljači, okupana zrakama sunca, uputila sam se izmolliti kronicu Gospi na Brdo ukazanja. Ubrzo iza mene, po kamenitoj stazi stigla je jedna mlada obitelj: majka je nosila šestomjesečnu bebu u jednoj ruci, a u drugoj ruci naizmjenično je pridržavala trogodišnju djevojčicu i dvogodišnjeg dječaka koji su sad prilazili k njoj, a sad k ocu. Hrabro su koračali, posrtali, gubili ravnotežu pa je opet nalazili, ali su došli i molili i objašnjavali jednostavnim riječima svojoj malenoj dječici kako je Gospa tu i kako je trebaju pozdraviti. Neka-ko me duboko dirnula slika te mlade obitelji i njihove žrtve. Predstavljali

ce, vjerujte i živite u vjeri i s vjerom ovo vrijeme milosti, a moje Bezgriješno srce ne ostavlja nikoga od vas u nemiru ako se meni utječe. (poruka 25.2.2021.)

E pa ova situacija sa koronom upravo stavlja našu vjeru na kušnju. Uzdamo li se u sebe ili u Božje poznavanje onoga što je dobro za naš, ne zemaljski, nego vječni život? Jesmo li se zabetonirali u strah očuvanja pod svaku cijenu našeg tjelesnog zdravlja, zanemarujući pritom činjenicu da sva socijalna distanca i sve propisane mjere zapravo ubijaju prvenstveno naš emotivni, psihološki i duhovni život koji su mnogo važniji od tjelesnog. Zapravo bez njih, našeg tjelesnog života u punini niti nema. Na poseban način nam stradavaju djeca jer bivaju lišena dječje bezazlenosti, nevinosti, otvorenosti, bezuvjetnog povjerenja – svega onoga zbog čega Isus i nama kaže da ako ne

će im bolje nego itko, jer ih najviše voli, pokazati prave odluke i putove za život. Mi ih trebamo spremati da budu sposobni izabrati taj „teži put“ koji znači biti sposoban misliti svojom glavom, biti čovjek otvoren za potrebe drugoga, a ne prokazatelj i sebičnjak.

Ovo vrijeme „nove normalnosti“ zapravo stavlja pred nas roditelje zadatak da postanemo odgovorni za svoju djecu i njihov pogled na svijet: da ne dopustimo da život gledaju 'očima straha', očima „savršene zdravstvene situacije“ u kojoj se kao 'jedino može biti sretni i sigurni' koje im želi nametnuti svijet. Jer to je lažni svijet koji želi ukrasti njihove duše nauštrb lažne sigurnosti.

I vratimo se na kraju ponovno na svetog Josipa s kojim sam započela ovaj članak. Njegovo ime „Josip“ hebrejskog je podrijetla i znači „neka

Foto: Arhiv ICMM

Zatvaranje u karantene, u samoizolacije, u svijet aplikacija i on-line narudžbi, te virtualna nastava – zapravo je put koji sve nas uči lagodnom života prepuštanja u neke tuđe odluke o nama i našim životima i potrebama. Postajemo mekušci ugodnosti, nenapreznosti, neodgovornosti, skriveni u masi onih koji se zbog straha ne žele isticati. Ali je li to dobro za nas?

su mi život koji se u njima utjelovio. Divila sam se njihovoj hrabrosti da se sa svo to troje male djece popnu ovdje na Brdo. Nehotično, usporedila sam ih sa mnogima od nas koji se uvijek brinemo unaprijed, zamišljamo sve moguće probleme – pa se zato nigdje ni ne usudimo ići. Važemo težinu poduhvata, rizik žrtve s dobivenom koristi i odabiremo lakše putove, široka vrata. Ostajemo na sigurnom, ali zato prikraćeni za Božja iznenađenja, za djelovanje Providnosti, za Božju snagu u našoj slabosti. Možda se zovemo vjernicima, ali zapravo, u konkretnosti – živimo život bez vjere u Boga, Božju Providnost, Božju snagu. Zato Gospa i kaže *Dječice-*

postanemo kao djeca ne ćemo ući u Kraljevstvo Nebesko!

Zatvaranje u karantene, u samoizolacije, u svijet aplikacija i on-line narudžbi, te virtualna nastava – zapravo je put koji sve nas uči lagodnom života prepuštanja u neke tuđe odluke o nama i našim životima i potrebama. Postajemo mekušci ugodnosti, nenapreznosti, neodgovornosti, skriveni u masi onih koji se zbog straha ne žele isticati. Ali je li to dobro za nas? A posebno – kakvu djecu odgajamo na taj način?

Razmišljala sam kako je naš zadatak kao roditelja prvenstveno naučiti našu djecu da imaju vjeru i nadu, da znaju hoditi s Bogom. On

Bog pridoda“. Bog je doista njegovom ljudstvu: njegovim strahovima, pitanjima i sumnjama, pridodao svoju hrabrost, povjerenje i vjeru.

Molimo stoga njegov zagovor da i mi možemo svoju djecu naučiti kako je naša sigurnost jedino u Bogu. Ovo korizmeno vrijeme, ali i ovo vrijeme „nove normalnosti“ koju tako agresivno nameću novim sojevima virusa i novim mjerama zaštite i kontrole, je vrijeme u kojem baš mi roditelji na poseban način trebamo postati učitelji i nositelji vjere i nade koja izlazi iz Božje riječi za našu djecu. Inače ne ćemo ni mi, a ne će ni oni, imati budućnost dostojnu čovjeka.

SEDAM STVARI KOJE BI SVAKI KATOLIK TREBAO ZNATI O KORIZMI

U sredini smo korizmenog vremena, a evo što bi svaki vjernik trebao znati o ovom milosnom razdoblju.

NAZIV

Naziv korizma dolazi od latinskog naziva quadragesima (četrdesetnica). Tako je prema latinskom nastalo i talijansko ime quaresima ili francusko carem. Engleski naziv lent upućuje na godišnje doba (lengthen – kad dan postaje duži). Riječ korizma (četrdesetnica) prvi put spominje Euzebij Cezarejski (265.-340.).

SMISAO I SADRŽAJ

Smisao i sadržaj korizmenog vremena sažeto izražava Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji u kojem čitamo: „Korizma je vrijeme koje prethodi i oraspoložuje za slavlje Vazma. Vrijeme slušanja Božje riječi i obraćenja, pripreme i spomena krštenja, pomirenja s Bogom te s braćom i sestrama, vrijeme češćega posezanja za 'oružjem kršćanske pokore': molitvom, postom i dobrim djelima.“ O milosnom vremenu korizme govori nam i Drugi vatikanski sabor ukazujući na njezin dvostruki smisao: krsni i pokornički. „To doba, osobito uspomnom ili pripravom na krštenje te pokorom, vjernike koji gorljivije slušaju Božju riječ i odaju se molitvi, pripravlja na svetkovanje vazmenog otajstva“ (SC 109). Krsni vid korizme očituje se u njezinu shvaćanju ne samo kao pripreme nekrštenih na krštenje već i pripreme cijele zajednice

Foto: Arhiv / CMM

na slavlje spomena vlastitog krštenja u vazmenoj noći. Pokornički vid korizme ostvaruje se postom, molitvom i djelima ljubavi. Konačno, riječima pape Benedikta XVI., korizma nas podsjeća da se biti-kršćanin može ostvarivati samo kao uvijek novo postajati-kršćanin, da ono nikada nije završen događaj koji je iza nas, nego da zahtijeva uvijek novo vježbanje.

POVIJEST

Od samih početaka priprava za svetkovinu Uskrsa sastojala se od jednog ili dva dana posta o čemu početkom 3. stoljeća svjedoči Hipolit Rimski. Četrdesetodnevni vazmeni post prvi se put spominje 306. godine u tzv. *Epistula canonica* sv. Petra Aleksandrijskog gdje se određuje da *lapsi* (kršćani koji su se tijekom Dioklecijanova progona od straha odrekli vjere) nakon tri godine javne pokore drže još jednu četrdesetnicu posta i molitvi kao pripravu za dan svoga pomirenja.

Vrijeme 40-dnevne priprave za Uskrs javlja se u rimskoj liturgiji od 4. stoljeća, a započinjalo je Prvom nedjeljom korizme. Od 6. stoljeća početak korizme pomiče se na srijedu koja prethodi toj nedjelji. Toga su dana pokornici, a potom i ostali vjernici, primali pepeo kao znak ulaska u korizmenu pripravu za Uskrs. Od kraja 11. stoljeća pepeo se radio od maslinovih ili palminih grančica blagoslovljenih na Cvjetnicu prethodne godine. Pepeo označava ozbiljnost i pokoru, čime je obilježeno cijelo korizmeno vrijeme, te nadu u uskrsnuće. Ta se srijeda stoga naziva *Pepelnica*. Korizmeno vrijeme bilo je i ostalo vrijeme pripreme katekumena za primanje sakramenata kršćanske inicijacije u Vazmenoj noći. Korizma je, dakle, od samih početaka imala trostruko značenje: vrijeme neposredne pripreme pokornika na pomirenje na Veliki četvrtak, vrijeme neposredne pripreme katekumena za sakramente inicijacije u Vazmenom bdijenju te vrijeme pripreme ostalih vjernika na vazmene blagdane.

TRAJANJE

U liturgijskoj godini korizmeno razdoblje traje od Pepelnice do Velikoga četvrtka, to jest Mise večere Gospodnje kojom započinje Vazmeno trodnevlje, što potvrđuju *Opće uredbe o liturgijskoj godini i kalendaru* (br. 28) te *Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji* (br. 127). U korizmeno vrijeme dakle

spadaju i korizmene nedjelje, stoga ona ukupno broji 44 dana. Zanimljivo, u vrijeme posljednje obnove kalendara (1969. god.) liturgičari su htjeli dokinuti Čistu srijedu, pa bi tako korizma, kao što je to bilo u početcima, počinjala na Prvu korizmenu nedjelju i doista trajala 40 dana, no na izričitu želju pape Pavla VI. Čistu srijedu nije se diralo. Broj 40 stoga treba tumačiti simbolički, a ne doslovno. Iako korizma završava na Veliki četvrtak, to ne znači kako prestaje i vrijeme pokore, posta i sabranosti budući da Vazmeno trodnevlje predstavlja „sjajni vrhunac čitave liturgijske godine“ (ONLKG 18).

Spomenimo kako se četrdesetodnevna priprava za svetkovinu Uskrsa temelji na biblijskoj tipologiji: – 40 dana trajao je opći potop (usp. Post 7,14) – 40 dana Mojsije je boravio na brdu Sinaj (usp. Izl 24,18) – 40 godina su Izraelci lutali pustinjom (usp. Još 3,4) – 40 dana išao je Ilija prema brdu Horebu (usp. 1 Kr 19,8) – 40 dana vrijeme je u kojemu se Niviva trebala obratiti (usp. Jona 3,4) – 40 dana Isus je proveo u pustinji (usp. Mk 1,13; Mt 4,2; Lk 4,1) – 40 dana nakon uskrsnuća Isus je uzašao na nebo (usp. Dj 1,6-11)

KORIZMENE NEDJELJE

Korizma broji šest korizmenih nedjelja, a u liturgijskoj tradiciji hrvatskog naroda svaka korizmena nedjelja ima svoje ime:

1. Čista – jer dolazi odmah iza Čiste srijede (Pepelnice).
2. Pačista – ili Pračista, odnosno još čišća od prve koja se naziva Čista
3. Bezimena – jer joj se nije davalo ime iz poštovanja prema korizmi, prema mucu Isusovoj
4. Sredoposna – jer je na polovici korizmenog posta.
5. Gluha – jer se te nedjelje pjevalo bez pratnje orgulja, pokrivala bi se slike i kipovi u crkvi, zastirali bi se križevi kako bi crkveni prostor izgledao što jednostavnije, a sve poradi veličine svetih dana koji se bliže: muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova.

6. Cvjetnica ili Cvjetna nedjelja – liturgija Cvjetnice obilježena je čitanjem ili pjevanjem muke, a naziv je dobila zbog procesije s grančicama u spomen na Isusov ulazak u Jeruzalem, kada ga je puk dočekao poklicima „Hosana Davidovu Sinu, blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje“.

U sveopćoj Crkvi, Četvrta korizmena nedjelja zove se *Laetare – Veseli se!*, prema riječima ulazne pjesme iz Knjige proroka Izaije: „Veseli se, Jeruzaleme, kličite zbog njega svi koji ga ljubite! Radujte se, radujte s njime, svi koji ste nad njim tugovali! Nadojite se i nasitite na dojčkama utjehe njegove“ (Iz 66,10-11). Korizmene nedjelje izuzete su od pokorničkog karaktera korizme, jer svaka nedjelja, pa i korizmena, ima pečat uskrsnuća Gospodnjega u tjednom ritmu života kršćana.

LITURGIJSKE PREPORUKE

Opća uredba Rimskog misala donosi nam nekoliko napomena glede korizmenog vremena: „U vrijeme korizme zabranjuje se urešavanje oltara cvijećem, osim u nedjelju Laetare (IV. korizmena) te na svetkovine i blagdane. Cvjetni ures neka bude uvijek umjeren te neka se radije smjesti pored oltara nego na samome oltaru“ (OURM 305). „U vrijeme korizme sviranje orgulja i drugih glazbala dopušta se samo kao potpora pjevanju, osim u nedjelju Laetare (IV. korizmena nedjelja) te na svetkovine i blagdane“ (OURM 313). „Ljubičasta se boja uzima u doba došašća i korizme... Ružičasta se boja može uzeti, tamo gdje je običaj, u nedjelje Gaudete (III. došašća) i Laetare (IV. korizmena)“ (OURM 346). Osim toga, Uredba napominje kako se u korizmenom vremenu ne pjeva (ili govori) *Slava*, te kako se umjesto poklika *Aleluja* pjeva redak prije evanđelja, naznačen u lekcionaru ili drugi psalam ili zavlaka (tractus), kako se nalazi u Gradualu (usp. OURM 62).

POST I NEMRS

U pokorničkom duhu korizmenog vremena, neki vjernici odlučuju se na post i/ili nemrs. Podsjetimo stoga na značenje i smisao ove dvije pokorničke prakse. Post za katolika znači uzeti samo jedan puni obrok u danu. Nemrs znači redovito jesti (uobičajena tri obroka dnevno), ali ne jesti meso. Crkva je proglasila dva dana strogog posta i nemrsa, a to su Čista srijeda ili Pepelnica i Veliki petak. Na ta dva dana vjernik uzima samo jedan puni obrok (do sita) jer je post, a ne jede meso jer je nemrs! U ostale petke uzima redovite obroke, ali se odriče mesa. Prema sadašnjoj crkvenoj disciplini post je obvezatan za katolike od navršene 18. do započete 60. godine života. Zakon nemrsa obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, osim ako je u petak svetkovina. Posta su oslobođene trudnice, dojilje, bolesnici i oni koji se bave teškim fizičkim radom (prema potrebi). Ako se u vremenu korizme odlučimo na pokorničku praksu posta i/ili nemrsa, imajmo na umu riječi sv. Leona Velikog:

„Prihvatimo, dakle, ovaj svečani post marljivom pobožnošću i budnom vjerom. Slavimo ga ne praznim uzdržavanjem od jela, što ga često savjetuje slabo zdravlje tijela ili bolest gramzljivosti, nego širokogrudnom plemenitošću. Bit našeg posta nije u samom uzdržavanju od hrane i ne koristi uskraćivati hranu tijelu, ako srce ne ostavi nepravde i ako se jezik ne uzdrži od pogrde. Bit ćemo ne bez razloga izloženi kritikama nevjernika i naši će propusti naoružati jezike bezbožnika protiv vjere, ako postimo, a naš se način života ne slaže s čistoćom savršenog posta.“

Priredio: Miodrag Vojvodić

(Gornji članak preuzet je iz vjerskog časopisa Glasnik Srca Isusova i Marijina uz isključivo dopuštenje urednika časopisa)

Razgovor s Jacquesom Gauthierom, kanadskim teologom i pjesnikom

MEĐUGORJE, SUSRET S MIROM

Cijeli život uglednog kanadskog teologa, profesora, urednika, pjesnika i esejista obilježen je blagoslovom Božje ljubavi kojoj je posrednica Gospa, bez čega zacijelo ne bi postigao ni bio ono što jest. Kao književnik objavio je čak 80 djela od kojih su mnoga dobila prestižne nagrade. Nakon prvog boravka u Međugorju, objavio je članak „Međugorje, susret s mirom“. S tim u vezi poima važnost svetišta za našu vjeru koja nije bestjelesna i bezvremena nego prisutna ovdje i sada, ili kako na jednome mjestu kaže: „Marija je naša zagovornica ovdje dolje. Ne odvajamo Mariju od njezine djece, na nebu i na zemlji, kao što je ne odvajamo od Isusa i Crkve. Moliti se Mariji znači moliti se Isusu. Tko bi nas bolje mogao dovesti do Sina Božjeg i upoznati nas s njime ako ne majka koja ga je rodila, hranila i voljela kao nikoga drugoga? Nama je bliska jer je bliska Bogu. Kako je ne voljeti? Dok je gledamo, postajemo bolji. Ona je više majka nego kraljica, kako bi mogla zasjeniti slavu svoje djece?, uzvikuje sv. Mala Terezija.“

SABRINA ČOVIĆ
RADOJIČIĆ

■ Možete li nam se predstaviti?

Rođen sam u Quebecu 4. prosinca 1951. u blizini marijanskog svetišta Notre-Dame du Cap. Drugi sam po starosti u obitelji s petero djece. Moja je majka obećala Djevici Mariji da će joj, ako porođaj prođe dobro, posvetiti svoju beb. Stoga sam kršten 8. prosinca, na dan Bezgrješnog Začeca.

■ Stoga Gospa zauzima važno mjesto u Vašem životu?

Središnje mjesto. Uvijek sam joj se molio. Doma smo krunicu molili zajednički kao obitelj. Danas volim sa suprugom moliti krunicu dok šetamo. U braku smo 42 godine i Gospa je uvijek bila u središtu naše veze. Ona nas prati, tješi i uvijek vodi k Isusu. „Sve Isusu po Mariji“, govorio je sv. Ljudevit Montfortski.

■ Je li neki svećenik imao ulogu u Vašoj mladosti?

U mislima mi je ujak franjevac. Bio sam u bolnici zbog žutice oko četvrte godine. Ujak me posjećivao. Bio je odjeven u svoj dugi habit boje zemlje. Igrao sam se njegovom bijelom vrpcom s tri čvora. Za mene je taj čovjek bio slika Boga. Preko njega sam upoznao Franju Asiškoga.

■ Tko je u to vrijeme za Vas bio Isus?

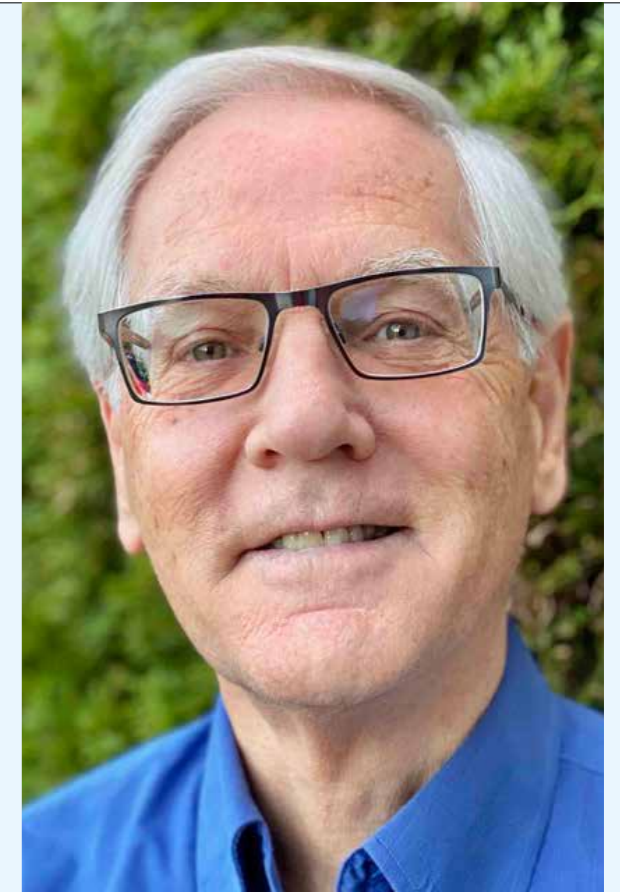
Od najranijih uspomena, uvijek sam razgovarao s Isusom kao s prijateljem. Govorio sam mu da želim biti njegov misionar i svjedok. Ukratko, Kristova me ljubav obuzela još u djetinjstvu. Volio sam ga susretati na misi, iako je bila na latinskome, što je povećavalo moju žeđ za misterijem i poezijom. Kod kuće sam čitao stripove o životima svetaca. Sjećam se i svojeg prvog molitvenika, velike kožne knjige, koji mi je otvorio srce mirisu psalama, dahu proroka i Isusovim prisposobama.

■ U mladosti ste pohađali katoličku školu?

U Quebecu su javne škole bile katoličke, što više nije slučaj. Tijekom tinejdžerskih godina zamijenio sam svoje svete zvijezde rock-zvijezdama. Odlučio sam otići u Kaliforniju autopromom s prijateljem kako bih bolje upoznao *Isusove narode* koje sam vidio na televiziji. Američka policija vratila nas je u Quebec. Zamolio sam Boga: „Ako postojiš, otkrij mi se.“ Odgovorio mi je preko Gospe i zajednice mladih u Drummondvilleu 2. lipnja 1972. Na večernjoj molitvi izgovorio sam tri Zdravomarije s drugima mladima. Bio sam ushićen i nikad se od toga nisam oporavio. Dotaknuo me Krist, ranio me u srce svojim milosrdem.

■ Kada ste započeli studij teologije?

Nekoliko mjeseci nakon obraćenja otišao sam u Francusku živjeti s osobama s poteškoćama u razvoju u zakladi L'Arche. Tamo sam otkrio mistična djela sv. Ivana od Križa koja su me duboko obilježila. Tako mi je jedan pjesnik, crkveni učitelj, konkretno pokazao kako doći do Boga. Vratio sam se u Quebec kako bih ušao u cistercitsku opatiju Oka, blizu Montreala. Tu sam boravio četiri godine kao redovnik, uvodeći se u liturgiju i proučavanje crkvenih otaca. Ali prije svega, Gospodin me pozvao da postanem književnik i profesor, da svjedočim o njemu pisanjem i govorom. Nakon magisterija, započeo sam doktorat iz teologije na Sveučilištu Laval u Quebecu.

■ Što je bio predmet Vašeg doktorskog rada?

Teopoezija Patricea de La Toura du Pina (1911. – 1975.). Fascinirao me ovaj francuski pjesnik koji je povezo potragu za radošću s kršćanskom duhovnošću, poeziju s teologijom u ono što on naziva teopoezijom, umijećem prevođenja duhovnoga u riječi. Objavio sam četiri knjige o njegovu životu, djelu i liturgijskim himnima. Uz to sam objavio 20-ak zbirki pjesama, gdje svjedočim o ljepoti u svakoj stvari, unatoč prisutnosti zla.

■ Kada ste upoznali svoju suprugu?

Anne-Marie sam upoznao 1978. u jednoj novoj zajednici u kojoj je živjela. Molila je Isusa da joj za supruga pošalje muškarca molitve. Stigao sam u pravo vrijeme. Prepoznali smo se u Kristu i uzeli smo tijelo u njemu, osnovavši obitelj s četvero djece. Nakon doktorata zaposlio sam se 1987. kao profesor na Pastoralnom institutu Sveučilišta Saint-Paul u Ottawi. Liturgijski pastoral, teologiju parova i obitelji predavao sam 20 godina. Tada mi se oko mojih 40-tih dogodio neočekivani obrat u vjeri. Postala je pustinja, suša, briga, sumnja i samoća.

■ Kako ste izašli iz te krize?

U ljeto 1995. imao sam tešku upalu pluća koja me prikovala za krevet. Potpuno sam se predao Gospodinu. Prihvatajući svoju smrt, prihvatio sam život. Krenuo sam drugim prolazom, malim putem ljubavi i povjerenja svete Terezije od Djeteta Isusa, koji je označio kraj moje krize srednjih godina. Puno dugujem toj mladoj karmelićanki koja je kroz svoj život shvatila da beskrajna ljubav Boga Oca, Sina i Duha posebno raduje male, slabe, zanemarene

Terezije do Majke Terezije. Napisao sam nekoliko knjiga o životnoj dobi, molitvi i svetosti, svim temama kojih povlačenja.

■ Je li prilično neobično da laik vodi duhovnu obnovu?

Sebe doživljam kao plod II. vatikanskog koncila, ozbiljno shvaćajući univerzalni poziv na svetost. Nemam nikakav svećenički čin i ne pripadam nekom određenom pokretu. Želim biti svatko svima, idući tamo gdje me Gospodin želi, za njegovu Crkvu koju volim. Naročito svećenici i biskupi traže da vodim povlačenja. Ovu službu propovijedanja doživljam kao pastoralnu službu rađanja, kao produženje svojeg krštenja i potvrde. Ne temelji se na zaslugama ili krjeposti, kao što je to Evanđelje, već na ljubavi prema Isusu, pouzdanju u Duha Svetoga i dijeljenju karizmi. Ostajem ponizan pred ovim zahtjevnim pozivom, oslanjajući se na milost svojeg krsnog i bračnog sakramenta. Ponekad me prati supruga. Uvijek se moli za mene, noseći misiju kroz predanje svojeg života.

■ Kada ste prvi put čuli za Međugorje?

Mislím da je to bilo preko oca Émiliena Tardifa. Čitao sam i djela oca Renéa Laurentina te slušao Kanađane koji su išli na hodočašće. Kao profesor pastoralne teologije bio sam otvoren za ono što se tamo događa. Ne postoji znanstvena religija s jedne strane i pučka religija s druge strane, nego različiti izrazi vjere. Naša vjera nije bestjelesna, ona je smještena u svetoj povijesti i treba posredovanje, pobožnosti, konkretne znakove i uzore, odakle i proistječe važnost svetišta i molitvenih kuća. Moja kći Isabelle, koja je nekoliko godina volontirala u svetištu Lisieux, bila je dio animacijskog tima Festivala mladih u Međugorju.

■ Kada ste došli u Međugorje?

Od 26. travnja do 5. svibnja 1988. pratio sam skupinu hodočasnika s Darijom Klanac i nekoliko svećenika. Htio sam vidjeti kako je župa prihvatila ukazanja i kako su se vidioci integrirali u život župe. Po povratku sam objavio članak u časopisu *L'Église Canadienne* pod naslovom „Međugorje, susret s mirom”. Uz moj

Sebe doživljam kao plod II. vatikanskog koncila, ozbiljno shvaćajući univerzalni poziv na svetost. Nemam nikakav svećenički čin i ne pripadam nekom određenom pokretu. Želim biti svatko svima, idući tamo gdje me Gospodin želi, za njegovu Crkvu koju volim.

tekst, otac Yvon St-Arnaud, oblat Marije Bezgrješne i psiholog, objavio je sažetak sastanka koji je održao s vidiocima u veljači 1988. Iznio je određene osobine zrelosti vidioca s psihosocijalnog, osobnog i vjerskog gledišta, zaključivši da u njima nije zapazio „ni najmanju sklonost obmani, histeriji ili halucinaciji.”

■ Što ste zapamtili iz boravka u Međugorju?

Primijetio sam da su se hodočasnici obnovili u nadi u Krista, prije svega zbog pristupa vjeri proživljenoj u miru, molitvi, postu, euharistijskom klanjanju i sakramentalnom životu. Upravo te velike teme nalazimo u Gospinim porukama vidiocima. Glavna stvar nije u ozdravljenjima ili čudima, iako ih možda ima. Postoji kušnja vezivanja uz divnu i osjetljivu prirodu ovih očitovanja. Čini mi se da pastoralni stav koji treba razvijati nije odbacivanje znakova niti njihovo traženje već obraćanje pozornosti onomu što nam Gospodin želi poručiti. Međugorje za mene ostaje istaknuto mjesto obraćenja gdje ulazimo u Gospinu školu i Evanđelje. Tu postoji otajstvena, stvarna Marijina prisutnost. Ona nije izložbeni objekt nego živa osoba s kojom je moguće ostvariti osobni odnos. Odobravanjem službenih hodočašća 12. svibnja 2019., papa Franjo prepoznaje obilne duhovne plodove koje su primili milijuni hodočasnika okupljeni oko Isusova križa i naše Majke Marije.

■ Napisali ste duhovnu biografiju Georgette Faniel (1915. – 2002.), mističarke iz Montreala koja je imala posebnu vezu s Međugorjem.

Oci Guy i Armand Girard, koji su objavili nekoliko knjiga o Međugorju, povjerali su mi duhovne spise ove žene vjere koja je prije svega željela ostvariti volju vječnog Oca. Sve se činilo tako čudesno u njezinu euharistijskom i marijanskom životu: Isusov unutarnji govor, nevidljive stigme, razgovori s Marijom, bitke protiv demona. Duh Sveti joj je 1985. predložio da svoj život ponudi za priznavanje međugorskih ukazanja. Razvila je prijateljske odnose s franjevcima i vidiocima, od kojih su je mnogi dolazili posjetiti u Montrealu. Fra Slavko Barbarić slavio je euharistiju u njezinu domu. Od 2. veljače 1986. do 2. ožujka 1995. dopisivala se s fra Jankom Bubalom. Do svoje smrti 2002. Georgette Faniel je u molitvi i patnji nosila iskustvo vjere kakvo se živi u Međugorju. Da biste saznali više, pogledajte njezinu trojezičnu web-stranicu: <https://www.georgettefaniel.com/fr/>.

■ Jako ste prisutni na društvenim mrežama. Imate web-stranicu, blog i YouTube-kanal. Zašto sve to radite?

Za Isusa, da bi ga drugi upoznali i zavoljeli. Duh Sveti ulijeva mi snagu koja mi je potrebna da bih dobro koristio ove alate nove evangelizacije. Moja web-stranica postoji deset godina: www.jacquesgauthier.com. Moj blog sadrži gotovo 600 članaka. Budući da su duhovne vježbe koje sam trebao voditi otkazane zbog Covida-19, prenio sam ih na svoj YouTube-kanal. Sve je besplatno. „Sve je milost”, rekla bi Terezija od Lisieuxa. Imam samo jednu želju, pomalo poput Charlesa de Foucaulda o kojem sam upravo napisao knjigu: razaznati volju Božju kako bih ju bolje ostvario. S Marijom mogu samo reći: „Neka mi bude po riječi Tvojoj”. U tome je moja radost.

Priredila i prevela:
Davorica Jurčević-Čerkez

Mariji Kraljici Mira

Svježina rose
Miris trave
Valcer ptica
Boja zore
Sunce na brdu
Veliko plavo nebo
O Marijo, ti daješ mir

Molitva na putu
Staza hodočasnika
Molitva krunice
Ritam koraka
Radost u srcu
Uzdignuti zvoničnik
O Marijo, ti daješ mir

Usmjereni pogledi
Pjevni glasovi
Podignute ruke
Savijena koljena
Rječita tišina
Međugorska crkva
O Marijo, ti daješ mir

Jacques Gauthier

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.”

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

i iskušavane. Naknadno sam joj posvetio desetak knjiga, vodeći s njom duhovne vježbe u Kanadi i Francuskoj u župama, svetištima i molitvenim središtima. Mala Terezija odvela me i u Rim gdje sam sa suprugom i kardinalom Marcom Ouelletom Ivanu Pavlu II. uručio svoju knjigu *Žedan sam, od Male*

Jubilarna tisućita emisija „Agape“

Na poseban i svečan način u petak 12. veljače, u svom uobičajenom terminu od 20.30 sati, uživo je putem Radiopostaje Mir Međugorje i video prijenosa obilježena tisućita emisija 'Agape', urednika i voditelja fra Maria Knezovića. Program je trajao nešto kraće od dva sata.

Emisiju, koja se uživo emitirala iz studija 3 Radiopostaje Mir Međugorje, ovoga puta osim urednika emisije fra Marija Knezovića vodila je i Sanja Pehar, glavna urednica radija. U njihovom razgovoru prisjetili su se kako je emisija počela, zašto je dobila ime „Agape“, čule su se brojne zanimljivosti, bilo je pjevanja uživo (Frama Kočerin), emitirane su poruke bivših sudionika emisije, bilo je javljanja slušatelja i štošta drugo. Tehnički je emisija ostvarena s tri lokacije uz brojno tonsko i tehničko osoblje. Video prijenos je radila ekipa Foto-video studija Đani. U emisiji je sudjelovao i prvi gost emisije od prije 20 godina fra Bože Vuleta.

Porukama su u emisiji sudjelovali: Kardinal Vinko Puljić, Ljilja Vokić, Emilio Perić, Ivan Ugrin, fra Jozo Grbeš, Mijo Barada, Marija Jurković, Ivica Ursić, č.s. Ljiljana Marić,

fra Iko Skoko, don Josip Mužić, fra Velimir Bavarka, Dario i Venera Kordić, Davor Pavuna, fra Nikola Pašalić, Tihomir Dujmović, fra Josip Repeša, don Damir Stojić, Zlatko Krznarić, fra Luka

Marković, Marin Miletić, Darko Pavičić. Emisija se uvijek emitira petkom od 20.30. Tonski zapisi emisija su na Youtube kanalu Agape RTV koji već ima oko 10 milijuna posjetitelja.

Korizmene meditacije srijedom

Dosadašnjih godina u korizmenom vremenu župa Međugorje je srijedom u dvorani Ivana Pavla II. organizirala tzv. korizmene tribine – meditacije uz blagovanje kruha i čaja koje bi za svaku prigodu pripremla drugo naselje župe.

Ove godine zbog propisanih epidemioloških mjera u korizmenom vremenu župa i ICMM pripremili su prigodne polusatne korizmene meditacije, ali virtualnog karaktera koje će se emitirati srijedom u večernjem terminu nakon molitvenog programa u župnoj crkvi, u *livestream* programu, YouTube kanalima i na Facebook stranicama, a emitirat će se i na Radiopostaji Mir Međugorje.

Polusatne meditacije pripremat će fra Marinko Šakota, fra Stanko Mabić i fra Ante Vučković na teme posta, molitve, kušnje, pustinje, Božje riječi i praštanja.

Molitva kod Plavog križa

U utorak 2. ožujka 2021., kao i svakog drugog dana u mjesecu, u 8.15 sati ujutro dvadesetak župljana, hodočasnika i vjernika iz okolnih župa, okupilo se u molitvi kod Plavog križa u znak zahvalnosti za sve milosti koje je Gospa izmolila cijelome svijetu od svoga Sina u ovih 40 godina ukazanja.

Radosna, žalosna, slavna i otajstva svjetla Gospine krunice molila su se za sve 'one koji još nisu upoznali ljubav Božju' kako je Gospa sama pozvala sve nas u jednoj od poruka: „Draga djeco! ... Neka vaš dan bude isprepleten malim žarkim molitvama za sve one koji nisu upoznali Božju ljubav.“ (iz Gospine poruke 25. veljače 2008.)

Odgodena 27. Međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća...

Zbog situacije s pandemijom Duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira i međugorskih molitvenih i karitativnih skupina je odgođena, a novi termin obnove je od 7. do 11. rujna 2021.

Iako je sama obnova odgođena, organizatori ove obnove obratit će se 14. ožujka 2021. svim zainteresiranim putem *livestreama* iz župe Međugorje na kraju večernjeg molitvenog programa.

Pomoć iz Španjolske za „Marijine ruke“

U srijedu 3. ožujka 2021. humanitarnoj udruzi „Marijine ruke“ iz Međugorja stigla je velika donacija pomoći iz Španjolske. Donaciju je, zahvaljujući brojnim udrugama (EducAcciONG di Sevilla, Ca la Mare i Proyso di Valencia), tvrtkama (Manterol, Rasan, Dasca, Manzano, Citronet, Consum), gospodarskoj komori iz Valencie, transportnom poduzeću DSV koji su donirali njihov kamion i puno anonimnih osoba, organizirao međugorski hodočasnik Emilio Ferrando.

Emilio je i sam rodom iz Valencie, ali već više godina živi u Međugorju. Prije pandemije je radio na organiziranju hodočašća iz zemalja španjolskog govornog područja. Sada je, uvidjevši tešku situaciju koju za sobom ostavlja blokiranošću uzroko-

vana Covidom-19, odlučio pomoći Međugorju na drugačiji način. Ova velika pomoć dočekana je s oduševljenjem u samoj Udruzi 'Marijine ruke' koji su mu se toplo zahvalili i zaželjeli da sve dobročinitelje uvijek prate ispružene Marijine ruke.

Molitva križnog puta na korizmene petke

Kao što je običaj od starina, najčešće se upravo na korizmene petke moli križni put – molitva kojom se posebno prisjećamo i u duhu sjedinjujemo s Isusovim mukama i bolima koje je prolazio onog svog „Velikog Petka“ za sve nas grješne ljude. Upravo su Križevac i molitvene postaje križnog puta idealno mjesto za ovu molitvu koja je mnogobrojnim hodočasnici promijenila život i dovela ih do obraćenja. Toliki svjedoče kako su upravo moleći Križni put na Križevcu iskusili Božje milosrđe. I ovih korizmenih dana, a posebno petkom, Križevac nije pust. Osim domaćih vjernika, tu su uvijek i hodočasničke skupine koje se trenutno nalaze u Međugorju. I podsjetimo se još jednom kako nam je upravo Isus pokazao jedini put spasenja – a to je njegov križni put! Nema drugog puta, nema „savršenog života“ koji će nas učiniti sretnim. Utopija je ono što promiču najveće svjetske organizacije poput UN-a ili Svjetske zdravstvene organizacije – da ćemo cijepljenjem, depopulacijom planeta, obitelji bez djece ili pobačajima osigurati da svi ljudi imaju jednako. Bez ljubavi i žrtve, bez umiranja za drugoga – nema smisla života, nema sreće i nema boljitka. Sve ono što svijet nudi je hladna bešćutnost i usamljenost koja dehumanizira cijelo društvo i uništava čovjekovu vječnost. Teži put u ovom slučaju je svjedočiti o svojim izborima za život, za dijete više, za pomoć susjedima koji su u samoizolaciji zbog korone, a ne njihovo špijuniranje i prijavu policiji ukoliko izađu te prihvaćanje bolesti i svakog križa jer su oni tu za naše posvećenje. Naš cilj nije sreća u ovozemaljskom životu, nego vječni život koji se žrtvom osvaja!

Najava: E-duhovne vježbe u Međugorju 19. – 21. ožujka 2021.

U tijeku su korizmene E-duhovne vježbe koje vode E-fratri iz Pazina. Svakoga dana svima onima koji su se prijavili preko e-maila ili aplikacije stižu prigodni tekstovi za meditaciju i molitvu. Ipak, brojni upiti sudjelovatelja potaknuli su E-fratre na razmišljanje o mogućem pravom, živom susretu u okvirima epidemioloških mjera.

Odlučili su stoga pokušati organizirati jedan susret uživo u Međugorju, zbog svih mogućnosti koje ovdje hodočasnicima nudi župa i svetište.

Duhovne vježbe odvijale bi se od petka do nedjelje (19. – 21.

ožujka 2021.). Početak je u petak, 19. ožujka u 10 sati, a završetak u nedjelju, 21. ožujka oko 12 sati.

Detaljan program javit će se onima koji se prijave za sudjelovanje.

Susreti će se održavati u dvorani Ivana Pavla II. (preko puta vanjskog oltara), u župnoj crkvi te na drugim molitvenim mjestima, a sastojat će se od duhovnih nagovora, razmatranja, pjevanja, molitve i, naravno, euharistije. Na susretu će se pridržavati epidemioloških mjera (maska za lice, distanca itd.). Program će voditi fratri iz Pazina: fra Darko, fra Marinko i fra Josip.

PRIJAVA:

Svi oni koji planiraju sudjelovati na susretu mogu se prijaviti najkasnije do 14. ožujka obavezno preko obrasca koji se nalazi na linku: <https://forms.gle/vEpnhKSis8hrHNJgF6>. U programu mogu sudjelovati i oni koji nisu u e-duhovnim vježbama. Sudjelovanje u programu je besplatno, s tim da će sudionici biti zamoljeni da, ukoliko im je to moguće, doniraju svoj prilog za pokrivanje organizacijskih troškova. Smještaj i hranu svatko će trebati osigurati za sebe. Za sve dodatne informacije, javiti se na 092 5015 212 ili na 052 621 536. Fratri upozoravaju da s obzirom na situaciju s pandemijom, sudjelovatelji sami procijene je li za njih prikladno putovati i sudjelovati u programu. U svakom slučaju bit će potrebno pridržavati se epidemioloških mjera i paziti na svoje i zdravlje drugih.

Redovita godišnja skupština društva vodiča

U subotu 6. ožujka 2021. Društvo vodiča za hodočasnike u župi Međugorje održalo je svoju redovitu godišnju skupštinu. Susret je započeo u 9,00 sati svetom misu koju je u kapelici klanjanja za više od pedesetak prisutnih predslavo fra Marinko Šakota. Nakon toga uslijedio je radni dio skupštine na kojem su se osvrnuli na aktivnosti od prošle godine i iznijeli planove za tekuću godinu. Susret je završio druženjem i zakuskom koju su pripremili sami članovi Društva.

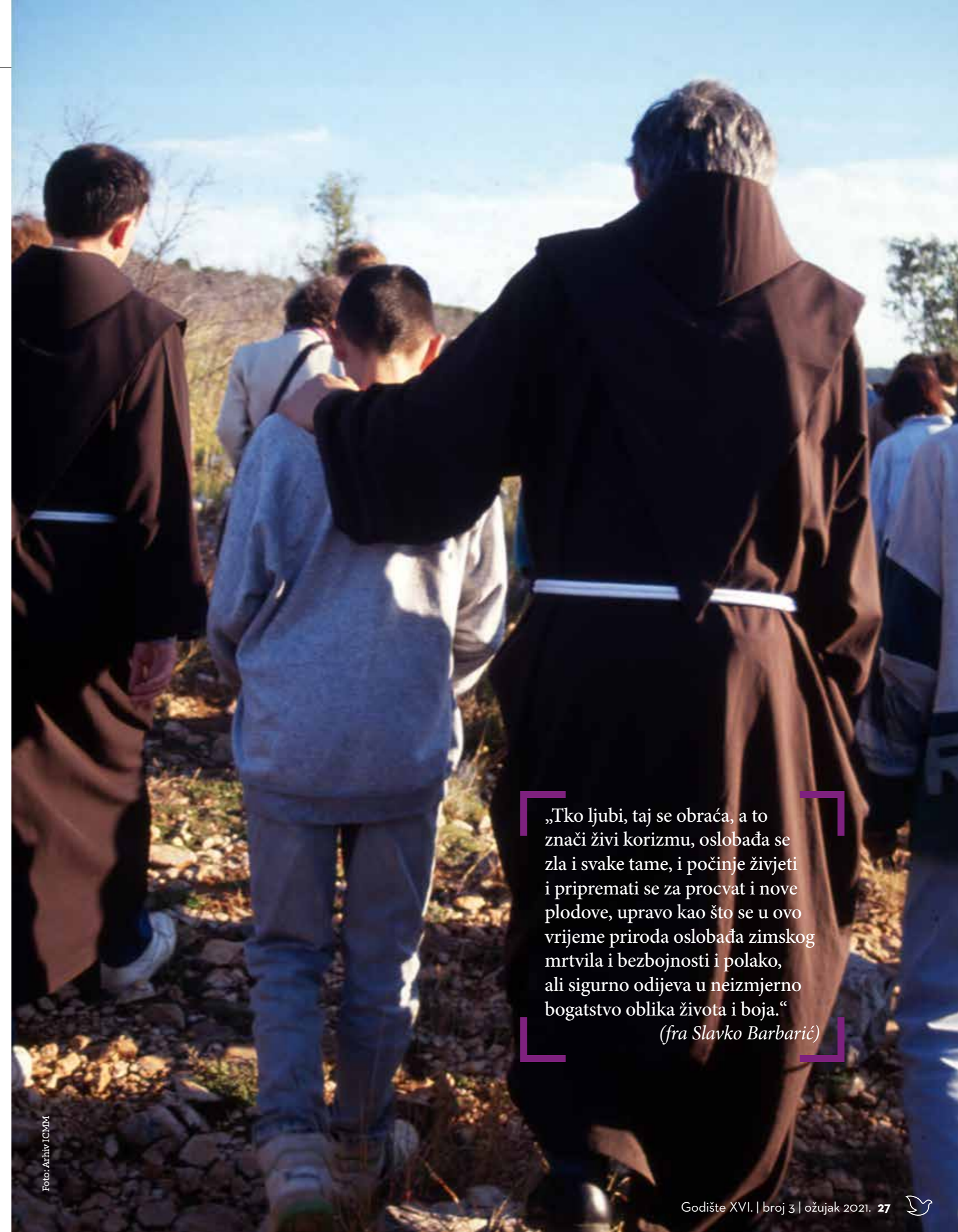
Nedjeljna molitva krunice na Brdu ukazanja

Molitva krunice nedjeljom na Brdu Ukazanja u 14 sati za zimskog vremena ili u 16 sati po ljetnom vremenu, već dugo je dio molitvenog programa međugorske župe. Obično bi im prisustvovao manji broj župljana te domaćih vikend-hodočasnika. Ipak, ovih korizmenih nedjelja obilježenih pandemijom, uvelike je povećan broj župljana, vjernika iz Brotnja i Hercegovine te hodočasnika iz Bosne. Kolone vjernika s krunicom u ruci na Gospinom Brdu prekrasna su slika žive vjere hrvatskog naroda!

Statistike za veljaču 2021.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 25 000
Broj svećenika koncelebrana: 569 (18 dnevno)

„Tko ljubi, taj se obraća, a to znači živi korizmu, oslobađa se zla i svake tame, i počinje živjeti i pripremati se za procvat i nove plodove, upravo kao što se u ovo vrijeme priroda oslobađa zimskog mrtvila i bezbojnosti i polako, ali sigurno odijeva u neizmjereno bogatstvo oblika života i boja.“
(fra Slavko Barbarić)

12. HODOČAŠĆE OBITELJI KRALJICI MIRA U MEĐUGORJE

Udruga „Kup Karmel“ planira organizirati svoje 12. hodočašće obitelji Kraljici Mira u Međugorje 18. do 20. lipanj 2021. unatoč svim problemima uzrokovanim pandemijom koronavirusa. Više o počecima i programu ovogodišnjeg hodočašća u ime organizatora pojašnjava Robert Rukavina.

■ Kada si i zašto započeo s organiziranjem Hodočašća obitelji?

Hodočašće obitelji organizirao sam prvi puta 2010. godine, s nakanom da nešto učinim za obitelji – moliti za mir u obiteljima, za mir između supružnika, te roditelja i djece, za očuvanje braka itd. Tog prvog puta imao sam jedan autobus hodočasnika i zbog njega sam bio osobito ponosan jer sam hodočašće uspio organizirati na način da sam tražio donacije, pa je cijena hodočašća za sve sudionike bila minimalna – što je vrlo važno za obitelji koje imaju puno članova (dijeca) jer su za njih najčešće neki odlasci „svi skupa negdje“ vrlo skupi. Uspio sam i stoga jer su mi smanjivanjem cijena izašli u susret i prijevoznici

autobusa i vlasnici pansiona u Međugorju. Nisam tada niti znao kako će ovo hodočašće izazvati veliko oduševljenje hodočasnika, pa su se već sljedeće godine napunila dva autobusa, a zatim su hodočašća bivala sve brojnija i brojnija.

S obzirom da je lani situacija bila puno teža i neizvjesnija, skloni smo vjerovati kako će se Hodočašće obitelji održati i ove godine, zato smo u Udruzi odredili datum 12. hodočašća obitelji od 18. do 20. lipnja 2021.

Možda će netko reći, teško da će se održati, ali od 1. hodočašća pa do onog lanijskog, nama kao organizatorima

nije nikad bilo lako, uvijek je bilo teško, i uvijek u potpunom povjerenju u Boga da će iznaći financije, smještaj, prijevoz i štošta još drugo.

I ove godine cijena je ista, 200,00 kn po osobi, što uključuje 2 noćenja, jedan ručak i jedan doručak te prijevoz. Važno je napomenuti da je ovo hodočašće obitelji, i da je nužno da idu roditelji i djeca. S obzirom da su

sredstva u Udruzi ograničena, a da se neke znatne donacije baš i ne naziru, bitno je što prije predbilježiti obitelji kako bi mi kao organizatori znali koliko će biti sudionika na hodočašću.

■ Kakav je program hodočašća?

Program hodočašća je prilagođen roditeljima i djeci i to je ono na čemu voditelji autobusa vode računa od samog početka. Autobusi kreću iz Zagreba i okolice Zagreba i voditelji u autobusima ih pripremaju za sve ono što se u Međugorju duhovno može naći i primiti.

Kad stignemo u Međugorje u petak 18. lipnja poslijepodne, odmah nakon pobožnosti klanjanja križu, imamo noćnu molitvu križnog puta na Križevcu. To je jedno posebno iskustvo baš za djecu jer ih se jako dojmi ovaj noćni ugođaj i penjanje s roditeljima i to im ostaje zauvijek u sjećanju. Na Križevcu razmišljamo o tegobama braka meditirajući Isusove muke i tegobe njegovog križnog puta.

Foto: Arhiv ICMM

U subotu 19. lipnja imamo kroz jutro program u žutoj dvorani Ivana Pavla II. Uz predavanja i svjedočanstva, u programu je kratki duhovni nagovor i obnova bračnih zavjeta koju će voditi međugorski župnik fra Marinko Šakota. Poslijepodne je slobodno uz sudjelovanje u večernjem molitvenom programu.

U nedjelju 20. lipnja planiramo u 8.00 sati odlazak na jutarnju svetu misu, nakon koje je odlazak na Podbrdo, a nakon te molitve je barem svih ovih godina Gospa providjela besplatan sladoled za svu djecu na hodočašću obitelji. Poslije slijedi povratak kućama.

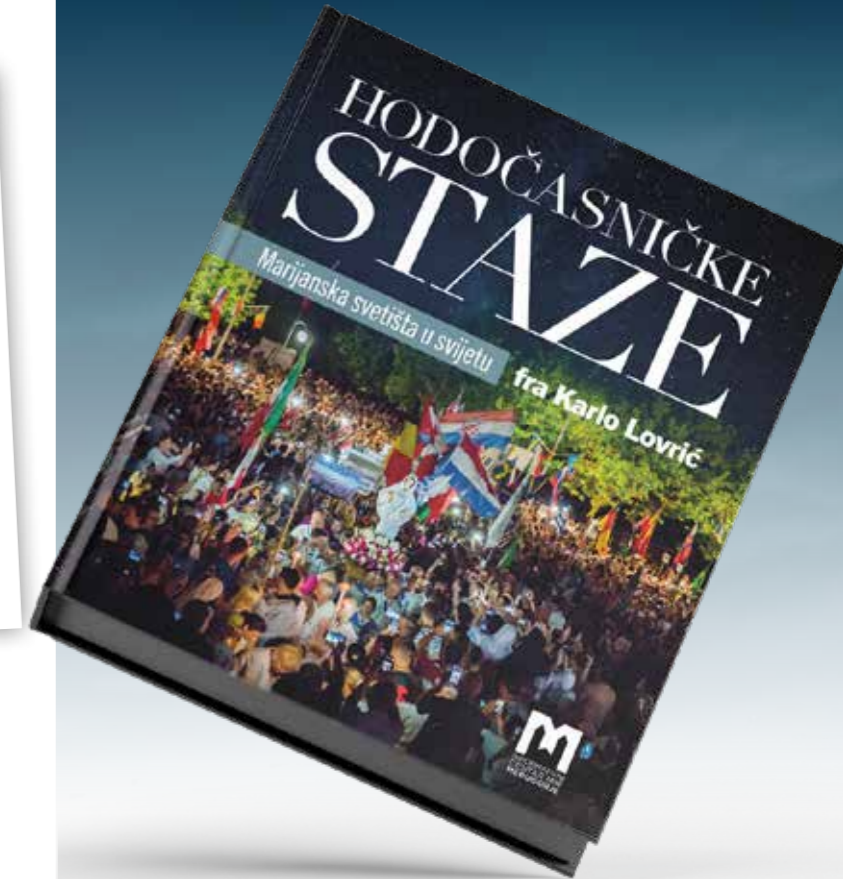
■ Koji su plodovi Hodočašća i nastavak hodočašćenja u svakodnevnim životima?

Na ovim hodočašćima svjedočim brojnim obnovama i obraćenjima koja se događaju u obiteljima koje sudjeluju. Nekima je ovo Hodočašće obitelji u Međugorju bilo zadnja opcija prije razvoda, a nakon njega su se pomirili i ostali zajedno, drugi su se nakon Hodočašća odlučili za dijete više, također između obitelji su se rodila nova poznanstva i ljudi su se povezali. Jako puno ljudi mi svjedoči da su nakon Hodočašća obitelji započeli obiteljsku svakodnevnu molitvu!

Ukoliko netko želi donacijom omogućiti veći broj sudionika to može učiniti donacijom na:

KUP-KARMEL
KORDUNSKA 3, 10 000 ZAGREB
HR 6424840081103871710
Opis plaćanja: DONACIJA ZA HODOČAŠĆE OBITELJI
Kršćanska Udruga Kup-Karmel, Robert Rukavina

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Na spomendan blaženoga kardinala Alojzija Stepinca u srijedu 10. veljače u 18 sati u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju slavljena je sveta misa za župljane i fratre iz međugorske župe koji su stradali u I. svjetskom, II. svjetskom te u Domovinskom ratu.

Žele stvoriti svijet bez Boga, u kojem je čovjek samo marioneta koju genetskim reprogramiranjem žele kontrolirati.

S druge strane mi kršćani slavimo svece. Živote ljudi koji su taj svoj život iskoristili za dobro drugoga i koji su svjesno svoju slobodu iskoristili za ljubav.

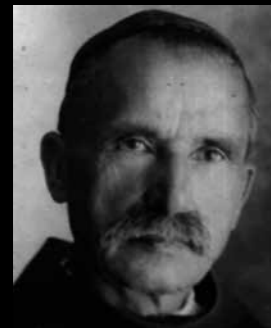
Ni danas Bog nije prestao govoriti svome narodu. Svako vrijeme ima svoje proroke. Mijenja se samo

Nažalost, glas konfuzije izgleda jači, ali ne zato što on to i jest, nego zato što nema više kršćana koji slušaju i žive pravi Glas.

Ipak, iznad svih nas stoji ruka naše Gospe. Ljubav prema njoj usadili su nam naši roditelji. Imamo čas da danas živimo u vrijeme Kraljice Mira

Sjećanje na stradale fratre i župljane župe Međugorje

PREDČASNICI I NAŠ PRIMJER

Nikola fra Križan Galić

Jozo fra Grgo Vasilj

Ivan fra Jozo Bencun

Franjo fra Bernardin Smoljan

Nikola fra Marko Dragičević

Ivan fra Paško Martinac

Jure fra Anđelko Nuić

Stanko fra Jenko Vasilj

Ivan fra Bono Jelavić

Marijan fra Mariofil Sivrić

Svetu misu uz koncelebraciju 12 svećenika predslavio je fra Miljenko Stojić. U svojoj bogatoj propovijedi napravio je kratak presjek povijesti pokazujući kako jedino pravo objašnjenje postanka i života čovjeka daje Bog koji mu jedini želi dobro. Današnja nametnuta logika svijeta ne će imati s čime doći do Boga, jer slavi ispraznosti poput „Svjetskog dana čokoladne torte... ili ine dane koječega). Uzvikuju da nema Boga, a sami sebe prave bogovima. To je transhumanizam. Pomoću tehnologije, vakcina, znanosti žele pobijediti bolest, a zatim i smrt.

način govora i njegov sadržaj. Samo mi trebamo naučiti slušati i prepoznati takve osobe u svome narodu te se s njima udružiti. Oni propovijedaju pokajanje i oprostjenje. Poput blaženog Alojzija Stepinca kojeg danas slavimo, a koji je ostao snažan u svojoj vjeri i nije se dao pokolebati. Nije nasjeo lažnim obećanjima dodvoravajući se komunističkim glavešinama te odvojio hrvatsku Crkvu od Vatikana. Izabrao je progonstvo. Taj primjer slijedilo je i 279 župljana ove župe i oko 20 000 ljudi iz ove Hercegovine. Ti ljudi nisu povijest, niti broj, nego naši predčasnici i naš primjer. Naša sloboda izrasla je na smrti svih njih.

Na nama je da se zapitamo koji glas slušamo. Onaj zavodljivi iz Edenskog vrta ili ovih svjedoka vjere. Jednom ćemo odgovarati Bogu čiji smo glas slušali, ne možemo malo jedne malo druge.

koja je ponovno vidljivo zagrlila ne samo nas nego i cijeli današnji svijet. Neda ovoj otuđenoj uljudbi da nam otrgne dušu, da nas cijepi protiv Boga i odvede u propast. Nerazumno je ne željeti čuti njezin glas. To bi značilo biti poput onih koji ne priznaju Boga – koji stvaraju „novo normalno“ bez Boga, a jedino je u Bogu naš spas.

Svetu misu uveličalo je pjevanje velikog župnog zbora „Kraljica Mira“. Iza svete mise je bio blagoslov nabožnih predmeta, meditirana molitva za ozdravljenje duše i tijela te slavna otajstva Gospine krunice koje je vodio župnik fra Marinko Šakota.

PODSJETNIK O STRADALIMA

Podsjetimo kako gotovo da nema obitelji u župi koja barem jednog svoga člana nije zakopala u jednom od svjetskih ili domovinskom ratu. Neki nikad nisu uspjeli doznati za tijela svojih pokojnih, kako bi ih dostojanstveno pokopali. Mnogi nemaju grobove, a za neke se nikada i ne će doznati. Tijekom i neposredno poslije Drugog svjetskog rata od partizanske i komunističke ruke je stradalo 66 hercegovačkih franjevaca. Desetorica od njih na neki su način povezana s Međugorjem: ili su tu rođeni, ili su

došli u franjevački samostan oko 16 sati. S fratrima su lijepo razgovarali i otišli. Na fratre su ostavili ugodan dojam. U sumrak tog dana došao je u samostan Brana Popadić, s nekoliko vojnika. Sazvali su fratre u samostanu, popisali ih i ispitivali. A kad su to završili, otišli su iz samostana. Vjerojatno su trebali nekoga izvijestiti i dobiti upute. Nakon sat vremena došli su ponovno u samostan. Sedmorici su rekli da ih slijede. Odvedeni su i najvjerojatnije svezani žicom ili ubijeni, pa bačeni u Neretvu i ne zna im se za grobove. Među njima su bili: **Jozo fra Grgo Vasilj** (Međugorje, 1886.), gvardijan; **Ivan fra Jozo Bencun** (Međugorje, 1869.), bivši župnik; **Franjo fra Bernardin Smoljan** (Rodoč, 1884.), župnik na Humcu.

Nikola fra Marko Dragičević (Međugorje, 1902.), profesor klasičnih jezika u franjevačkoj gimnaziji u

zapucalo na crkvu i samostan, fratri su otišli prema rijeci Lištici, gdje se nalazila fratarska mlinica i hidrocentrala, nadajući se da će ondje biti sigurniji. Mjesto je bilo obraslo šumom i zbog toga nevidljivo. S njima je pobjeglo oko 30 đaka i nešto okolnog puka. Tu su ostali dok se pucalo, tj. 6. i 7. veljače. Istom 8. veljače, kada se nije više pucalo, odlučili su se vratiti u samostan i vidjeti što se ondje događa. Kad su ih partizanski vojnici opazili u blizini crkve, odmah su ih poredali pred crkvom, tražili

TIJEKOM I NEPOSREDNO POSLIJE DRUGOG SVJETSKOG RATA OD PARTIZANSKE I KOMUNISTIČKE RUKJE JE STRADALO 66 HERCEGOVAČKIH FRANJEVACA. DESETORICA OD NJIH NA NEKI SU NAČIN POVEZANA S MEĐUGORJEM: ILI SU TU ROĐENI, ILI SU PAK U MEĐUGORJU NEKADA DJELOVALI KAO PASTORALNI RADNICI. TO SU FRA JOZO BENCUN, FRA MARKO DRAGIČEVIĆ (ST.), FRA MARIOFIL SIVRIĆ, FRA GRGO VASILJ, FRA JENKO VASILJ, FRA KRIŽAN GALIĆ, FRA BONO JELAVIĆ, FRA PAŠKO MARTINAC, FRA ANĐELKO NUIĆ I FRA BERNARDIN SMOLJAN.

Foto: Arhiv/ICM

pak u Međugorju nekada djelovali kao pastoralni radnici. To su fra Jozo Bencun, fra Marko Dragičević (st.), fra Mariofil Sivrić, fra Grgo Vasilj, fra Jenko Vasilj, fra Križan Galić, fra Bono Jelavić, fra Paško Martinac, fra Anđelko Nuić i fra Bernardin Smoljan. Ovo su podatci koji su o njima poznati:

Nikola fra Križan Galić (Gorica, 1870.) smaknut je ručnom bombom 30. listopada 1944. u župnom stanu. Pokopan je na groblju Kovačica u Međugorju. Na Čistu srijedu 14. veljače 1945. partizani su bez ispaljenog metka ušli u Mostar. Neki su časnici

Širokom Brijegu, ubijen u Izbičnom – 11. (12.) veljače 1945.

Ivan fra Paško Martinac (Čerin) – ubijen 7. ili 10. veljače u Ljubuškom.

Jure fra Anđelko Nuić (Drinovci, 1908.), župni vikar pogubljen na Bleiburgu u drugoj polovici svibnja ili kasnije 1945. g.

Stanko fra Jenko Vasilj (Međugorje, 1914.), vjeroučitelj u Konjicu – u bijegu pred partizanima zarobljen je u Sloveniji i ubijen u svibnju 1945.

Ivan fra Bono Jelavić (Veljaci 1898.), župnik u Vitini ubijen je na Križnom putu. Grob mu je nepoznat.

Marijan fra Mariofil Sivrić (Međugorje, 1913.), vikar samostana, najvjerojatnije izdvojen iz ove skupine i odveden kasnije, 10. veljače 1945. g. Priča ide ovako: Kada je ujutro 6. veljače 1945. partizansko topništvo

su od svakoga pojedinog osobne podatke, pitali za njihovo oružje, vrijeđali ih i prijeli im. Nakon toga su ljude koji su stanovali u blizini poslali njihovim kućama, starije su čak odveli u vojno zapovjedništvo u Ljubuški, a mlađe čak njihovim kućama. Osam fratara pak odvedeno je tobože prema Splitu i negdje (vjerojatno u Viru ili Zagvozdu) ubijeno. Istraživanje njihova mogućeg grobišta nije završeno. S tom skupinom fratara u hidrocentrali bio je i fra Mariofil Sivrić, ali njegovo mrtvo tijelo je nađeno posebno, kako se čini, na putu prema Vitini.

MIRTA MILETIĆ

„Stoga bit kršćanstva nije u poslušnosti skupu zapovijedi, niti podvrgavanje skupu zapovijedi, niti podvrgavanje određenim zakonima, niti čitanje Biblije, niti nasljedovanje Kristova primjera. Bit kršćanstva je da, prije svega, budemo iznova stvoreni, obnovljeni i pridruženi uskrsnome Kristu tako da živimo njegovim životom, mislimo njegove misli i želimo njegovu ljubav“.

„Ovakvo je biskup Fulton Sheen sazeo što znači biti kršćanin. Dugo sam promišljala o ovim njegovim riječima, a i izvrsno se uklapaju u ovo sveto korizmeno vrijeme koje traje. Skloni smo upasti u farizejsku zamku izvršavanja zapovijedi i običaja, misleći kako je to dovoljno. I što smo stariji, to se teže mijenjamo, srce je nekako tvrđe. Valjda uvjereni smo kako je sve posloženo i kako mu nije potrebna promjena, čišćenje. Pada mi napamet ona zgoda iz evanđelja kada farizeji žele kamenovati ženu uhvaćenu u preljubu. Nakon Isusova provokativnog pitanja odlaze... najprije oni stariji. Dakle jaka liturgijska vremena su uvijek šansa da preispitamo vlastitu vjeru. Živimo li doista Isusovim životom? Razmišljamo li kao On? Je li nam Njegova ljubav na prvom mjestu? Vrijeđamo li tu Ljubav nemarom, lijenošću, nezauzimanjem? Svaka korizma bi trebala biti korak bliže Gospodinu. Odricanje od hrane zapravo nema nikakvog smisla ako nas to trajno ne mijenja. Vanjska odricanja potrebna su za nutarnji rast prema svetosti. Potrebno je dopustiti Gospodinu da nam pokaže koja područja života valja mijenjati. Što želi od nas kroz ovu korizmu? On nas poznaje bolje od nas samih. Zna gdje smo tanki i što još ne pripada Njegovu Kraljevstvu. Badava mi sami sebi zadajemo pokore i odricanja ako to nismo prepoznali kao Gospodinov poziv, Njegov tihi zv. Događa se onda da sami sebe izmučimo vlastitim odlukama, a na kraju korizme ostajemo isti. Što Gospodin želi promijeniti u tvom životu? Gdje si zarobljen? Koje

Bartolome Estéban Murillo: Sv. Obitelj

SVETAC NEMOGUĆEG!

Ožujak mi je posebno drag zbog svetog Josipa. On je bio čovjek ravnoteže. Čovjek poniznosti i pozornosti na Božju volju u svom životu. U skrovnosti i tišini odigrao je važnu ulogu u Isusovu životu. Prepoznao je gdje ga Bog želi i vrhunski odradio svoj zadatak. Sveti Josip nam može biti učitelj kako se istinski živi kršćanstvo.

područje tvoga bića nije slobodno? Zove li te na promjenu nekog ponašanja koje ranjava zajedništvo? Zove li te na post? Korizma nije jednokratna promjena, nego poziv da uravnotežiš svoj život. Tvoja djela, misli i osjećaji trebaju postati jedno. Usklađeni! Kada budeš takav usklađen, onda možeš molitvom, mislima i dobrim djelima činiti čudesa. Onda možeš reći da si duhovno plodan. Možeš već ovdje donositi Isusovo Kraljevstvo.

Ožujak mi je posebno drag zbog svetog Josipa. On je bio čovjek ravnoteže. Čovjek poniznosti i pozornosti na Božju volju u svom životu. U skrovnosti i tišini odigrao je važnu ulogu u Isusovu životu. Prepoznao je gdje ga Bog želi i vrhunski odradio svoj zadatak. Sveti Josip nam može biti učitelj kako se istinski živi kršćanstvo.

Može nas naučiti dubokoj nutarnjoj molitvi. Zovu ga i „svecem nemogućeg“, pa je tako sveta Terezija Avilska svjedočila kako nije postojala stvar za koju bi ga molila, a da on to ne bi izmolio. Čini se da nam Gospodin želi pokazati da kao što mu je bio podložan na zemlji, jer mu je bio hranitelj i zvao ga je ocem, tako mu ni na nebu ne može odbiti ono što ga zamoli. Ne znam kakav je tvoj odnos prema svetom Josipu. Moje je iskustvo da je u više situacija od nemogućeg izmolio moguće.

Prijateljstvo s njim me potiče na poniznost. Njegov život na rast u krepostima. Često razmišljam u kakvoj je nezavidnoj i teškoj situaciji bio i kako ga je Bog proveo kroz sve to. Divim se i njegovoj vjeri. Razumom vjerojatno nije puno razumio, ali je srcem povjerovao u Božji plan s čovjekom. Potpuno je uskladio svoje želje i planove s voljom Božjom. Imao je potpuno povjerenje da Bog zna što je za njega najbolje. Sveti Josip bio je čovjek šutnje. Nepotrebne i jeftine riječi prazne moju dušu. Isprazan govor i ogovaranje tjeraju me u pakao. Isplati se biti malen i ponizan! Isplati se živjeti po savjesti! Isplati se izići iz sebe! Biti nesebičan! Neka ti proslava njegovog blagdana bude poticaj za obnavljanje prijateljstva s njim. Svci su nam uvijek vrlo bliski i žele nam pomoći. Ali čekaju na našu inicijativu i ne sile nas na prijateljstvo. Ljubav uvijek ostavlja slobodu!

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – audiat et altera pars! Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

KRŠĆANSKA SVIJEST

Činjenica je da posljednjih desetljeća mnogi kršćani, posebice na Zapadu, lako otpadnu od pripadnosti kršćanstvu. Dok su njihovi predci – ponekad unatoč velikim životnim poteškoćama – umjeli ustrajati u kršćanskoj vjeri i prenosili je na sljedeća pokoljenja, njihovi potomci tu istu vjeru olako gube. Kada slušamo razloge tih njihovih postupaka, čut ćemo da su se neki razočarali promatrajući život kršćana. Neki su to učinili zbog nedoličnog života nekih svećenika, a neki zbog materijalne koristi (crkveni porez). Neki nisu upoznali smisao kršćanskog poziva, a neki pak smatraju da im kršćanstvo ne daje prave odgovore na njihova životna pitanja pa su se okrenuli drugim religijama.

Zbog svih tih razloga pitali smo i tražili odgovore u fra Slavka Barbarića: Sto je to što čini bit kršćanstva? Po čemu bi kršćani trebali biti prepoznatljivi, drukčiji od ljudi koji to nisu? Koja je uloga kršćana u ovom svijetu, odnosno za ovaj svijet? Koja su kriva a koja ispravna shvaćanja kršćanstva? Što nam pomaže da budemo pravi kršćani?

GM: Nije li u životu mnogih kršćana uočljiv nedostatak svijesti o svome kršćanskom pozivu i poslanju?

SB: „Iako ne smijemo zaboraviti da ima mnogo svjesnih kršćana i među starim i mladima, ipak se ne može oteti dojmu da mnogi propadaju i uništavaju sebe i druge, jer su izgubili svaku svijest svojega kršćanskog poslanja i jer ljube sebe ili nešto od ovoga svijeta više nego Boga.“

GM: Što bi se promijenilo u životu jednog kršćanina kada bi se promijenila svijest o njegovu kršćanskom identitetu? Uzmimo na primjer kršćane koji psuju.

SB: „Kad bi psovači samo trenutak prije nego što izgovore bogohulnu psovku postali svjesni da su kršćani i da vjeruju u Boga, koji je Otac, psovka ne bi prešla preko njihovih usta!“

GM: Vrijedi li isto s obzirom na kršćane koji se odlučuju za pobačaj?

SB: „Kad bi žene-majke, s novim nerođenim životom u svojem krilu, u trenutku kušnje da ubiju nerođeni život, mogle samo pomisliti da su kršćanke i da su pozvane služiti životu, a ne smrti, rađati, a ne ubijati, svaki bi nerođeni život bio prihvaćen kao najljepši dar i zaštićen, rođen i s ljubavlju odgojen. Tako bi se kršćan-

FRA MARINKO ŠAKOTA

IAKO NE SMIJEMO ZABORAVITI DA IMA MNOGO SVJESNIH KRŠĆANA I MEĐU STARIM I MLADIMA, IPAK SE NE MOŽE OTETI DOJMU DA MNOGI PROPADAJU I UNIŠTAJU SEBE I DRUGE, JER SU IZGUBILI SVAKU SVIJEST SVOJEGA KRŠĆANSKOG POSLANJA I JER LJUBE SEBE ILI NEŠTO OD OVOGA SVIJETA VIŠE NEGO BOGA.

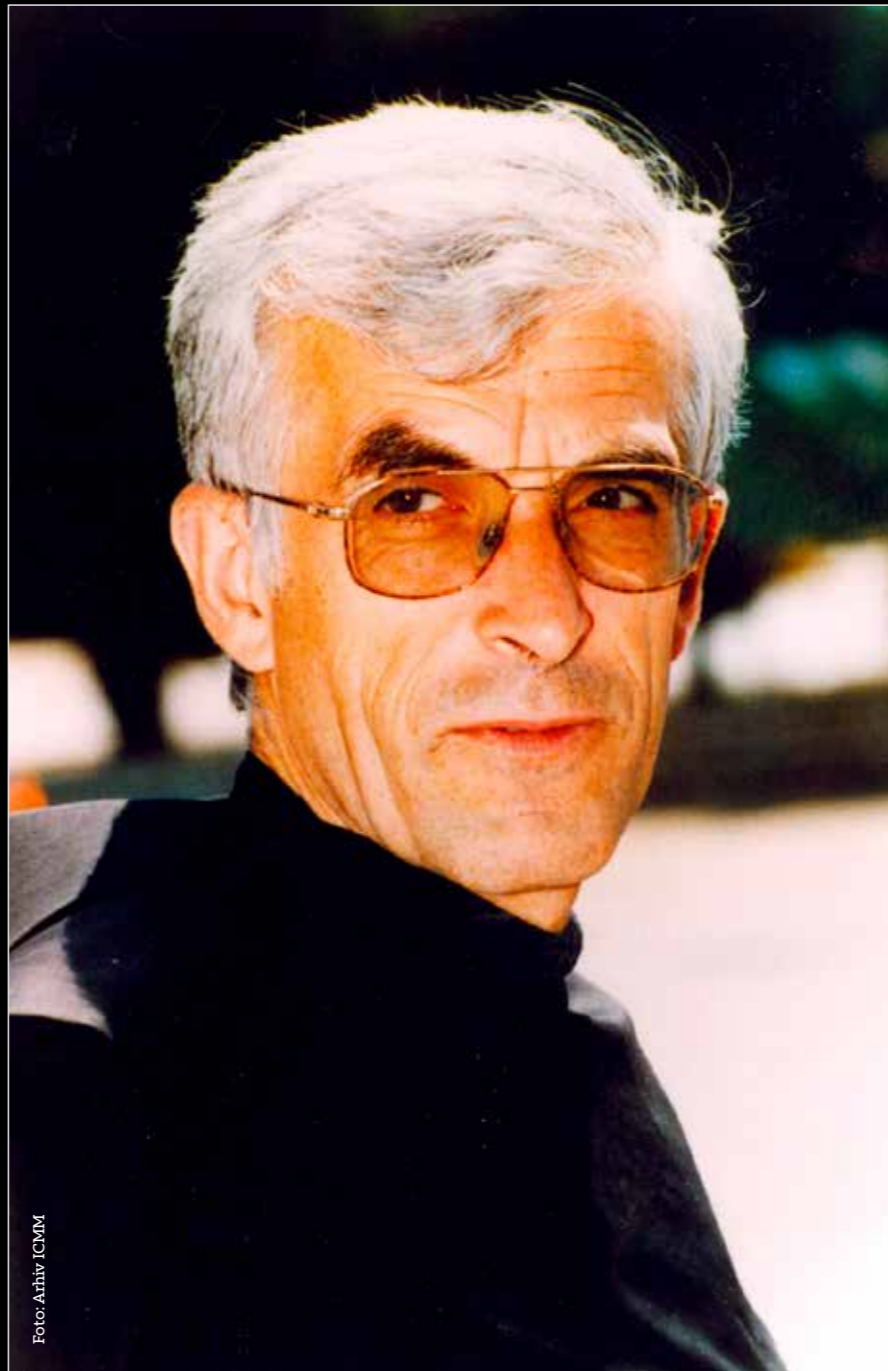

Foto: Athw / CMM

ska žena-majka sačuvala da ne bude ubrojena među razbojnice i ubojice i ispunila bi svoju veliku zadaću služenja životu!“

GM: Koju ulogu igra svijest o kršćanskom pozivu i poslanju u životu bračnih drugova?

SB: „Kad bi oni koji su svoj brak sklopili pred Crkvom i tražili poseban Božji blagoslov u svakom trenutku bili svjesni svojega kršćanskog poziva, ne bi ih nikada nikakve poteškoće dovele do razorne odluke da unište svoju bračnu zajednicu i tako rane sebe i svoju djecu!“

GM: Što je s odgojem djece? Je li i na tom području ključna svijest o kršćanskom pozivu?

SB: „Koliko bi majki mirnije i radosnije odgajalo svoju djecu, koliko bi djece imalo sretnije i mirnije djetinjstvo kad bi njihovi očevi bili svjesni svoga kršćanskog dostojanstva i borili se protiv napasti alkoholizma, od koje trpi svaki treći Hrvat, i drugih ovisnosti! Što tek reći o trpljenju roditelja i obitelji kad im sin ili kćerka upadnu u pakao droge jer nisu svjesno živjeli svoje kršćanstvo ni ljubili Boga iznad svega!“

GM: Mnogo se u današnje vrijeme govori o izostanku mladih u slavljenju svete mise i u molitvi općenito. Posebice se to odnosi na mlade u zapadno-europskim zemljama. Uzroci tomu sigurno su mnogi, no nedostaje li i tu svijest o svom kršćanskom poslanju?

SB: „O kakvoj se kršćanskoj svijesti i odgovornosti može govoriti kod onih roditelja koji sa svojom djecom ne mole i ne idu na sv. misu?“

GM: Kršćanstvo se često povezuje pa čak poistovjećuje s ukazivanjem na grijeh ljudi, na pokoru i zabrane. No, je li to zbilja tako?

SB: „Nikada dostatno ne možemo naglasiti da kršćanstvo nije traženje ili pokrivanje grijeha i tako zastrašivanje čovjeka. Niti je kršćanstvo tu da sudi čovjeka nego da ga spašava.“

GM: Ipak, može se čuti kako kršćani osuđuju ljude koji su pogriješili. Nije li prema svome načelu kršćanstvu strano osuđivanje ljudi?

SB: „Nitko ne želi biti osuđen, a najmanje onaj koji je sam sebe osu-

dio na zlo, jer se u dubini zlog puta skriva duboka čežnja za ljubavlju i razumijevanjem. Budući da nije bilo dovoljno prijateljskih radosno ispruženih ruku, oni su pali. Stoga nikako nije uputno osuđivati ni odbacivati onom rukom koja je bila pozvana da bude pomoć na putu drugima, a to je svaka kršćanska ruka, nadahnuta Božjom ljubavlju i nošena dubokom sviješću kršćanske odgovornosti.“

GM: Znači li to da u životu jednog kršćanina ne samo nema mjesta osuđivanju ovoga svijeta, već ni rezignaciji, očaju niti beznađu zbog loših pojava i stanja u svijetu?

SB: „Svijet i ono što se u svijetu događa danas su pravi izazovi nama kršćanima. Što je više smrti, da mi jasnije pokazujemo život, što je više nemira, da mi snažnije pružamo mir, što je više zavađenih, da mi neumornije širimo ozračje pomirenja, što je više tame, da jače obasjavamo božanskim svjetlom.“

GM: Dakle, za kršćanstvo ne postoje 'otpisani' ili 'prekriženi' ljudi.

SB: „Kršćanstvo može početi sa svakim čovjekom u svako vrijeme i u svakoj situaciji, jer je čovjek dubinom svoga bića uvijek otvoren i želi uživati plodove ljubavi i mira.“

GM: Ako je kršćanstvo pozvano spašavati čovjeka, a ne ga osuđivati, zbog čega onda tako često govori o grijehu?

SB: „Kad kršćanstvo govori o grijehu ili kad poziva na ispovijed, to nije zato što želi otkrivati grijeh, nego što želi nuditi spasenje. A nudeći spasenje, lako pronalazi grijeh, lako pronalazi razorenoga čovjeka.“

GM: Zašto kršćanstvo zanima grješni čovjek?

SB: „Kršćanstvo je svjetlo koje traga za čovjekom u tami; ono je ljubav koja čovjeka izvlači i spašava od mržnje; mir koji se nudi nemirnome čovjeku; cjelina koja se nudi razbijenom i izmučenom ljudskom biću; milosrđe koje se nudi onima što su ispaćeni nemilosrdem; praštanje što se nudi čovjeku koji se uništio u nepomirenju.“

GM: Budući da je bit kršćanstva služenje i usmjerenost na druge,

kršćanin mora nadvladavati sebičnost, zatvorenost i uskogrudnost. Iz njegovih usta ne bi smjele izići riječi „Što me briga za druge!“ Ne bi smio biti ravnodušan i reći kada netko u životu pogriješi i skrene s pravog puta „Sam pao – sam neka ustane!“ Nije li istina da takvi stavovi nisu u naravi kršćanstva?

SB: „Mi kršćani ne možemo samo očekivati spasenje ni svoje ni svijeta, nego smo pozvani aktivno sudjelovati. Spasenje se sastoji u miru, pomirenju, ljubavi, pravедnosti, istini, zauzimanju za ljude, u prepoznavanju ljudi kao svoje braće i sestara. I naš kršćanski pristanak i odgovor ne ostaju stoga nešto privatno, nešto za naš mirni kutak, nešto za doživljaj vlastite sreće i mira, oni imaju svoj odjek u javnosti, u javnom životu i djelovanju.“

GM: Sve smo svjesniji negativnih posljedica individualizma koji je zavladao našim vremenom: zatvorenosti u sebe i u svoj „mirni“ kutak, hladnoće u odnosu prema drugima, bezobzirnosti i sljepila za patnju drugoga... Što se u čovjeku i preko njega događa i mijenja kada ga kršćanstvo prožme iznutra?

SB: „Onaj, međutim, tko se sada odluči svjesno živjeti svoje kršćanstvo i ljubiti Boga iznad svega, postat će snagom milosti Božje u sebi radostan i radosno će ispružiti svoje ruke prema svim ljudima te će, umjesto pesnice ili uperenog prijetećeg prsta, postati svjetionici svojom ljubavlju, vjerom i nadom mnogima koji gaze tamnim ulicama ovoga svijeta.“

ONAJ, MEĐUTIM, TKO SE SADA ODLUČI SVJESNO ŽIVJETI SVOJE KRŠĆANSTVO I LJUBITI BOGA IZNAD SVEGA, POSTAT ĆE SNAGOM MILOSTI BOŽJE U SEBI RADOSTAN I RADOSNO ĆE ISPRUŽITI SVOJE RUKU PREMA SVIM LJUDIMA TE ĆE, UMJESTO PESNICE ILI UPERENOG PRIJETEĆEG PRSTA, POSTATI SVJETIONICI SVOJOM LJUBAVLJU, VJEROM I NADOM MNOGIMA KOJI GAZE TAMNIM ULICAMA OVOGA SVIJETA.

PSIHO-PEDAGOŠKI ELEMENTI U DJELIMA FRA SLAVKA BARBARIĆA

PEDAGOGIJA SRCA – LJUBAVI, DOBROTE...

Već i sami naslovi fra Slavkovih knjiga (Molite srcem, Slavite srcem, Postite srcem, Klanjajte se.... itd.) predstavljaju značajne odrednice ne samo vjerničkih i psiholoških već i pedagoških nadahnuća. Nisu prvotno psihološki ni pedagoški motivirani, ali su pod oba ova vida značajni. Recimo ukoliko – pedagoška mu je komponenta prepoznatljiva više implicite (uključno) negoli eksplicite. On sam kaže: „Naslovi mojih knjiga odražavaju ono što sam shvatio kao hod s Gospom prema miru.“

DON MIRKO
BARBARIĆ

O pedagoški srca (ljubavi, do- brote...) on piše po primjeru učenja Isusa Krista, a ja (i ne samo ja) kao salezijanac odmah prepoznah sv. Ivana Bosca našeg Osnivača, a njima je (i Don Bosco i fra Slavku) isti učitelj Isus – nenadmašivi Učitelj od Boga došao i objavio Boga ljubavi. Za njih je temelj pedagoške srca učenje Isusa Krista o čovjeku kao osobi, ljubavi prema bližnjem i o Kraljestvu nebeskom.

Svjesni da je „čovjek bez odgoja kao tijelo bez duše“ i da je odgoj najbolje nasljedstvo. U ovom radu spomenut ćemo i temeljne smjernice odgojnog pristupa poznatog kršćanskog odgojitelja sv. Ivana don Bosca i ukazati na njegovu suvremenost kako u pružanju primjera za vođenje uzorna života tako i u pristupu odgajanicima.

1. SUVREMENOST PEDAGOGIJE SRCA

Sa stajališta znanstvene pedagogije

Uz to što smo već osvjetlili neke pedagoške elemente – u prethodnim sadržajima (člancima) – u fra Slavkovim djelima, posvetit ćemo i jedno poglavlje pedagogiji srca. U središtu njegove duhovnosti je srce. Ta on je i duhovnik-svećenik-redovnik! Duhovnost srca koja je ključni dio i središte kršćanske duhovnosti – postala je i okosnica cijele njegove duhovnosti. Nije ni čudno, jer najviša razina u čovjeku je duhovna razina. To je čovjekova otvorenost za vječnu stvarnost, za vječni život. Zasižno je bio svjestan da je današnji čovjek okrenut isključivo razumu i stoga mu treba ukazivati na njegovo srce. Znano nam je da i u središtu Gospinih poruka nalazi se upravo ta poruka kojom je naš autor protkao cijelu međugorsku duhovnost, uključujući snagu srca u euharistiju, sakramenat pomirenja, molitvu, klanjanje, post... Zato, dječice, **u tišini srca ostanite s Isusom** da vas on svojom ljubavlju mijenja i preobrazi... (25. srpnja 1998.). Služio se Gospinom metodologijom i pedagogijom koju je u svojim porukama izrekla. **Životni mu je moto bio: SVE ŠTO RADIŠ, RADI SRCEM.** Molio je srcem, radio je srcem, pisao je srcem, putovao je srcem, susretao je druge srcem, postio je srcem, djela ljubavi i milosrđa činio je srcem. Učio je od Isusa da je najvažnije u nutrinu sve postaviti na pravo mjesto. Najvažniji je posao u srcu.

moгуće je dokazivati suvremenost pedagogije srca na primjeru Isusa Krista i sv. Ivana Bosca. Kriteriji za prosudbu mogu biti kategorije: ljubav, suživot, zornost, komunikacija, metode, sredstva odgoja, emocionalna inteligencija, duhovna inteligencija, holizam... Don Bosco odgojitelj, učitelj i pedagog koji je u 19. st. najbolje (potvrdio) dokazao vrijednost pedagogije srca. **Uz razum i vjeru, ljubav je jedan od stupova njegova**

preventivnog sustava.¹ Učinkovitost odgojnog Don Boscova sustava dokazana je u praksi odgoja siromašnih dječaka. Znanstvena pedagogija je istraživačkim metodama potvrdila njegovu odgojnu vrijednost.

U današnjoj pedagogiji, ali i u filozofiji odgoja nameću se poteškoće s obzirom na mogućnost odgojnog djelovanja na djecu i mlade. Don Bosco se tu pokazuje izuzetno inovativnim i uspješnim. Svojim primjerom pokazao je kako treba izgledati pravi odgojitelj i na koji način on treba odgojno djelovati. Poučavanje primjerom bilo je i ostalo jedna od najuspješnijih metoda odgajanja. Don Bosco je to svjedočio osobnim primjerom (činio je ono što je govorio). Jedna od njegovih najučinkovitijih odgojnih metoda jest ljubav. Ljubav odgaja i ona je najmoćnije sredstvo koje je na raspolaganju odgojiteljima i općenito prosvjetnim djelatnicima, a može uvelike doprinijeti promjeni i usavršavanju djece i mladeži. Ljubav označava nastojanje da se drugome učini dobro, da se pomogne u tuđem odrastanju, da se neprestano pruža ruka podrške i brige o cjelini postojanja onih koje odgajamo. Čujmo riječi velikog odgojitelja **sv. Ivana Bosca: Znajite da je odgoj stvar srca i da je jedino Bog njegov gospodar, te da ne bismo mogli uspjeti ni u jednoj stvari da nas Bog ne pouči o umijeću te stvari i ako nam ne preda u ruke njezine ključeve.** (Don Boscove misli, KSC, Zagreb, 2001. s. 139).

Pedagogija susretljive ljubavi jest pedagogija rođena i u fra Slavkovu srcu. Prepoznajemo je kroz iskustvo zajedništva između odraslih i mladih koje se živi u ozračju spontanosti, prijateljstva, rada i radosti. Jednom riječju ljubavi. O tom govori i znani nam piščev prijatelj i književnik Krešimir Šego.² Obadvojici je bilo poznato pravilo dagoja da je čovjek odgojen onda kada mu je srce odgojeno. A ono se ne odgaja silom, nego ljubavlju. Zato je najučinkovitije sredstvo odgoja srca ne zakon ili sila, nego ljubav.

- 1 P. BRAIDO, *Leksikon odgojno-obrazovnih znanosti*, (priredio: Ivan Marijanović) Akademija odgojno-obrazovnih znanosti Hrvatske, Zagreb, 2017. str. 904-907.; C.NANNI, *Preventivni sustav*, Salesiana, Zagreb 2014.
- 2 K.ŠEGO, *Fra Slavko*, Informativni centar „Mir“ Međugorje, Međugorje, 2006. str.167-171.

2. PEDAGOGIJA MOLITVE – PUT K BOGU VODI KROZ SRCE.

Za fra Slavka se može reći da je bio osobito pedagog molitve/om i posta/om, kontemplacije/om... **Učio je moliti, postiti, meditirati; ne samo riječima nego još više primjerom, seminarima.**³ Znao je ako ustrajemo u molitvi, postu, kontemplaciji, ulazimo u park Božje ljepote i dobrote. I prepoznajemo svoje najdublje skrivene želje srca, hodamo u slobodi djeteta Božjega i otkrivamo Njegovu slavu koja je hrana naše radosti. Bio je svjestan da je molitva nužni temelj duhovnog života. Da vodi ka kontemplaciji i preobrazbi života te time biva u službi Crkve. Hrani evanđeoske krjeposti koje su sposobne preoblikovati „nutrinu i vanjštinu“ osobe i molitvene grupe.⁴ Stvarao je i razvijao ozbiljne programe „molitvene askeze“, što mu je prvi korak u njegovoj molitvenoj pedagogiji. Osobito jasno naglašava i **preporučuje odgojnu vrijednost zajedničke molitve u obitelji: Roditeljski primjer djece će lako slijediti, ma kojega uzrasta ona bila. Neprijeporno je da je nazočnost očeva na molitvi nužna ako se djeca žele odgojiti u vjeri.**⁵

Ljubav odgaja i senzibilizira molitelja u njegovu odnosu s drugim osobama. Ako je molitva razgovor s Bogom u ljubavi, onda se ona mora odraziti i na moliteljev odnos prema drugima, prema braći i sestrama. Treba se dakle očitovati u rastu prijateljstva, u rastu ljubavi prema bližnjima. Izvorne evanđeoske ljubavi na koju nas Gospa neprestano i neumorno potiče i odgaja preko poruka.⁶ Naš **Fra Slavko** govori o molitvenoj skupini i njezinoj uspješnosti u molitvi i rastu i **o odsudnoj ulozi voditelja kao odgojitelja: O voditelju najviše ovisi da skupina ne krene teološkom, stegovnom ili crkvenom (ekleziološkom) stramputi-com.**⁷ Predlaže da skupina, ako ikako može, ima svećenika za voditelja.

2.1. Odgojne teškoće – tko i što sve danas odgaja?

Svako vrijeme ima svoje brige i muke. Prepuno je najrazličitijih izazova koji nagrizaju suvremeni život. Kao da smo suočeni s 'izvanrednim odgojnim stanjem'. **Danas je teškoća odgajanja porasla i zbog snažnog utjecaja medija na mlade i odrasle: televizija, radio, i sve veća upotreba modernih informacijskih sredstava: mobitel, Internet, Facebook, Twitter, YouTube, videoigrice.** U mnogim se slučajevima osmišljavaju i nude odgojni putovi koji prenose navodno neutralna poimanja osobe i života, a zapravo odražavaju antropologiju koja je suprotna vjeri i ispravnom razumu. Cjelovit odgoj uključuje i odgoj u vjeri. **Fra Slavka trebamo vidjeti u kontekstu Crkve** kojoj su se negirala u javnom životu odgojna nastojanja. A ona je snažan odgojni čimbenik. Ona odgaja svojim učenjem, vrijednostima, svojom prisutnošću, *svim onim što živi, slavi, ispovijeda, proglašava i svim onim što ona jest.* (KKC) Vjera je duhovno opredje-

- 3 Već više puta citirana fra Slavkova djela: Molite, postite, klanjajte se srcem
- 4 Fra S. BARBARIĆ, *Molite srcem*, Informativni centar „Mir“ Međugorje, Međugorje 2019.; i Fra S. BARBARIĆ, *Molite zajedno radosna srca*, Informativni centar „MIR“ Međugorje, Međugorje, 2019.
- 5 Fra S. BARBARIĆ, *Molite zajedno...*, cit.dj. str. 137. i 138. I druge.
- 6 Fra S. BARBARIĆ, *U školi ljubavi*, Informativni centar „MIR“ Međugorje, Međugorje 2019.
- 7 Fra S. BARBARIĆ, *Molite zajedno...*, cit. dj. str. 138.

ljenje, poimanje svijeta i života, svjetonazor, smisao življenja, nalaženje i duhovno doživljavanje vrijednosti, etičnosti i čovječnosti.

Fra Slavko je bio učitelj vjere, propovjednik Riječi... moralni preporoditelj. Formirao je skupine učio ih, odgajao u vjeri i moralu... kao Kristov učenik je ne samo dobro čuo nego i živio novu zapovijed: *Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.* **Iz te evanđeoske ljubavi su nikle i odgojne ustanove:** Majčino selo, Dobri pastir, fond „Međugorje“ (za djecu poginulih branitelja), udruga Fond udruga talenata, sve u cilju pomoći, odgoja, rasta, djece i mladih.⁸ On će ustvrditi: *Novo društvo, nova Crkva nova obitelji obnovljeni obnovom pojedinca imaju pak svoju ulogu u odgajanju pojedinca i pomažu pojedincima da lakše ostvare svoj identitet.*⁹

2.3. Fra Slavkov odgojni doprinos: Odgovor snagom ljubavi – snagom srca

Fra Slavko se kao odgojni čimbenik uključuje u proces izgrađivanja osobnosti ponajprije nastojanjem za reafirmacijom odgojnih vrijednosti. Razumijevanjem i njegovanjem smisla za duhovne vrijednosti pruža ona veliki doprinos odgojnim nastojanjima. Vjera je sama po sebi vrijednosno zasnovana i utemeljena. Sastavni dio crkvenog učenja i življenja je težnja prema duhovnim vrijednostima i razlikovanja dobra od zla. Snagom vjere i Božanskog poslanja, molitvom, klanjanjem... upravljao je vjernike prema dobru, istini, pravdi, prema Svjetlu i životu. Time ih duhovno obogaćuje i oplemenjuje i odgaja.¹⁰ On je čitavim bićem bio upregnut s tolikim suradnicima, za ljudskiji, slobodniji i mirniji svijet, nesebično se uključuje u općeljudski odgoj, shvaćen kao proces oslobađanja i cjelovita promicanja ljudskih vrijednosti. **Uključuje se u odgojni proces u njegovu najosjetljivijem i najvažnijem dijelu. A to su djeca i mladi, osobito onima pogođenim raznim ovisnostima i ropstvima.**¹¹

Na odgojne izazove i napetosti svoga vremena fra Slavko je odgovor-

- 8 K. ŠEGO, *Fra Slavko*, cit.dj. str.160-170.
- 9 Fra S. BARBARIĆ, *Molite zajedno...*, cit.dj. str. 16.
- 10 Fra S. BARBARIĆ, *Klanjajte se srcemrome Sinu*, Informativni centar „MIR“ Međugorje, Međugorje 2018. I druge...
- 11 K.ŠEGO, *Fra Slavko*, cit. dj.str. 160.

rao snagom duha, humanosti, ljubavi i znanja. Poznavajući ga osobno od djetinjstva – uvjeren sam da će mnogi potvrditi – on se nesebično stavljao u službu ljubavi, humanosti, stvaranja boljeg i pravednijeg svijeta. Odgojnim umijećem, tj. stručnim znanjem umio je kultivirati srce i karakter osobito mladog bića. Bio je svjestan da odgojem čovjek kultivira svoju osobnost i postaje društveno i duhovni biće, razvija svijest i savjest, oslobađa se sebičnosti i začahurenosti vlastita bića. Posjedovao je i kompetencije – doktorirao je religijsku pedagogiju u Freiburgu što mu je i te kako dobrodošlo. Kao i tečaj psihoterapije po metodi dr. Carla Rangera, što će se pokazati veoma korisnim po povratak u domovinu. Mukotrpan je to i trnovit put ispunjen paradoksima i proturječijima koje je i te kako naš autor iskustvo kroz tolike izazove, „razbijajući“ začahurenosti duhovno uspavanih u vlastitom egu. U svom radu nije zaobilazio ni zapostavljene emocionalne zadace odgoja, zanemarivanje osjećajnog života kao temelja svake humanosti.¹² On je bio svjestan da se nemiri prelamaju na leđima mladog naraštaja koji probleme u društvu doživljavaju kao svoje unutarnje probleme. Mnogi se teško snalaze te traže bijeg i izlaz u neprihvatljivim oblicima ponašanja, alkoholu, drogi i sl. A onda često nalaze na osudu onih-odraslih, najčešće onih koji su odgovorni za njihov odgoj. I tako nastaje začarani krug. Dosta znati što je sve poduzimao, a odgojni plodovi su i te kako čitljivi u zajednici Cenacolo, Milosrdnom samaritanacu, Majčinu selu i drugdje.

Ključni problem koji nam se nameće, u svijetlu kriza odgoja, jest odgoj srca i po njemu odgoj savjesti, te razvoj svijesti. Već i sami naslovi fra Slavkovih knjiga u koje je utkano njegovo „srce“ govore, da sve ide u smjeru da se odgoj ne može zamisliti bez ljubavi, tj. primarno je vezan uz ljubav i duhovne vrijednosti i odvija se u dubljim sferama svake pojedine osobe. **Ako je danas išta potrebno čovječanstvu – reći će fra Slavko – to su ljudi dobra srca. Djeca ništa toliko ne trebaju koliko roditelje dobra srca, bolesnici žele liječnika dobra srca,**

12 Fra S. BARBARIĆ, *Biseri ranjena srca*, Informativni centar „Mir“ Međugorje, Međugorje 2009. str.43-102.

*đaci profesora dobra srca. U politici, u ekonomiji, u vojsci i u prosvjeti kao i u crkvenom životu, želimo susresti samo one ljude koji imaju srca*¹³.

3. POSTITE SRCEM

Iskustvom posta snažno, nesvakidašnje, fra Slavko je znao u potpunosti obojiti svoje dane. Mnoge stvari dobivale su (druge stvari) na značaju za njegov život u Kristu... Post (o kruhu i vodi) u njegovu životu imao je određeno mjesto, njemu drag i mio. Predao mu se srcem, to je zaista bilo posebno vrijeme. Ali ne toliko vrijeme odricanja – nego posvećivanja. Jednom mi je osobno svjedočio na Knežiji u Zagrebu – „u prolazu“ iz Njemačke za Herceg-zemlju – kako je prošao 30 dnevno iskustvo posta o kruhu i vodi u Freiburgu. Bilo je to jedno značajno „odricanje“ i jedno značajno „posvećivanje“. Učio je od dr. Mayra u Austriji kako „kruh piti, a vodu jesti“.¹⁴

Mnogi su uvjereni da post uopće nije potreban kršćaninu; dok je fra Slavko postom osnaživao ljepotu života u Kristovoj nauci. Post i sve druge crkvene tajne – ako nošen Sv. Duhom, sveta tajna, društvu ipak daruje nešto dragocjeno; nešto što nijedna druga ustanova na svijetu ne može darovati. **Crkva svijetu daruje pomazanike Božje, nosioce Duha Svetoga, preobražene ljude, one koji su uistinu „svjetlost svijetu“.** Darovala je jednog i Hercegovaca franjevačka provincija, odnosno obitelj Luce i marka BARBARIĆA iz D.Dragičine – Slavka Barbarića. On je znao da je post vrijeme dubljeg poniranja u milost Božju,¹⁵ i sva naša odricanja samo su odrazi te predaje. Da se ne spašavamo „svojim“ činima, nego milošću Božjom. To će reći da naš udio jest „neophodan“, ali nije „dovoljan“.

Tijelo se mora s vremena na vrijeme po svojoj prirodi očistiti od „pepela i čađe“. Koji nastaju prilikom redovne probave; za to vrijeme treba „peč ugaisiti“. U kulturnom razvoju tjelesni je post postao izvrsnim pomoćnim sredstvom za duhovno pročišćavanje i produbljanje.¹⁶

U vrijeme kad je postao post u razvijenom svijetu, koji je hranom prezasićen do bolesnih granica, opet vrlo privlačan: mršavljenje, „pomlađivanje“, za tjelesno osvježenje; za fra Slavka post je smislen prije svega kao duhovno produbljanje, pročišćavanje i učvršćivanje u vjeri. Pod krnilom pravog duhovnog usmjerenja post je, odlično sredstvo koje uvelike pridonosi zdravoj duševnosti i zdravom tijelu, te za prevladavanje osobnih tjeskoba, duševnih neuroza i sličnoga.¹⁷

Godine 1991. Fra Slavko počinje organizirati i voditi i seminare posta i molitve i – šutnje. Petkom, a onda i srijedom, jer je to Marija tražila.¹⁸ Vodio je na desetke, na stotine seminara posta i molitve za različite skupine i postio jednako kako su postili sudionici seminara. I tako primjerom – osobnim iskustvom bio odgojitelj ne samo

13 Fra M. ŠAKOTA, *Živjeti srcem*, Međugorje 2005. str.162.

14 Fra S. BARBARIĆ, *Postite srcem*, Informativni centar „Mir“ Međugorje, Međugorje 2000. str. 76

15 Fra S.BARBARIĆ, *Postite srcem*, Isto, str. 100-104.

16 Dr. J. RAMOVŽ, *Sto domaćih lijekova za tijelo i dušu*, Đakovo 1998. str.491-492.

17 Fra S.BARBARIĆ, *Postite srcem*, str. 99. i 184.

18 *Isto, Poziv Kraljice Mira*,(Poruke Gospe na post od 1984-1988. str. 11-19.; Fra S. BARBARIĆ, *Postite srcem*, Tjedan života s kruhom i vodm, str. 75.

molitve nego i posta.¹⁹

Nije riječ dakle, o postu koji dobro dođe za vraćanje linije, smanjenju kilograma vjernika, on je tu zbog duhovnosti. **Njen smisao je duhovno i moralno bogaćenje čovjeka.** Post i nemrs mogu ozdraviti. Biblija i kršćanska predaja su puni svijetlih primjera odricanja.²⁰ Jer tko posti, više je otvoren duhovnosti, a jedan od glavnih zadataka mu je i promjena života, otvaranje prema Bogu i Riječi Božjoj. Razne vrse posta mogu donijeti brojne prednosti za naš organizam – i fizičke, psihičke i duhovne. S razlogom ga nazivaju čudotvornom terapijom, jer je lista stanja poboljšanih postom duga.

Post može biti izvrstan antro-pohigijenski lijek za dušu i tijelo, a istovremeno veliki blagoslov za okolinu. Ali samo pod uvjetom da je plod zrele osobne odluke, ako nije takva, onda je to samo samoprijevara, fanatizam, ili nešto slično što šteti dotičnom čovjeku i sredini u kojoj prebiva.

Motiv za bilo kakvo odricanje definitivno treba biti ljubav.²¹ Onda je riječ o savršenom odricanju.

4. ISPOVIJED U ODGOJNOM PROCESU VJERNIKA

Zle sklonosti svakog ljudskog srca koje je i Isus nabrojio, najdublji su korijen svih drugih fizičkih, psihičkih i duhovnih poremećaja i izobličavanja. One su iskrivljene, negativne, neobjektivne, izopačene, loše misli i sudovi o ljudima i događajima iz kojih slijede opaka i zla djela. Njihov temelj je u srce onoga koji opak misli. **U srcu, u čovjekovoj nutrimi, korijen je problema. Zato Isus ide u samu bit, u korijen zla!** Dosta je zaviriti u Evanđelje!

Duhvne bolesti i grijesi razlikuju se od psihičkih bolesti po tome što su oni uvijek svjesno i hotimično prihvaćanje negativnih pokreta u vlastitoj naravi, dok su psihičke bolesti često nesvjesno i nehotično priklanjanje negativnim porivima bez osobne prosudbe i prave slobodne odluke. No, u oba slučajeva bolesti i grijesi izazivaju nered u ljudskoj naravi

19 K.ŠEGO, *Fra Slavko*, cit. dj., str. 185.186.

20 Fra S. BARBARIĆ, *Postite srcem*, cit.dj., str. 29.,35-59.,61., 67-73.

21 Fra S. BARBARIĆ, *Isto*, str. 29-33. i

Poruka od 20. rujna 1984. str. 13., Poruka od 25. ožujka 1998. str. 18. i druge...

i razaraju čovjekovu cjelovitost. Ako se čovjek protiv njih ne bori, one zatvaraju čovjeka od njega samoga, izobličuju značaj – njegov duh, psihi pa i tijelo. Onemogućuju mu dalji rast, dalji hod prema zadnem cilju za koji je čovjek stvoren i na kraju ga posve upropaštavaju. A takvo stanje se definira kao grijeh Otklanjajući zlo i grijeh iz svoga srca, mi istodobno unosimo u njega sve što je dobro, lijepo i plemenito. **Nastojanjem oko čistoće svoga srca, čovjek će više učiniti za sebe, za svoje najbliže.**

Kolikima je samo fra Slavko bio na životnom putu blagoslov i radost? Kolikima je dopustio da uđu u njegov život. Živio je za druge. S ljubavlju ih odgajao ... Djelio dobro i zlo. Radio – žrtvovao se za druge. Koliko je stvarnih osoba bilo prisutno u njegovu srcu? To samo Svevišnji zna. U njegovim molitvama, djelima, žrtvi? Kolikima je otvorio oči za istinu o njima samima i istinu o Bogu da u svom srcu prepoznaju grijeh – srcu koje okružuje Božje milosrđe koje po molitvi kajanja srca – preobražava cijelo biće u Kirsta!

Gledamo li vjerničke zajednice kako vrednuju sakramente uvođenja u vjeru, vidimo kako je *krštenje* početak odgojnog puta u vjeri. *Potvrda*, omogućuje ostvarenje zrelosti vjere po darovima Duha Svetoga, i preuzima važnu ulogu sa suobličavanjem Kristu Gospodinu. Naš autor će reći: *Ispovijed je potrebna i ustanovljena kao sakrament pomirenja jer tako čovjek može rasti do savršene slike koja je objavljena i ostvarena u Isusu Kristu.*²²

Don Boscova pedagogija istakla je, međutim, na poseban način odgojni utjecaj *Pomirenja i Euharistije*. Sakrament *ispovijedi* što slavi Božju ljubav koja nadvladava grijeh don Bosco je predstavljao svojim dječacima kao jedan od stupova na kojima počiva *odgojno zdanje*.

U fra Slavkovu životu iščitava se osjećaj za mističnost službe svećeničke, požrtvovno pastoralno služenje i otvorenost ovom sakramentu, a iznad svega živio je savez između vjere i života, što je bilo i odgojno plodonosno. Mogao je s psalmistom reći: Zato si me ti, Gospodine, odgojio. Ti si me doveo dovde. Više si u srce moje ulio radosti da odgajam nego kad obilno rode pšenica i vino (Ps 4,8). Ti si, o moj

22 Fra S. BARBARIĆ, *Daj mi svoje ranjeno srce*, str. 19.

Bože, veliki odgojitelj, mene i onih kojima si me poslao. Bio je **fra Slavko** osvjedočen tolikim iskustvima da ljudi, osobito mladi, podržavani ljubavlju I razumjevanjem, nalaze snagu za priznavanje vlastitih grijeha i slabosti, tražeći podršku i pomoć. Uče odolijevati napastima, praštanju u zamjenu za primljeno od Gospodina oprostene. Odgajaju se za poštivanje osobe. Oblikuju ispravnu i dosljednu savjest. **Uvidao je važnost ispovijedi u sklopu odgojnog procesa čovjeka vjernika.** Ispovijed se uklapa i odgovara potrebi čovjeka da bude više, da ide kamo smjera njegov *duh* koji ga posebno obilježava. On je uvidio veliku potrebu ovog sakramenta. I to ne toliko i prvotno da se oslobodi nečega (grijeha), nego da raste, da se razvija, da dozrijeva u čovještvo što je *pozitivan vid*.²³ *Kršćanstvo nije borba protiv grijeha, nego borba za pozitivne vrednote*.²⁴ Sama svijest da je potrebno osloboditi se, ponovno *roditi*, da ta *mogućnost postoji*, može biti početak drukčijeg i smislenijeg života i pojedinca i zajednica. Nije svrha samo da se nečega oslobodimo, nego da se oslobodimo za rast, razvoj svojeg čovjštva u njegovoj punini. A Frankl će reći: *Biti čovjek znači već biti iznad sebe*.²⁵ Toliki svjedoče živom i pisanom riječju kako je fra Slavko u nezamjenjivoj školi duhovnosti, pozitivno, požrtvovno i znalacki zauzimao se da se u dušama obnovi ono što se zove *‘in mensuram aetatis plenitudinis Christi’ (do mjere uzrasta punine Kristove) (usp. Ef,4,13)*. Naglasak je stavljao prije svega na rast, razvoj čovjeka-vjernika, što on može biti i na što je pozvan.²⁶ **Stavio se u službu “ispovjedonice svijeta” u Međugorju – dijeleći Milosrđe Božje u srca tolikih u kojima se nastanjivalo Kraljestvo Božje.**

Papa Ivan Pavao II izričito podsjeća da sakrament pokore nije samo čin po kojemu se “brišu grijesi”, nego mjesto i vrijeme na kojemu se pokornika “usmjerava na put svetosti.”²⁷ Toga je I te kako bio svjestan naš autor; da je *biti svet*, cilj kršćanskog odgoja. Drugim riječima, to znači biti sličan Bogu. Ovdje možemo postaviti i pitanje: Je li izgubljeno odgojno pozitivno značenje – općenito u sakramentalnom životu koje bi sakramenti trebali imati u svakodnevlju? Kada kažemo odgoj onda mislimo i na proces koji se ne smije zanemariti ni u životu vjere.

ZAKLJUČNE MISLI

Fra Slavko se hranio i odgajao na istinskoj odgojnoj vrijednosti koja izvire iz Božjega srca, koje nas ljude privlači i odgaja i hraneći nas “pšenicom najboljom i siti medom iz pečine”. U Isusovu duhu učio se i odgajao slatkim jarmom njegova Presvetog Srca: *Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim*. Značenje svake pojedine od ovih Kristovih jezgrovitih riječi bacaju snop svijetla i na fra Slavkovo srce i preko njega je pozivao Gospodin druge I odgajao ih. *Dođite k meni svi vi umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti*.

Nema dvojbe **fra Slavko je odgajao vjernike i za sakrament ispovijedi**. Kako ju plodonosno obaviti.

23 Fra S. BARBARIĆ, *Isto*, str. 20-22.

24 *Isto*, str. 22.

25 V.E. FRANKL, *Liječnik i duša*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1990, str. 49.

26 Stvoren je i pozvan da u sebi izgrađuje božansku sliku,

stvoren je I pozvan da nadilazi vrijeme I prostor.

27 Usp. IVAN PAVAO II, *Sakrament pokore*, str.34.

Dosta zaviriti u već citiranu knjigu: *Daj mi svoje ranjeno srce*. Već sami podnaslovi govore: *Grijež ranjava srce, Raditi na srcu, Ispovijed – Zašto? O pripremi za ispovijed, ispit savjesti, itd*. Bio je svjestan djelovanjem ovog sakramenta – da milost Božja odgaja, stvara novog, preobraženog čovjeka. Uskrslog čovjeka, prema kojem se ide postupno, jer postoje sredstva, jedno od njih je ispovijed. Zato je ispovijed veoma odgojan čin.²⁸ **A fra Slavko je bio službenik strpljive, susretljive Božije pedagogije koja pozna je duboku istinu o čovjeku i vodi ga preobraženju.** I kad se izravno napaja biblijskim mislima, nije samo s njima drugovao; uvijek je bio otvoren svim nagnućima u životu i riječi usmenoj i pisanoj – dakako i odgojnoj. Njegova je ljubav i odgojna – njegovo je srce cijela skala tonova – od najdubljih do najviših, od onih sasvim duševnih emocija, kad je čuvstvo samo uzdah, blažen osmijeh, do osjećaja, koji se očituje kao drhtaj srca i blaženstva, kad doživi blagoslov svoje ljubavi odgojnih plodova s bližnjima – osobito najpotrebnijim mladima.

Kako je bio kozmopolitski otvoren na sve četiri strane svijeta - život su mu obilježila brojna putovanja - značajno je zavirivao u mnoge slojeve ljudske mudrosti i iskustva. Uspoznao je mnoge tradicije i religije, filozofije i kulture, razmišljao o novim vremenima. Suvereno je zalazio na mnoga područja, osluškiavao različite slutnje te smiono povezivao vrijeme i vječnost. Zahvaljujući tome mnoga su ga pitanja višestruko mučila i žarko zanimala – pa tako i odgojna. Zanosio se različitim projektima, susretao se sa kontrastnim shvaćanjima, i u težnji za svojim viđenjima, nagonski ostajao svoj. Dok se ne-MIRNO suočavao sa životom, strastveno stvarao i polifonijski odjekivao, na bajkovit su mu se način povezivali snovi i slutnje, duhovni nemiri i egzistencijalne tjeskobe, životni izazovi i kušnje i metafizičke refleksije, nametala vječna pitanja - međuostalim i odgojna - zbog čega se neumorno propinjšao i istraživao, pitanja s kojima se fra Slavko i u snu susretao.

28 Usp. *Isto*, str. 42-44.

IVANA ORLEANSKA -
JEANNE D' ARC

NEVJEROJATAN ŽIVOT – SVETICA, HEROINA,
ANĐEO-SPASITELJ, DJEVICA, MUČENICA

REIMS: KRALJEV POČETAK - POČETAK IVANINA KRAJA

Njezini nutarnji glasovi doveli su je u Reims i tada su najednom, na stanovito vrijeme, zamuknuli. Ivana se htjela i dalje boriti, htjela je protjerati iz Francuske i zadnjega Engleza. Njezin pohod na Pariz završio je po nju katastrofalno. Ranjena je, njezin je štitonoša preminuo, stijeg joj pao u prašinu. Nakon daljnjih neuspjelih napada 23. svibnja 1430. zarobio ju je neki burgundski vojnik i prodana je Englezima za visoku otkupninu, deset tisuća zlatnih dukata! Kralj Karlo VII. nije učinio ništa da je otkupi, vjerojatno zbog ljubomore na uspjehe mlade djevice-ratnice (biblijska poredba: Šaul - David). U Ivani je on, još uvijek moralni slabić i bez autoriteta, gledao svoga konkurenta među pukom i vojnicima.

FRA TOMISLAV
PERVAN

IZDANA I PRODANA KAO ŠTO JE I JUDA IZDAO I PRODAO ISUSA! Njezinim zarobljavanjem počinje njezin zbiljski križni put, „Via dolorosa“ – nalik na onaj Gospodinov, kad je od Jude izdan, prodan,

uhíćen i na sudu osuđen, od velikih svećenika, Velikoga vijeća te civilne, rimske vlasti. Slijedi za nju godina dana tamnovanja do strašne smrti na lomači, na starom trgu u Rouenu, uoči svetkovine Tijelova, 1431.

Nakon njezine Cvjetnice i trijumfalnoga ulaska u Orleans, čime je postala ikona francuskoga nacionalnoga sjećanja i svijesti, slijede izdaja, muka i lomača. Njezin „Juda“ iznjedrio se u osobi Comtea Jeana II.

de Luxembourg-Ligny, koji je bio u službi Burgundije. On je prodao Jeanne d' Arc biskupu Beauvaisa Pierre Cauchonu, koji je za to primio od Engleza „srebrnjake“. Njezin Getsemani bijaše tamnovanje u staroj kuli, tvrđavi u Rouenu, u kojoj su je čuvali, rugali se i napastovali je engleski plaćenici. U filmovima rugaju joj se na način kako su se vojnici rugali i pljuvali samoga Isusa Krista. Kao što je Gospodin stajao suvereno pred Velikim svećenikom i Pilatom i Jeanne je stajala suvereno, sama, pred svojim sudcima i govorila im o svojoj božanskoj misiji. Poput Gospodina i ona ispija kalež gorčine do svoje smrti. Umire pogledom netremice usmjerenim prema križu s Isusovim imenom na usnama. Umire strašnom smrću kao žrtva paljenica, *holocaustum*.

Englezima je bilo vrlo stalo tu neugodnu djevojku jednom zauvijek diskreditirati i uništiti. Vođen je proces pred inkvizicijom, crkvenim sudištem. Ako bi se na procesu utvrdilo da je u savezu s Đavlom, time bi automatski bila i Karlova krunidba nevaljana, a to je htio u procesu postići biskup Cauchon. Doslovce je počela njezina nutarnja agonija. Vukli su je iz tamnice u tamnicu, i na kraju je okovana u lancima zatočena u mračnoj kuli u Rouenu gdje su je čuvali, ne, kako bi dolikovalo, ženski stražari, nego razulareni i divlji engleski muški plaćenici, do nje se moralo proći kroz

Vukli su je iz tamnice u tamnicu, i na kraju je okovana u lancima zatočena u mračnoj kuli u Rouenu gdje su je čuvali, ne, kako bi dolikovalo, ženski stražari, nego razulareni i divlji engleski muški plaćenici, do nje se moralo proći kroz troja zaključana vrata. Pokušavali su joj nanijeti silu, a njezini su je suborci uzalud pokušavali osloboditi.

troja zaključana vrata. Pokušavali su joj nanijeti silu, a njezini su je suborci uzalud pokušavali osloboditi.

Za njezina tamnovanja najteže joj je bilo što joj nisu dopuštali ispovijed ni prisustvovanje svetoj Misi. Bila je vezana uz veliki drveni blok, nije vidjela dana ni sunca. Trajno u mraku. Za nju je napravljena i neka vrst kaveza. Tražila je od svojih sudaca, sve samih crkvenih osoba, da joj dopuste ići na svetu Misu. Ako bi joj to dopustili, bila je voljna odložiti svoju mušku odjeću. Čovjek može samo slutiti njezinu najtežu duhovnu i duševnu bol, kad joj je uskraćeno ono za što je živjela, sakramente Crkve. Noću nije mogla spavati jer se bojala nasrtljivih vojnika koji su je čuvali i neprekidno joj se rugali i ismijavali je. Bila je bez ikakve zaštite, osim nebeske. Bila je poput zvjერი zatvorena u kavezu te je morala podnositi uvrjede koje su joj nanosili posjetitelji, rugajući joj se kao vještici francuskoga kralja.

PROCES - SUĐENJE PRED INKVIZICIJOM

Proces je započeo je 9. siječnja 1431. u Rouenu, onodobno glavnom gradu Engleske na europskom kontinentu. Bijaše to čisti politički proces. Za glavnog tužitelja Englezi su imenovali crkvenu osobu, mons. Pierre Cauchona, biskupa iz Beauvaisa. Škole je svršio na pariškom sveučilištu, bio je veoma učen, a bio je kao i njegovi kolege sa sveučilišta u Parizu anglofil, u dosluhu i savezništvu s Englezima. Na procesu su sudjelovali gotovo svi pariški profesori, teolozi i crkveni pravnici. Bili su, što je po sebi neshvatljivo, odreda anglofili, pred njom se za vrijeme procesa do osude i lomače izmijenilo više od 130 stručnjaka i duhovnih osoba, teologa i pravnika. Ispred njih Ivana, djevica, oslonjena samo na sebe i svoga Boga. Prema vlastitoj odluci nije htjela odvjetnika. Optužili su je za krivovjerje, zavodjenje, vještičarenje, magiju.

Više od dvadeset puta morala se pojaviti pred sudištem, uvijek je morala odgovarati na slična unakrsna pitanja. Posljednja saslušanja bila su u tamnici. Neki od njezinih odgovora unišili su u KKC, kao primjerice zamka, klopka, je li u milosti Božjoj ili nije. Mudro je odgovorila, da, ako jest, neka je Bog uzdrži u milosti, a ako nije, da joj udijeli milost da bude u milosti. Mrcvarili su je unakrsnim pitanjima i ispitivanjima, htjeli su je pošto-poto uhvatiti u riječi, smicalicama, sofistijama i sl.

Biskup Cauchon borio se protiv nje svim sredstvima. Gotovo ju je prezirao i mrzio. Čak joj je slao lažnog ispovjednika u tamnicu koji bi mu onda prenosio što mu je Ivana povjerala. Prijetio joj lomačom, vodili su je čak i na groblje da je zastraše mukama i smrću koja joj predstoji. Svoj opoziv na koji bijaše prisiljena opozvala je kad je čula da će morati doživotno u engleski zatvor, na život o kruhu i vodi. Radije u smrt nego doživotna tamnica u engleskim rukama.

Proces je okončan u Velikom tjednu, što je također znakovito. Izdana kao i Isus neprijateljima koji su onda činili s njom što su htjeli. Bila je za procesa suočena, rekosmo, sa 130 raznih inkvizitora, sudaca, biskupa, kardinala, profesora teologije i crkvenog prava. Šteta da je u međuvremenu preminuo poznati teolog J. Gerson (+1429.) koji joj je bio naklon i vjerovao njezinim glasovima jer je bio i teolog i mistik. Ispitivači na procesu bili su odreda Francuzi, njezini sunarodnjaci, sa Sorbone, sveučilišta koje se ponosi imenima poput Alberta Velikoga, Bonaventure i Tome Akvinskoga, J. Gersona. Slovila je

ČOVJEK MOŽE SAMO SLUTITI NJEZINU NAJTEŽU DUHOVNU I DUŠEVNU BOL, KAD JOJ JE USKRAĆENO ONO ZA ŠTO JE ŽIVJELA, SAKRAMENTE CRKVE. NOĆU NIJE MOGLA SPAVATI JER SE BOJALA NASRTLJIVIH VOJNIKA KOJI SU JE ČUVALI I NEPREKIDNO JOJ SE RUGALI I ISMIJAVALI JE. BILA JE BEZ IKAKVE ZAŠTITE, OSIM NEBESKE. BILA JE POPUT ZVIJERI ZATVORENA U KAVEZU TE JE MORALA PODNOSITI UVRJEDE KOJE SU JOJ NANOSILI POSJETITELJI, RUGAJUĆI JOJ SE KAO VJEŠTICI FRANCUSKOGA KRALJA. ČOVJEK MOŽE SAMO SLUTITI NJEZINU NAJTEŽU DUHOVNU I DUŠEVNU BOL, KAD JOJ JE USKRAĆENO ONO ZA ŠTO JE ŽIVJELA, SAKRAMENTE CRKVE. NOĆU NIJE MOGLA SPAVATI JER SE BOJALA NASRTLJIVIH VOJNIKA KOJI SU JE ČUVALI I NEPREKIDNO JOJ SE RUGALI I ISMIJAVALI JE. BILA JE BEZ IKAKVE ZAŠTITE, OSIM NEBESKE. BILA JE POPUT ZVIJERI ZATVORENA U KAVEZU TE JE MORALA PODNOSITI UVRJEDE KOJE SU JOJ NANOSILI POSJETITELJI, RUGAJUĆI JOJ SE KAO VJEŠTICI FRANCUSKOGA KRALJA.

Sorbona i u to doba kao najglasovitije crkveno učilište u Europi.

Za procesa od nje se tražilo da se odrekne svojih „glasova“, da se distancira od svoga poslanja, da se podvrgne sudu Crkve te bude poslušna svojim tužiteljima koji će odlučiti o autentičnosti njezinih postupaka i „glasova“ koje je slušala i slijedila. Na to nije bila spremna. „Ja vjerujem da vojujuća Crkva ne može zabludjeti niti pogriješiti. Svoje riječi i djela predajem i prepuštam jedino Bogu i Božjem sudu, koji mi je naredio činiti što sam učinila!“ Pozivala se na opći sabor koji se tada održavao u Konstanzu, pozivala se i na Svetu Stolicu, samoga papu. Nisu joj dopustili.

Odgovor da se ne podvrgava konkretnom sudu Crkve bijaše za nju fatalan. Tim je riječima bila izgnobljena i suci su je izopćili iz Crkve kao heretika, krivovjernicu. Presuda bijaše smrt na lomači. Englezi su htjeli pošto-poto lomaču, ne smrtnu presudu mačem, kao vojniku. Htjeli su je osuditi kao heretika i vješticu. Predana je civilnim vlastima da presudu izvrše. Od straha pred lomačom svoje je riječi opozvala, ali je opoziv doskora povukla.

SMRT U OGNJU NA LOMAČI

Dana 29. svibnja skupio je biskup P. Cauchon četrdeset i dva teologa i

učenjaka te pravnik na novu sjednicu. Izvijestio ih je da je Ivana opozvala svoj opoziv ne spomenuvši kako je u tamnici zlostavljana, kako su je pokušavali više puta silovati, a protiv toga se mogla obraniti samo svojom muškom odjećom. Brzo se zaključilo kako je treba predati svjetovnoj vlasti da nad njom izvrše osudu – smrt u na lomači.

Prvoga ožujka isti je mons. Cauchon pitao Ivanu: „Jesu li vam vaši glasovi rekli da ćete biti oslobođeni iz tamnice u kojoj se sad nalazite?“ Ona mu je spremno odgovorila: „Pitajte me za tri mjeseca!“ Da, točno za tri mjeseca bila je oslobođena, slobodna od njega, kod Gospodina, u nebesima. Slobodna od tijela i svijeta.

Rano ujutro, 30. svibnja, pristupa joj redovnik-dominikanac koji joj govori da će biti živa spaljena. Počinje plakati i govoriti: „O, kako me samo strašno i okrutno muče! I da na ovaj dan moje tijelo koje nikad u životu nisam obeščastila niti okaljalo bude u vatri spaljeno i pretvoreno u pepeo! Ah, radije bih da mi sedam puta odrube glavu mačem nego da me živu spale! Pred Bogom, svojim vrhovnim sudcem, optužujem svoje čuvare i ljude koji su me strpali u tamnicu zbog nasrtaja i nasilja kojima sam bila izložena.“

Tridesetoga svibnja 1431. spaljena je Ivana Orelanska, devetnaestogodišnja djevojka, na trgu u Rouenu, srijedom, uoči svetkovine Tijelova. Znakovito, prošli svi veliki blagdani korizmenoga i uskrasnoga vremena. U osam ujutro skinuli su joj lance, obukli je u dugu bijelu haljinu. Stavili su joj na glavu kapu nalik velikom turbanu-mitri i na njoj ispisana krivica, za što je sve op-

ZA PROCESA OD NJE SE TRAJILO DA SE ODREKNE SVOJIH „GLASOVA“, DA SE DISTANCIRA OD SVOGA POSLANJA, DA SE PODVRGNE SUDU CRKVE TE BUDE POSLUŠNA SVOJIM TUŽITELJIMA KOJI ĆE ODLUČITI O AUTENTIČNOSTI NJEZINIH POSTUPAKA I „GLASOVA“ KOJE JE SLUŠALA I SLIJEDILA. NA TO NIJE BILA SPREMA. „JA VJERUJEM DA VOJUJUĆA CRKVA NE MOŽE ZABLUDJETI NITI POGRIJEŠITI. SVOJE RIJEČI I DJELA PREDAJEM I PREPUŠTAM JEDINO BOGU I BOŽJEM SUDU, KOJI MI JE NAREDIO ČINITI ŠTO SAM UČINILA!“ POZIVALA SE NA OPĆI SABOR KOJI SE TADA ODRŽAVAO U KONSTANZU, POZIVALA SE I NA SVETU STOLICU, SAMOGA PAPU. NISU JOJ DOPUSTILI.

tužuju, kao kod Gospodinova križa. Na ošišanoj glavi nosila je tu veliku šiljatu mitru i na njoj ispisanu svoju krivicu i svoja „zlo djela“, kako je krivovjerkica, otpadnica od vjere, vještica, idolopoklonica, zavodnica puka, bogohulnica itd. K tomu su dodani i njezini „zli duhovi“ s kojima je komunicirala, poimence, Belilal, Sotona i Behemot, u zamjenu za Ivanine glasove koji su je savjetovali i vodili, Mihovil Arkandeo, sveta Katarina i sveta Margareta. Pripisali su joj kao zločine sve najgore što bijaše zamislivo. Na putu do stratišta vozili su je na zaprežnim kolima, u dugoj pokorničkoj haljini, eskortiralo ju je do lomače 800 engleskih do zubi naoružanih vojnika.

Čudo iz Orleansa, personificirano u liku Ivane Orleanske, predstavlja u konačnici utjelovljenje molitava siromašnoga puka! Pa ako bismo htjeli, Ivana Orleanska je teologija oslobođenja na djelu, u praksi! Ona je svetica u službi svoga Boga, svetica protiv kompromisa te kapituliranja etabrirane religije, svetica koja u sebi utjelovljuje snagu volje i odlučnost za društveni angažman.

Kad je ugledala biskupa Cauchon, prebacila mu je kako je on krivac za njezinu osudu i smrt. Bile su podignute tri tribine, tri velika postolja, prema propisima inkvizicije. Srednja bijaše vrlo visoka lomača kako bi svi se svi uvjerali da u plamenu gori vještica, ali i s razloga da joj krvnik ne skрати muke „milosnim udarcem“, kopljem u srce. Makar je izopćena iz Crkve, prije smrti je zatražila ispovijed i svetu pričest. Neprestano je molila i zazivala: „Presveto Trojstvo, smiluj mi se! Isuse, smiluj se meni! Bogorodice i Djevice Marijo, moli za mene! Svi sveti i svete Božje, molite za mene. Sveti Mihovile, moli za mene! Sveta Katarino, sveta Margareto, pomozite mi!“

Zatim se okrenula prema puku riječima: „Sve vas što ovdje stojite, molim, oprostite mi sve zlo koje sam vam nanijela... I ja vama opraštam zlo koje ste vi meni nanijeli... i molim vas, molite za mene...“ Kad je vidjela suze u očima nekih svećenika, obratila im se: „A vi svećenici, koji stojite ovdje, molim vas: Slavite za mene po jednu svetu Misu...“ I tako je molila Ivana čekajući krvnika jedno pola sata. Prema svjedočanstvu nazočnih i biskup Cauchon i sudci također su plakali. A ona je pala na koljena i usrdno molila i zazivala Presveto Trojstvo, Djevicu Mariju, sve svece.

Potom je Ivana zatražila križ. Neki je engleski vojnik načinio od dva drveta križ i pružio joj. Ona ga je stisnula na grudi, molila i onda ga gurnula pod svoju haljinu, priljubila uz svoje tijelo. Potom je one koji su stajali blizu nje zamolila: „Molim vas, pođite u crkvu i donesite veliki križ i držite ga pred mojim očima dok ne izdahnem. Dokle budem živjela, želim gledati križ na kome je Bog bio pribijen.“

Tu su joj želju ispunili. Zagrlila je križ i dugo ga držala na svojim usnama. Svećenici su je kušali utješiti. Englezi

su postajali nestrpljivi. Dvojica su se vojnika uspjela na tribinu. Ivanu su doveli pred gradske oce koji su samo rekli: „Vodite je na lomaču!“ Ivana se uspjela na lomaču. Dvojica su je svećenika slijedila. Kad je s lomače ugledala mnoštvo, optužila je grad: „O, Rouen, grozim se pri pomisli što ćeš pretrpjeti zbog moje smrti.“

Zazivala je sve svete da joj budu u pomoći. Krvnik ju je svezao za stup lomače. Netremice je gledala u križ i dok ju je plamen zahvaćao te je još jednom, zahvaćena ognjem, ponovila kako njezini glasovi bijahu od Boga. Posljednje joj riječi bijahu: „Isuse! Isuse! Isuse!...“ Netko je na trgu uzviknuo: „Jao nama, svi smo izgubljeni. Spalili smo sveticu!“

Krvnik koji je potpalio lomaču trebao je pokupiti pepeo i baciti ga u Sein u kako Francuzi ne bi štovali niti njezine zemne ostatke ni grob. Svjedočio je kako je dodatno dodao sumpora i ulja da bi oganj bio učinkovitiji. Nakon što je sve obavljeno, pripovijedao je da je njezino srce nakon spaljivanja ostalo netaknuto, puno krvi, cijelo. Pepeo je i sačuvano srce prosuo u Sein u. Englezi su bili zadovoljni. Nažalost, oni su se poslužili Crkvom i crkvenim ljudima, kardinalima i biskupima, da se riješe neprijatelja u osobi nevine djevojke, koja jedva da bijaše navršila devetnaest godina.

Čudo iz Orleansa, personificirano u liku Ivane Orleanske, predstavlja u konačnici utjelovljenje molitava siromašnoga puka! Pa ako bismo htjeli, Ivana Orleanska je teologija oslobođenja na djelu, u praksi! Ona je svetica u službi svoga Boga, svetica protiv kompromisa te kapituliranja etabrirane religije, svetica koja u sebi utjelovljuje snagu volje i odlučnost za društveni angažman. Kad je uhvaćena i dospjela u ruke neprijatelja, Engleza, u mjestima i gradovima organizirane su javne procesije i molitve za Djevicu Orleansku, a nakon njezina smaknuća na lomači došlo je do pobuna i ustanaka: „Spalili ste sveticu!“

Njezina je pojava i nastup nalik na starozavjetne proroke, nalik jednomu Jeremiji ili Mojsiju koji se bori protiv nadmoćnijih Egipćana, a njezin proces u mnogome podsjeća na posljednje zemaljske dane našega Gospodina i njegov proces.

U sljedećem broju: **Revizija procesa Ivani Orleanskoj**

MARIJINI OBROCI POZIVAJU U POMOĆ ETIOPIJI

Zatvaranje škola i ograničavanje kretanja zbog COVID-19 dodatno je otežalo situaciju u Tigrayu. Diljem regije škole su pretvorene u prenapučene improvizirane kampove za stotine tisuća izbjeglica.

Prije vojnih sukoba u Tigrayu Marijini obroci svakodnevno su osiguravali obrok za 24 230 djece a u ovim preteškim okolnostima žele nastaviti pomagati – osobito djeci koja su ostala bez roditelja.

ako nemaju ove osnovne stvari onda im je očito suđeno umrijeti. Praktički, ako nemaju drugih podupiratelja, ovi ljudi nemaju priliku za život. Pitanje je života i smrti. Govorila je o mnogim siromašnim ljudima koji su ih tražili pomoć, kako su već dali sve što su imali i kako, s obzirom da je jako teško podići novac iz banke i da je u gradu jako malo hrane dostupno, više ne postoje bogati i siromašni u Mekelli. Svi smo zajedno u istoj

Glavni grad regije Mekelle prenapučen je izbjeglicama i ljudima u oskudici koji pristižu svaki dan. Mnogi od njih su djeca bez pratnje koja su izgubila roditelje.

Magnus MacFarlane-Barrow, osnivač Marijinih obroka, u svojoj nedavnoj poruci za pomoć stradalima rekao je: „Jučer sam naučio mnogo toga iz razgovora s nekim tko ove patnje doživljava puno više nego što bih mogao zamisliti. Ona je draga prijateljica koja je uključena u posluživanje Marijinih obroka siromašnoj djeci u Tigrayu već nekoliko godina. Naš je poziv bio često ometan zvukovima pucnjave. ‘Osigurati osnovne potrebe ovim ljudima je najvažniji prioritet,’ savjetovala je dok smo razgovarali o našem hitnom odgovoru na krizu ‘jer vidimo ljude bez hrane, bez skloništa, bez medicinskih potrepština, a

situaciji.’ Opisala je kako njezini prijatelji liječnici daju sve od sebe i svakodnevno liječe redove pacijenata, a da ni sami nemaju što jesti.

Ljudi u Tigrayu hitno trebaju našu pomoć – ali ju ne čekaju pasivno niti se prepuštaju samosažaljenju, bez obzira na njihovu groznu situaciju. Oni koji mogu poduzimaju herojske napore kako bi pomogli drugima oko sebe.“

Marijini obroci su međunarodna humanitarna organizacija koja u nekim od najsiromašnijih zajednica svijeta omogućava djeci svakodnevni obrok na mjestu njihova obrazovanja. Organizacija godinama surađuje s pouzdanim partnerom u Etiopiji i uz Vašu potporu spremna je pružiti pomoć onima kojima je najpotrebnija. Osnivač Marijinih obroka Magnus MacFarlane-Barrow, koji je osobno

CRISIS IN ETHIOPIA

Velika humanitarna kriza u Etiopiji dosegla je vrhunac. U jednoj od najsiromašnijih zemalja Afrike s više od 115 milijuna stanovnika, mnoga djeca i njihove obitelji svakodnevno vode borbu za preživljavanje. Brojni vojni sukobi u sjevernoj pokrajini Tigray između savezne vlade Etiopije i vojnih snaga Fronte za oslobođenje naroda Tigraya (Tigray Peoples’ Liberation Front, TPLF) ugrožavaju živote desetaka milijuna muškaraca, žena i djece. Velike suše u kombinaciji s vojnim sukobima i COVID-om dovele su do toga da više od 4.5 milijuna ljudi hitno treba našu pomoć.

23 puta dostavljao humanitarnu pomoć pogođenima u ratu u Hrvatskoj i BiH, kaže: „Danas smo u poziciji da je potrebna izvanredna pomoć djeci u etiopskoj pokrajini Tigray, posebno onima koji su izgubili svoje roditelje. Zato šaljemo ovaj apel svim ljudima dobrog srca da pomognu ukoliko su u mogućnosti.“

KAKO MOŽETE POMOĆI?

Ljubav ne poznaje granice. I vi možete dati nadu onima koji najviše pate podupirući Marijine obroke pomažući im da nastave s radom koji mijenja živote.

Pomoć za djecu ugroženu ratom, sušom i COVID-om u Etiopiji možete uplatiti na račun:

Predstavništvo strane nevladine organizacije „Mary’s Meals International Organisation“ Pape Ivana Pavla II, 29 B, 88266 Međugorje, općina Čitluk Broj žiro računa u Unicredit Bank 3381207700022778, s naznakom svrhe „pomoć za Etiopiju“

Više o Marijinim obrocima saznajte na:
<https://www.marysmealsmedjugorje.org> ili
<https://www.marysmeals.org>

Časna sestra Lucile Randon, najstarija osoba u Europi pobijedila koronavirus

Časna sestra Lucile Randon 16. siječnja bila je pozitivna na koronavirus, ali nije razvila nikakve simptome. „Uopće nisam znala da ga imam“, rekla je lokalnim medijima. Izolirala se od ostalih stanovnika u svom domu za starije i nemoćne u Toulonu na jugu Francuske, ali sada se smatra potpuno oporavljenom. Sestra Lucile, koja je slijepa i koristi invalidska kolica, sada se raduje skoraj proslavi rođendana iako će tu prigodu obilježiti s manjom skupinom nego inače. „Nije pokazivala strah od bolesti. S druge strane, bila je vrlo zabrinuta zbog ostalih stanovnika“, rekao je David Tavella, glasnogovornik umirovljeničkog doma Sainte Catherine Labouré. Sestra Lucile rođena je 11. veljače 1904. Osim što je najstarija osoba u Europi, ujedno je i druga najstarija živa osoba na svijetu, prema popisu svjetskih superstogodišnjaka.

Palestinskim kršćanima najmanje sedam mjesta u parlamentu

Palestinski predsjednik Mahmoud Abbas najavio je 20. veljače da će na parlamentarnim izborima u svibnju kršćani dobiti najmanje sedam od 132 zastupničkih mjesta.

Prema pisanju palestinske agencije Wafa, Abu Mazen je u odgovoru na promjenu izbornoga zakona protekloga mjeseca, u subotu navečer izdao odgovarajući dekret. Premda zastupnički mandat traje

Izabrana prva generalna tajnica Njemačke biskupske konferencije

Na početku prvoga virtualnoga zasjedanja njemačkih biskupa u utorak 23. veljače teologinja Beate Gilles (50) izabrana je za prvu generalnu tajnicu Njemačke biskupske konferencije.

Gilles nasljeđuje isusovca o. Hansa Langendörfera koji je umirovljen u siječnju nakon 25 godina u toj službi. Dosad je vodila Odbor za obitelji, djecu i mlade pri ordinarijatu Limburške biskupije. Predsjednik Njemačke BK limburški biskup Georg Bätzing, koji joj je i dosad bio nadređeni, opisao je Gilles kao „vr-snu teologinju, vjernu Crkvi i dobrog katoličkoga smisla za humor“.

Gilles ističe da „nije feministica ali je vrlo samopouzdana žena, te izdržljiva sportašica“. Novu službu ocjenjuje kao veliki izazov u ovom trenutku u kojem slabi povjerenje u Crkvu i jača želja za promjenom. Sinodalni put, proces reforme Katoličke Crkve u Njemačkoj, je dobar za Crkvu, smatra Gilles koja novu službu preuzima početkom srpnja.

Sveta Stolica upozorava na ograničavanja vjerskih prava u pandemiji

Na 46. zasjedanju Vijeća UN-a za ljudska prava u Ženevi 23. veljače tajnik za odnose s državama pri Državnom tajništvu Svete Stolice nadbiskup Paul Richard Gallagher upozorio je da je pandemija koronavirusa dovela u pitanje zauzimanje za zaštitu i promicanje osnovnih ljudskih prava, istodobno istaknuvši njihovu važnost.

Katolička Crkva zabrinuta je zbog narušavanja temeljnoga ljudskoga prava na vjersku slobodu do kojega dolazi zbog pandemije, budući da neke epidemiološke mjere onemogućavaju poštovanje toga prava. „Ljud-

ska prava smiju se ograničavati samo u stanju krajnje nužnosti i ta ograničenja moraju biti primjerena situaciji, primjenjivana bez diskriminacije i korištena samo onda kada na raspolaganju nema drugoga načina“, istaknuo je mons. Gallagher.

Temeljno pravo vjerske slobode štiti svjedočenje i izražavanje religijskih uvjerenja, kako individualnih tako i kolektivnih, javnih i privatnih u vidu bogoslužja, obreda i nauka. Usto je istinskoj vjerskoj slobodi svojstvena i suradnja političkih ustanova i vjerskih poglavara, vjerskih i nevladinih organizacija koja se temelji na promicanju religijske slobode i slobode savjesti, upozorio je vatikanski diplomat.

Ponovno je istaknuo spremnost Svete Stolice za suradnju u zaštiti temeljnih ljudskih prava. Pandemija je dovela u pitanje zaštitu i promicanje univerzalnih ljudskih prava istodobno učinivši još vidljivijom njihovu važnost. Objektivna je istina, neovisno od konsenzusa, kao ni vremena, mjesta, kulture ili konteksta, da svaki čovjek ima ljudsko dostojanstvo, zaključio je nadbiskup Gallagher.

Patrijarh Porfirije za RTS o kauzi za kanonizaciju bl. Stepinca i mogućem pohodu pape Franje Srbiji

Patrijarh Srpske pravoslavne Crkve Porfirije u intervjuu za Radio Televiziju Srbije (RTS) 2. ožujka osvrnuo se na rad Mješovite komisije hrvatskih katoličkih i srpskih pravoslavni stručnjaka za zajedničko razmatranje lika kardinala Alojzija Stepinca te je govorio o mogućem pohodu pape Franje Republici Srbiji.

Prema riječima srpskog patrijarha Porfirija, velika je gesta pape Franje što je na pismo koje mu je uputio tadašnji srpski patrijarh Irinej, problematizirajući temu kardinala Stepinca, odgovorio formiranjem Komisije koja je imala zadatak baviti se ponovnim iščitavanjem života kardinala Stepinca.

„Mi smo završili tu prvu fazu i siguran sam da ćemo i dalje razgovarati. Hoće li Katolička Crkva kanonizirati bilo koga pa i kardinala Stepinca nije naša stvar. Ali u tom razgovoru i dijalogu uz pomoć određenog broja povjesničara iz Srbije i Hrvatske pokušavali smo što je moguće bolje osvijetliti razne događaje iz života kardinala Stepinca u jednom povijesnom kontekstu. Važno je razgovarati. Ti susreti koje smo imali učinili su, što možda zvuči paradoksalno, da se približimo više jedni drugima, da bolje razumijemo jedni druge. Mi smo ostali svatko na svojim pozicijama, ali ako nastavimo razgovarati, ne možda o toj temi, nego bilo kojoj drugoj temi, vjerujem da ćemo lakše pronaći put da idemo dalje bez trzavica i bez problema, što će biti dobit i korist za naš narod u Hrvatskoj, ali i za Hrvate u Srbiji i za dvije države koje su međusobno upućene jedna na drugu, povijest im je isprepletana i teško je zamisliti i kulturu i stvaralaštvo jedne države bez prisustva druge“, rekao je patrijarh Porfirije.

Želja je pape Franje posjetiti Srbiju. Na pitanje hoće li srpski patrijarh otvoriti vrata za Papin pohod Srbiji, patrijarh Porfirije odgovorio je da taj dolazak ovisi o mnogo faktora. Istaknuo je da izuzetno važne događaje za Srpsku pravoslavnu Crkvu ne će promišljati sam, nego sve mora biti rezultat zajedničkog promišljanja i molitve čitavog Sabora. Prema njegovim riječima, do sada nije upućena nikakva inicijativa iz Vatikana prema Srpskoj pravoslavnoj Crkvi i obrnuto. Spomenuo je da je i bivši srpski patrijarh Irinej govorio da bi to bilo dobro i korisno za odnos dviju Crkava. „Hoće li i kada će to biti, Bog sveti zna“, zaključio je patrijarh Porfirije.

Papa u miru Benedikt XVI. - „Moja je ostavka bila teška odluka, ali svjesna“

Papa u miru Benedikt XVI. u razgovoru s talijanskim novinama „Corriere della Sera“ prisjetio se svoje ostavke te je poručio kako je bila teška odluka, no jedna koju je učinio pri punoj svijesti, u uvjerenju da je dobro učinio, prenosi Vatican News. Uz to, komentirao je i nadolazeći put pape Franje u Irak i aktualnog američkog predsjednika Joea Bidena. Ostavka pape emeritusa Benedikta XVI. sa službe 28. veljače 2013. bila je „teška odluka“, no jedna koju je učinio „pri punoj svijesti“ te je papa u miru poručio kako ne žali za odlukom, piše Vatican News. Kako je rekao za „Corriere della Sera“: „Bila je to teška odluka. Ali donesena je pri punoj svijesti i mislim da sam dobro učinio. Neki od mojih pomalo ‘fanatičnih’ prijatelja još su ljuti, nisu željeli prihvatiti moj izbor. Mislim na teorije urote koje su uslijedile: bilo je onih koji su rekli da je za to odgovoran Vatileaks skandal, onih koji krivnju pripisuju uroti homoseksualnog lobija, onih koji misle da je to zbog konzervativnog lefebviranskog teologa Richarda William-

sona. Oni ne žele vjerovati u svjestan izbor. Ali moja savjest je mirna“. Benedikt XVI. je naglasio i kako postoji samo jedan papa – Franjo – a ne dvojica, prema izvještaju Catholic News Agency. Papa u miru se u razgovoru osvrnuo i na nadolazeći put pape Franje u Irak. „Smatram da je to vrlo važno putovanje“, poručio je. „Nažalost, pada u vrlo teškom trenutku, što to putovanje čini i opasnim: iz sigurnosnih razloga i zbog COVID-a. A tu je i nestabilna situacija u Iraku. Pratiću Franju molitvama“. Prema talijanskim novinama, papa u miru je komentirao i aktualnog američkog predsjednika Joea Bidena. „Istina je, on je katolik i pobožan je. I osobno je protiv pobačaja. Ali kao predsjednik nastoji se prikazati u kontinuitetu s politikom Demokratske stranke... A po pitanju rodne politike još uvijek nismo dokraja shvatili njegovu poziciju“.

Don Ranko Vidović imenovan hvarskim biskupom

Papa Franjo imenovao je hvarskim biskupom don Ranka Vidovića, svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije, dosadašnjeg župnika Župe Gospe od Otoka u Solinu, priopćila je u četvrtak 4. ožujka Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj. Don Ranko Vidović rođen je 6. svibnja 1961. u Vidonjama od roditelja pok. Gabrijela i pok. Anđe r. Čerlek

kao treće od jedanaestero djece. Nakon završene osnovne škole u Mliništu kod Metkovića, pohađa sje-menišnu gimnaziju u Splitu (1976. – 1980.). Potom upisuje Teologiju u Splitu kao bogoslov Splitsko-makarske nadbiskupije. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1986. u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu. Od 1986. do veljače 1988. vršio je službu župnog vikara u Kaštel Kambelovcu. Zatim je preuzeo službu župnika Župe Gospe od Milosrđa u Splitu gdje je ostao do 2014. godine. Te godine imenovan je župnikom i upraviteljem Prasvetišta Gospe od Otoka u Solinu te dekanom Solinskog dekanata. Osim toga, u više saziva bio je član nadbiskupijskoga prezbiterškoga i pastoralnog vijeća.

HRVATSKA KULTURNA BAŠTINA U VEZI S KRISTOVOM MUKOM

MILE MAMIĆ

U mnogim našim krajevima u Velikom tjednu, tj. u tjednu uoči Uskrsa, pjeva se Kristova muka na temelju evanđelja. Sama tema Kristove muke toliko je impresivna da je ona potakla nastanak raznovrsnih umjetničkih djela na literarnoj, glazbenoj i likovnoj razini. Vrlo rano liturgiju prate posebne „igre“ – liturgijske drame sa svim obilježjima kazališta: sa scenom, riječi, pokretom, a često i s glazbom. Liturgijska drama doseže vrhunac u XII. i XIII. stoljeću. Te su se drame u nas nazivale *skazanja* ili *prikazanja*. A nalazimo ih u počecima hrvatske književnosti. Sadržaji tih drama bili su različiti, a po sadržaju su dobivale i imena.

Kako se one zovu u hrvatskom jeziku ako im je predmet Kristova muka? Mogli bismo očekivati da se svako pojedino djelo zove Muka Kristova, a sva djela zajedno muke. Tako je to doista i bilo, posebno duž naše obale.

Latinska riječ *passio*, gen. *passionis*, nom. množine *passiones*, gdje je osnova *passion-* utjecala na to da se i u hrvatskome jeziku pojavi naziv prema latinskoj riječi. Zato nam je danas obična sveza *pasionske igre* i *pasionska baština*. Nastanku pridjeva *pasionski* vjerojatno je pogodovalo to što je u njemačkom jeziku u kontekstu Kristove muke prevladala riječ *Passion*, koja je nastala francuskim posredništvom, a u prvom dijelu njemačke složenice stajalo je *Passions-*, npr. *Passionsspiele*. Njemačka imenica *Passion* vjerojatno je preuzeta i u hrvatski u liku *pasion*. Tako se npr. u *Leksikonu ikonografije, liturgike i simbo-like zapadnog kršćanstva* o spomenutim liturgijskim dramama kaže: „ako im je predmet Kristova muka, zovu se *pasioni* ili *pasionske igre*.“ Ti su nazivi bili češći u sjevernim hrvatskim krajevima, gdje je bio snažniji njemački utjecaj.

Kako smo već rekli, raznovrsni su se umjetnički ostvaraji u vezi s Kristovom mukom njemačkim posredništvom počeli nazivati *pasioni* prema njemačkom *Passion*. Izvorno iz latinskoga *passio*, *passionis* „muka, patnja, trpljenje“. Da je taj naziv nastao talijanskim posredništvom, zacijelo bi bio *pasijun*, pa i pridjev *pasijunski* kao npr. *milijun*, *milijunski*. U južnim hrvatskim krajevima prevladavao je pučki naziv *muka*.

Od latinske riječi *passio*, *passionis* nastao je i pridjev *passionalis*, npr. *liber passionalis*. Od te sveze u hrvatskom je nastala posuđenica *pasional*. To je bila knjiga o mučeništvima, tj. opis mučeništva i smrti pojedinih mučenika ili više mučenika zajedno.

U novije vrijeme na cijelom se hrvatskom prostoru dosta govori o hrvatskoj *pasionskoj baštini* u najširem smislu. U tom sklopu sveze *pasionske igre*, *pasionska baština* sasvim su uobičajene.

Hrvatski se leksikografi malo muče objasniti pridjev *pasionski*. Gotovo svi rječnici donose posuđenicu latinskoga podrijetla *pasija* prema latinskom *passio*, *passionis*, ženskoga roda. Rijetki donose riječ *pasion*, od koje bi se normalno izveo pridjev *pasionski*. Zanimljivo je da Klaić i Hrvatski jezični savjetnik imaju riječ *pasion* kao imenicu muškoga roda, ali oba upućuju na riječ *pasija*, koja bi prema latinskom kao izvoru trebala biti u takvu hrvatskom obliku. Pridjev *pasionski* nitko ne dovodi u pitanje. Klaiću se ipak čini nezgodnim *pasionske igre* objašnjavati imenicom *pasija*. Zato i uspostavlja imenicu *pasion* s uputom na *pasija*. I Hrvatski jezični savjetnik *pasion* upućuje na *pasija*, ali pridjev *pasionski* ne povezuje s imenicom muškoga roda *pasion* nego s imenicom ženskoga roda *pasija*.

A od imenice *pasija* pridjev bi bio *pasijski*. A *igre* i *baština* nisu *pasijske* nego *pasionske*.

Valja ipak istaknuti da je značenje riječi *pasija* u mnogim rječnicima sasvim općenito i preširoko. U nekim se ni ne navodi značenje u vezi s Kristovom mukom ili se navodi u novijim izdanjima. Bujas npr. *pasija* znači „strast“ i „hobi“. On vjerojatno zato kao glazbeni i scenski naziv u vezi s Kristovom mukom ima riječ *pasiona*, imenicu ženskoga roda na –a.

Mnogi rječnici ističu samo glazbeno značenje riječi *pasija*. Tako imaju Klaić, Anić i Hrvatski jezični savjetnik. Neki rječnici (npr. Bujas i Hurm) ne navode uobičajeni hrvatski naziv *pasionske igre* nego ga samo opisuju: crkveno prikazanje (dramski prikaz) muke Kristove. Bujas npr. naziv *pasiona* rezervira samo za glazbu, a za scensko značenje nudi samo opis. Zanimljivo je i to da gotovo svi rječnici zanemaruju likovnu stranu *pasionske baštine*.

Bogata hrvatska *pasionska baština* obuhvaća literarno-scenske, glazbene i likovne umjetničke ostvaraje u vezi s mukom Kristovom. U širem smislu *pasionska baština* obuhvaća i Kristove mučenike i njihovu pobjedu. To napose vrijedi za Mariju, koja je pratila Isusa na njegovu križnom putu i supatila s njim. To je bilo vrlo inspirativno. Zato se u mnogim hrvatskim krajevima pjeva u korizmama, osobito u Velikom tjednu *Gospin plač*. Postoji mnoštvo autora i inačica *Gospina plača*. Neki su stari više od pet stoljeća. To je obično sastavni dio križnoga puta. U nas je najpoznatija procesija „Za križen“ na otoku Hvaru (Jelsa i susjedne župe), koja je 2009. godine ušla u UNESCO-ov popis hrvatske nematerijalne kulturne baštine.

U skladu s Kristovom uskrsnom pobjedom sasvim je obično da se literarno-scenska predstava završi s Händlovim Alleluja! Uskrsnuo je!

Neka vam je svima, poštovani čitatelji, sretan i blagoslovljen Uskrs!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8,11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije svake sv. Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Ponedjeljak, 15. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 65,17-21; Ps 30,2,4,5-6,11-12a,13b; Iv 4,43-54

Utorak, 16. 3. 2021.

M. ČIT.: Ez 47,1-9,12; Ps 46,2-3,5-6,8-9; Iv 5,1-3a,5-16

Srijeda, 17. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 49,8-15; Ps 145,8-9,13c-14,17-18; Iv 5,17-30

Četvrtak, 18. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 32,7-14; Ps 106,19-23; Iv 5,31-47

Petak, 19. 3. 2021.

SV. JOSIP, zaručnik Bl. Dj. Marije

M. ČIT.: 2Sam 7,4-5a,12-14a,16; Ps 89,2-5,27,29; Rim 4,13,16-18,22; Mt 1,16,18-21,24a (ili: Lk 2,41-51a)

Subota, 20. 3. 2021.

M. ČIT.: Jr 11,18-20; Ps 7,2-3,9b-12; Iv 7,40-53

Nedjelja, 21. 3. 2021.

PETA KORIZMENA NEDJELJA

M. ČIT.: Jr 31,31-34; Ps 51,3-4,12-15; Heb 5,7-9; Iv 12,20-33

Ponedjeljak, 22. 3. 2021.

M. ČIT.: Dn 13,1-9,15-18a,19-30,33-62; Ps 23,1-6; Iv 8,1-11

Utorak, 23. 3. 2021.

M. ČIT.: Br 21,4-9; Ps 102,2-3,16-21; Iv 8,21-30

Srijeda, 24. 3. 2021.

M. ČIT.: Dn 3,14-20,24-25,28; Otpj. pj.: Dn 3,52-56; Iv 8,31-42

Četvrtak, 25. 3. 2021.

NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO. BLAGOVJEST

M. ČIT.: Iz 7,10-14; 8,10; Ps 40,7-11; Heb 10,4-10; Lk 1,26-38

Petak, 26. 3. 2021.

M. ČIT.: Jr 20,10-13; Ps 18,2-7; Iv 10,31-42

Subota, 27. 3. 2021.

M. ČIT.: Ez 37,21-28; Otpj. pj.: Jr 31,10-13; Iv 11,45-56

Nedjelja, 28. 3. 2021.

NEDJELJA MUKI GOSPODNIJE. CVJETNICA
M. ČIT.: U procesiji s grančicama: Mk 11,1-10 (ili: Iv 12,12-16); U misi: Iz 50,4-7; Ps 22,8-9,17-20,23-24; Fil 2,6-11; Mk 14,1 – 15,47

Ponedjeljak, 29. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 42,1-7; Ps 27,1-3,13-14; Iv 12,1-11

Utorak, 30. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 49,1-6; Ps 71,1-6b,15ab,17; Iv 13,21-33,36-38

Srijeda, 31. 3. 2021.

M. ČIT.: Iz 50,4-9a; Ps 69,8-10,21bc-22,31,33-34; Mt 26,14-25

Četvrtak, 1. 4. 2021.

ČETVRTAK VEČERE GOSPODNIJE.

VELIKI ČETVRTAK

M. ČIT.: Iz 12,1-8,11-14; Ps 116,12-13,15,16b-18; 1Kor 11,23-26; Iv 13,1-15

Petak, 2. 4. 2021.

PETAK MUKI GOSPODNIJE. VELIKI PETAK

M. ČIT.: Iz 52,13 – 53,12; Ps 31,2,6,12-13,15-17,25; Heb 4,14-16; 5,7-9; Iv 18,1 – 19,42

Subota, 3. 4. 2021.

VELIKA SUBOTA. VAZMENO BDJENJE

SZ: Post 1,1–2,2 (ili 1,1,26-31a); Post 22,1-18 (ili 22,1-2,9a,10-13,15-18); Iz 14,15–15,1a; Iz 54,5-14; Iz 55,1-11; Bar 3,9-15,32–4,4; Ez 36,16-17a,18-28; NZ: Rim 6,3-11; Ps 118,1-2,16ab-17,22-23; Mk 16,1-7

Nedjelja, 4. 4. 2021.

NEDJELJA USKRŠNUĆA GOSPODINOVA

M. ČIT.: Dj 10,34a,37-43; Ps 118,1-2,16-17,22-23; Iv 3,1-4 (ili: 1Kor 5,6b-8); Iv 20,1-9

Ponedjeljak, 5. 4. 2021.

Drugi dan Vazmene osmine

M. ČIT.: Dj 2,14,22-32; Ps 16,1-2a,5,7-8,11; Mt 28,8-15

Utorak, 6. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 2,36-41; Ps 33,4-5,18-20,22; Iv 20,11-18

Srijeda, 7. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 3,1-10; Ps 105,1-4,6-9; Lk 24,13-35

Četvrtak, 8. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 3,11-26; Ps 8,2a,5-9; Lk 24,35-48

Petak, 9. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 4,1-12; Ps 118,1-2,4,22-24,25-27a; Iv 21,1-14

Subota, 10. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 4,13-21; Ps 118,1,14-21; Mk 16,9-15

Nedjelja, 11. 4. 2021.

DRUGA VAZMENA NEDJELJA. NEDJELJA BOŽJEGA MILOSRĐA.

M. ČIT.: Dj 4,32-35; Ps 118,2-4,16ab-18,22-24; 1Iv 5,1-6; Iv 20,19-31

Ponedjeljak, 12. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 4,23-31; Ps 21,1-3,4-9; Iv 3,1-8

Utorak, 13. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 4,32-37; Ps 93,1-2,5; Iv 3,7b-15

Srijeda, 14. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 5,17-26; Ps 34,2-9; Iv 3,16-21

Četvrtak, 15. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 5,27-32; Ps 34,2,9,17-20; Iv 3,31-36

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

